

İnsanların Önemsemediği, Sakınılması Gereken Haramlar

Muhammed Salih el-Muneccid

Birçok insanın hafife aldığı

sakınılması gereken haramlar:

Kıymetli okuyucu, İslâm şeriatında

haram olduğu sâbit olan ve Kur'an

ve sünnetten delilleriyle açıklanan

birçok haramı, bu kitapta

bulacaktır. Bu haramlar, günümüzde

müslümanlar arasında yaygın ve

işlenir hâle gelmiştir. Bu durumu,
Allah Teâlâ'ya havâle ederiz.

<https://islamhouse.com/783>

- Birçok insanın hafife aldığı sakınılması gereken
HARAMLAR
 - İbâdette Allah'a ortak koşmak:
 - Kabirlere ibâdet:
 - Şirkin yaygın çeşitlerinden sihir, kehânet ve falcılık:
 - Yıldızlarla burçların olaylara ve insan hayatına etkisi olduğuna inanmak:
 - -Allah Teâlâ'nın faydalı kılmadığı şeylerde fayda olduğuna inanmak:

- İbâdetlerde gösteriş (riyâ):
- Uğursuzluğa inanmak:
- Allah Teâlâ'dan başkası üzerine yemin etmek:
- Münâfiklar ve fâsıklarla samimi olmak veya hoş vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla onlarla oturmak:
- Namazda ta'dili erkânı terk etmek:
- Namazda boş şeylerle meşgul olmak ve çok hareket etmek:
- Cemaatle namaz kılanın namazda bilerek imamdan önce davranması:

- Soğan, sarımsak veya kötü kokulu bir şey yiyen kimsenin câmiye gelmesi:
- Zina:
- Livâta/Homoseksüellik/Eşç insellik
- Kadının, şer'i bir özürlü olmadığı halde kocasının cinsel isteğine cevap vermemesi:
- Kadının, şer'i bir gerekçe olmadan kocasından boşanmak istemesi:
- Zıhâr[85]:
- Erkeğin, karısıyla hayızlı (âdetli) iken cinsel ilişkide bulunması:
- Karısıyla anüsünden ilişkiye girmek:

- Eşler arasında adâleti gözetmemek:
 - Allah Teâlâ'nın, Azîz Kitab'ında bize vasiyet ettiği emirlerden birisi de eşler arasında adâleti gözetmektir.
 - "Kim, iki hanımı olur da onlardan birisine meylederse, kıyâmet gününde bir tarafı meyletmiş (felçli) olarak (Allah'ın huzuruna) gelir." [96]
- Namahrem (yabancı) bir kadınla baş başa kalmak:
- Nâmahrem (yabancı) kadınla tokalaşmak:

- Kadının, dışarıya çıkarken güzel koku sürünmesi ve bu kokusuyla erkeklerin yanından geçmesi:
- Yanında mahremi olmadan kadının tek başına yolculuğa çıkması:
- Namahrem kadına bilerek bakmak:
- Deyyusluk (pezevenklik) yapmak:
- Çocuğun babasına âit olduğu konusunda sahtekârlık yapmak veya bir erkeğin, çocuğun kendisine âit olduğunu inkâr etmesi:
- Fâiz yemek:

- Malın ayıbını söylememek ve satış sırasında bunu gizlemek:
- Pazarlığı kızıştırmak (almayacağı malın fiyatını yükseltmek):
- Cuma günü ikinci ezandan sonra alışveriş yapmak:
- Kumar ve Şans Oyunları:
- Müسابaka ve yarışmalar üç çeşittir:
- Hırsızlık:
- Rüşvet almak ve vermek:
- Araziyi gasp etmek:
- Aracılık (referans için) hediye kabul etmek:
- İşini tam olarak yerine getirdiği halde işçiye ücretini ödememek:

- Hibe ve bağış konusunda evlatları arasında âdil davranmamak:
- İhtiyacı olmadığı halde insanlardan dilenmek:
- Geri ödeme niyetinde olmadığı halde başkasından borç istemek:
- Haram yemek:
- Bir damla bile olsa içki içmek:
- Altın ve gümüş kaplar kullanmak ve bunlarla yemek-içmek:
- Yalancı şâhitlik yapmak:
- Müzik ve çalgı âletleri dinlemek:
- Gıybet etmek (başkasını çekiştirmek):

- İnsanlar arasında laf taşımak (kovuculuk yapmak):
- İzinsiz olarak insanların evlerinin içine göz atmak (röntgencilik yapmak):
- İki kişinin, üçüncü kişiden ayrı olarak aralarında gizlice konuşmaları:
- Elbiselerin paçalarını, aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutmak:
- Ne şekilde olursa olsun erkeklerin altın kullanmaları:
- Kadınların kısa, ince ve dar elbise giymeleri:
- Kadınlar ve erkeklerin, insan saçından veya

- başkasından yapılan takma saç (peruk) kullanmaları:
- Giyimde, konuşma ve görünüşte, erkeklerin kadınlara ve kadınların da erkeklere benzemeleri:
 - Saçı siyaha boyamak:
 - Elbise, duvar, kâğıt vb. şeylerin üzerine canlı resmi yapmak:
 - Yalan rüyâ uydurmak:
 - Kabrin üzerine oturmak veya ayak basmak veyahut da mezarlıklarda tuvâlet ihtiyacını gidermek:
 - İdrar sıçrantısından sakınmamak:

- İstemedikleri halde bir topluluğun konuşmalarına kulak vermek:
- Kötü komşuluk:
- Vasiyette mirasçıyı zarara uğratmak:
- Zarla oynamak:
- Mü'mine lânet etmek veya lâneti hak etmeyene lânet etmek:
- Ölünün arkasından ağıt yakarak ağlamak:
- Yüze vurmak ve dağlama usulüyle yüze işâret koymak:
- Şer'i bir özür olmaksızın müslümana üç günden fazla dargın kalmak:

Birçok insanın hafife aldığı sakınılması gereken HARAMLAR

Hamd, yalnızca Allah'adır. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah kimi hidâyete erdirirse, onu saptıracak kimse yoktur. Kimi de (hidâyetten) saptırırsa, onu hidâyete erdirecek kimse yoktur. Allah'tan başka hak ilah olmadığına şehâdet ederim. O birdir ve hiçbir ortağı yoktur. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim.

Şüphesiz Allah Teâlâ ihmal edilmesi câiz olmayan birtakım farzları farz kılmış,aşılması câiz olmayan birtakım sınırlar belirlemiş ve çiğnenmesi câiz olmayan birtakım şeyleri haram kılmıştır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَا أَحَلَّ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ فَهُوَ حَالِلٌ، وَمَا حَرَّمَ فَهُوَ حَرَامٌ، وَمَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ عَافِيَةٌ، فَأَقْبَلُوا مِنَ اللَّهِ عَافِيَتَهُ، فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُنْ يَنْسَى شَيْئًا، ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿... وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۖ﴾ [مريم: ٦٤] ((
[رواه الحاكم وحسنه الألباني في غاية المرام]

"Allah'ın, Kitab'ında helal kıldığı şey helal, haram kıldığı şey de

haramdır. Sustuğu Şeyler ise bađıŐlanmıŐtır. Bu sebeple Allah'tan olan bu bađıŐa (affa) râzı olun.Çünkü Allah hiçbir Şeyi unutmuŐ değildir." [1]

Sonra Şu âyeti okudu:

"Senin Rabbin unutkan değildir." [2]

Haramlar, Allah -azze ve celle-'nin koymuş olduğu sınırlardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda Şöyle buyurmuştur:

﴿... وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ...﴾
[سورة الطلاق من الآية: ١]

"İŞte bunlar, Allah'ın koymuş olduğu sınırlardır. Kim bu sınırları

aşarsa, gerçekten kendine zulmetmiş olur." [3]

Allah Teâlâ, sınırlarını aşan ve haramlarını çiğneyenleri tehdit ederek şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ ١٤ ﴾ [سورة النساء الآية: ١٤]

"Kim Allah'a ve elçisine karşı gelir ve O'nun (Allah'ın) sınırlarını aşarsa, Allah, onu devamlı kalacağı bir ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır." [4]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

((مَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ، وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ
فَفَاعَلُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ.))

[رواه مسلم]

"Size neyi yasakladıysam ondan sakının, neyi de emrettiysem, ondan gücünüz yettiği kadarını yapın." [5]

Emri gereğince, haramlardan uzak durmak gerekir.

Nefsine uymuş, zayıf kişilikli ve bilgisiz birtakım insanların, [arka arkaya haramların zikredildiğini](#) işitince kızdığını ve şöyle söylediğini görürsünüz:

"Her şey haram. Haram kılmadığınız bir şey bırakmadınız. Hayatımızdan bıktırdınız. Yaşantımızı kararttınız ve

canımızı sıktınız. Siz, haramdan ve haram kılmaktan başka bir şey bilmez misiniz? Dîn kolaylıktır, dînde genişlik vardır. Allah çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir."

Onlara cevap olarak şöyle deriz:

Allah -celle ve alâ- dilediği hükmü koyar. O'nun hükmüne itiraz edecek yoktur. O, hikmet sahibidir ve her şeyden haberdardır. Allah Teâlâ dilediğini helal, dilediğini de haram kılar. Allah Teâlâ'ya kulluğumuzun gereklerinden birisi de, O'nun verdiği hükme râzı olmak ve tam teslimiyet göstermektir.

Allah Teâlâ'nın hükümleri ilmi, hikmeti ve adaletinden

kaynaklanmıştır. Anlamsız boş şeyler ve oyun/eğlence değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ ۱۱۵ ﴾

[سورة الأنعام الآية: ۱۱۵]

"Rabbinin sözü doğruluk ve adalet bakımından tamdır. O'nun sözlerini değiştirecek kimse yoktur. O her şeyi işiten ve bilendir." [6]

Allah -azze ve celle-, helal ve haram ölçüsünün odak noktasını bize açıklayarak şöyle buyuruyor:

﴿...وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ...﴾
[سورة الأعراف من الآية: ١٥٧]

"O (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) onlara (yiyecek ve içeceklerden) temiz ve güzel olan şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar."[\[7\]](#)

Temiz ve güzel olan şeyler helal, pis ve çirkin olan şeyler ise, haramdır.

Bir şeyi helal ya da haram kılma yetkisi, yalnızca Allah Teâlâ'ya âittir.

Kim bu hakkın kendisinde olduğunu iddiâ eder veya başkasının bu hakka sahip olduğunu kabul ederse, dînden çıkararak büyük küfre girmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ... ﴾

[سورة الشورى الآية: ٢١]

"Yoksa onların (müşriklerin) Allah'ın izin vermediği bir dîni meşrû kılan ortakları mı var? Eğer Allah'ın süre tanıyarak onlara dünyada azap etmeyeceğine dâir kazâ ve kaderi olmasaydı, derhal onların aralarında azap etmek sûretiyle hüküm verilirdi. Şüphesiz zâlim (kâfir)ler için (kıyâmette) acıklı bir azap vardır." [8]

Ayrıca, Kur'an ve sünneti bilen ilim ehlinin dışında hiç kimsenin helal ve haram hakkında konuşması câiz değildir. Bilgisizce helal ve haram kılan kimse hakkında şiddetli uyarı gelmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ
وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ... ﴾ [سورة
النحل من الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: 'Bu helaldir, şu da haramdır' demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz." [\[9\]](#)

Haramlığı kesin olan şeyler hem Kur'an'da, hem de Sünnet'te de bildirilmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَنبَأْ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ أَمْلَقَ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّيْنَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ١٥١]

"(Ey Nebi! Onlara) de ki: Gelin, Rabbinizin neleri haram kıldığını size okuyayım: (İbâdetle hiçbir şeyi) O'na ortak koşmayın. Ana-babaya iyilikte bulunun. Fakirlik korkusuyla evlatlarınızı öldürmeyin. Zirâ sizin

de, onların da rızkını biz veririz. Kötülüklerin açığına da, gizlisine de yaklaşmayın. [\[10\]](#) Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın! İşte bunlar (yasaklar), Rabbinizin size emrettiği şeylerdir. Umulur ki (Allah'ın emir ve yasaklarını) akı edersiniz." [\[11\]](#)

Sünnet'te de haram kılınan bir çok şey bildirilmiştir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخَنْزِيرِ
وَالْأَصْنَامِ))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Şüphesiz Allah; içkinin, ölmüş hayvanın etini, domuzun ve putların satışını haram kılmıştır." [12]

Yine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَّمَ عَلَى قَوْمٍ شَيْئًا حَرَّمَ عَلَيْهِمْ ثَمَنَهُ.)) [رواه أحمد والداقطني]

"Şüphesiz Allah, bir topluluğa bir şeyi haram kıldığı zaman, onun ücretini de haram kılar." [13]

Bazen, naslar arasında -Allah Teâlâ'nın yiyeceklerle ilgili haramları bildirmesi gibi- belirli bir grup haramdan bahsedilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْمَيْتَةُ وَالِدَمُّ وَلَحْمُ الْخَنزِيرِ وَمَا
 أَهْلٌ لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ
 وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ
 عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ... ﴾ [سورة
 المائدة من الآية: ٣]

"Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan; (ölmeden yetişip kestikleriniz hariç) boğulmuş, (taş ve ağaç ile) vurularak öldürülmüş, yukardan yuvarlanıp ölmüş, boğazlanıp ölmüş, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanmış hayvanlar; dikili taşlar (putlar) üzerine boğazlanmış hayvanlar ve fal oklarıyla kismet aramanız size haram kılındı." [\[14\]](#)

Allah Teâlâ nikahla ilgili haramları belirterek şöyle buyurmuştur:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعُمَّتُكُمْ
وَأَخْلَانُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ الَّتِي
أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُتِ نِسَائِكُمْ
وَرَبِّبُكُمْ الَّتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّن نِّسَائِكُمُ الَّتِي دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
وَاحْتِلَافُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ
الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا
[سورة النساء الآية: ٢٣]

"(Ey mümin erkekler!) Şunlarla nikâhlanmanız size haram kılınmıştır: Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz,

kayınvalideleriniz, kendileriyle zifafa girdiğiniz eşlerinizden olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, fakat zifafa girmediğiniz eşlerinizin kızlarını nikâhlamanızda beis yoktur. Keza öz oğullarınızın eşleri ile evlenmeniz ve iki kız kardeşi nikâhınız altında birleştirmeniz de haram kılındı. Ancak daha önce geçen geçmiştir. Çünkü Allah gafur ve rahîmdir (çok affedicidir, merhamet ve ihsanı boldur)." [15]

Yine Allah -azze ve celle- kazançlarla ilgili haramları zikrederek şöyle buyurmuştur:

﴿... وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا...﴾ [سورة البقرة من الآية: ٢٧٥]

"Allah; alışverişi helâl, fâizi haram kılmıştır." [\[16\]](#)

Ayrıca kullarına karşı merhametli olan Allah Teâlâ, çokluk ve çeşit bakımından sayılamayacak kadar temiz ve güzel şeyleri bizlere helal kılmıştır. Bunun içindir ki, sayılamayacak kadar çok olmasından dolayı, Allah Teâlâ mübah olan şeyleri tek tek bildirmemiştir. Ancak sınırlı olduğundan dolayı bilmemiz ve sakınmamız için haramları tek tek belirtmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا
أَضْطَرَرْتُمْ إِلَيْهِ...﴾

[سورة الأنعام من الآية: ١١٩]

"Allah, -çaresiz yemek zorunda kaldığınız dışında- haram kıldığı şeyleri size detaylı bir şekilde açıklamıştır." [\[17\]](#)

Helal olan şeyleri ise, temiz ve güzel olmak kaydıyla, genel olarak bildirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَأْيِهَ النَّاسُ كُلُّوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ١٦٨﴾

[سورة البقرة الآية: ١٦٨]

"Ey insanlar! Yeryüzünde bulunanların helal ve temiz olanlarından yiyin. Fakat şeytanın peşinden gitmeyin. Zirâ o, sizin apaçık düşmanınızdır." [18]

Haramlılığına ilişkin bir delil bulunmadıkça eşyada aslolanın helal olması, Allah Teâlâ'nın rahmetindedir. İşte bu, Allah Teâlâ'nın kereminden ve kullarına gösterdiği genişliktendir. Bize düşen görev ise, O'na itaat edip hamd etmek ve O'na şükretmektir.

Bazı insanlar, haramların tek tek sayıldığını görünce şer'i hükümlere tahammülsüzlükleri sebebiyle sıkılırlar. Bu, onların îmanlarının

zayıflığından ve şeriatı gereği gibi anlayamamalarından kaynaklanmaktadır. Bu gibi kimseler, dînin kolaylık olduğuna ikna olmaları için acaba helal olan şeylerin kendilerine birer birer sayılmasını mı isterler? Şeriatın yaşamlarını zorlaştırmadığından şüpheleri kalmaması için temiz ve güzel şeylerin çeşitlerinin kendilerine tek tek sıralanmasını mı beklemektedirler?

Kesilmiş deve, sığır, keçi-koyun, tavşan, geyik, dağ keçisi, tavuk, güvercin, ördek, kaz ve deve kuşu etinin...

Çekirge ve balık ölüsünün...

Sebzelerin, baklagillerin,
meyvelerin, diğer tahılların ve
faydalı ürünlerin...

Su, süt, bal, yağ ve sirkenin...

Tuz, kişniş ve baharatların...

Tahta, demir, kum, çakıl, plastik,
cam ve kauçuk kullanmanın...

Binek hayvanlarına, arabalara,
trenlere, gemilere ve uçaklara
binmenin...

Klima, buzdolabı, çamaşır makinası,
kurutma makinası, öğütme makinası,
hamur yoğurma makinası, kıyma
makinası ve meyve sıkacağı
kullanmanın...

Tıp, mühendislik, ölçü, gözetleme, astronomi, yapı, su ve petrol çıkarma, madencilik, arıtma, tahliye, matbaacılık ve bilgisayar alanlarında kullanılan çeşitli aletlerin...

Pamuk, keten, koyun ve deve yünü, tüy ve kullanılması mübah olan derilerin...

Naylon ve polyesterden yapılan giysileri giymenin...

Bütün bunların helal olduğunun kendilerine söylenmesini mi istemektedirler?

Nikahta, alışverişte, kefâlet ve havale işlemlerinde, kira konusunda, marangozluk, demircilik, t

amircilik ve âletleri tamir etme gibi mesleklerde ve çobanlık yapmada aslolanın helallik olduğunu söylemek mi gerekiyor?

Saymaya ve sıralamaya devam edecek olursak, bunları bitirebilir miyiz acaba? Buna rağmen, onlara ne oluyor ki neredeyse bahsedileni hiç anlamıyorlar!?

Dînin kolaylık olduğunu ileri sürmelerine gelince, bu söz haktır, doğrudur. Fakat istenilen ve kastedilen şey bâtıldır. Bu dîndeki kolaylık anlayışı, insanların arzularına ve görüşlerine göre değildir. Aksine, şeriatın getirdiği ölçüye göredir. Şüphesiz dîn

kolaylıktır, bunda şüphe yoktur. Dînin kolaylık olduğunu bâtil bir şekilde öne sürerek haram işlemeye delil getirmekle şer’i kolaylıkları ve ruhsatları kullanmak arasında büyük fark vardır. Namazları birleştirmek (**cem’**) ve kısaltmak (**kasr**), yolculukta oruç tutmamak; yolcu olmayanın bir gün-bir gece, yolcu olanın üç gün-üç gece mesh ya da çorapların üzerine mesh etmesi; su kullanımından korkulduğu zaman teyemmüm yapılması, hastalık veya şiddetli yağmur anında namazın birleştirilmesi, evlenmek isteyen evlenmek istediği namahrem kadına bakmasının câiz oluşu, yemînin keffâretinde köle azad etmek, fakiri doyurmak veya giydirmek

arasındaki seçiminin serbest bırakılması, çaresizlik anında leş yemenin câiz oluşu gibi konular, ruhsatlardan ve dînî kolaylıklardandır.

Bunlara ilâve olarak müslümanın, haram olan şeylerin haram kılınmasında hikmetler olduğunu bilmesi gerekir.

Bu hikmetlerden bazıları şunlardır:

- Allah Teâlâ, bu haramlarla kullarının ne yaptıklarına bakmak için imtihan eder.
- Cennet ehlinin cehennem ehlinen üstün olmasının sebeplerinden birisi de cehennem

ehlinin cehennemi kuşatan
şehvetlere dalmaları, cennet ehlinin
ise cennet yolundaki zorluklara sabır
göstermesidir. Şayet bu imtihan
olmasaydı, isyan eden ile itaat eden
belli olmaz ve birbirinden ayırt
edilmezdi. İman sahipleri,
mükellefiyetlerin zorluğuna sevap
kazanma gözüyle ve Allah Teâlâ'nın
emrini yerine getirerek rızâsını
kazanma gözüyle bakar. Böylelikle
zorluk onlara kolay gelir.
Münâfiklara gelince, onlar,
mükellefiyetlerin zorluğuna sıkıntı,
ızdırıp ve yoksunluk anlayışıyla
bakar. Bu sebeple onlara çok çetin
olur ve itaat onlara zor gelir.

· İtaatkar kimse haramları terk etmekle haz duyar. Kim Allah için bir şeyi terk ederse, Allah, o terk ettiği şeyden daha hayırlısını ona verir ve o kişi kalbinde îmânın lezzetini hisseder.

Değerli okuyucu, şeriatta haram oluşu kesin sâbit olan bazı haramları, Kur'an ve Sünnet'ten haram olduğuna delâlet eden delillerle birlikte bu kitapta bulacaktır. [\[19\]](#) Bu yasaklar, müslümanlar arasında yaygınlaşan ve birçok kişinin yaptığı şeylerdir. Ben, bunları dile getirmekle, açıklamayı ve öğüt vermeyi diledim. Allah Teâlâ'dan kendim ve müslüman kardeşlerim

için hidâyet ve başarı, Allah Teâlâ'nın sınırları önünde durmayı, bizi haramlardan uzaklaştırmasını ve kötülüklerden korumasını dilerim.

Allah Teâlâ ne güzel koruyucudur ve merhamet edenlerin en merhametlisidir.

İbâdetle Allah'a ortak koşmak:

Bu, istisnasız haramların en büyüğüdür.

Nitekim Ebu Bekra'nın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- -üç kez- **şöyle buyurdu:**

((أَلَا أَنْبِئُكُمْ بِكَبِيرِ الْكَبَائِرِ؟ - ثَلَاثًا - قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَعُقُوبُهُ
[متفق عليه]))

"Büyük günahların en büyüğünü size haber vereyim mi? (Sahâbe):

- Evet, ey Allah'ın elçisi, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Allah'a şirk koşmak ve ana-babaya itaatsizlik etmektir." [20]

Şirk'in dışında her günahı Allah Teâlâ'nın bağışlaması mümkündür. Şirk'e ise özellikle tevbe etmek gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴾ [سورة النساء الآية: ٤٨]

"Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını (ve küfrü) asla bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları dilediğine bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, büyük bir günahla iftirâ etmiş olur." [21]

Şirkin, kişiyi İslâm dâiresinden çıkararak bir kısmı vardır ki bu büyük şirktir. Sahibi bu şirk üzere ölürse, cehennemde ebedî olarak kalır.

Büyük şirkin birçok müslüman ülkelerde yaygın örneklerinden bazıları şunlardır:

Kabirlere ibâdet:

Kabirlere ibâdet ve ölmüş velilerin ihtiyaçlara cevap verdiği, sıkıntıları giderdiğine inanmak, onlardan yardım ve medet dilemektir.

Oysa Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا... ﴾

[سورة الإسراء من الآية: ٢٣]

"Rabbin, yalnızca kendisine kulluk etmenizi ve ana-babaya iyilikte bulunmanızı kesin bir şekilde emretti." [22]

Aynı şekilde, nebilerin veya salih kimselerin ölülerine; kendilerine şefaathetmeleri veya kendilerini zorluklardan kurtarmalarını istemek amacıyla yalvarıp yakarmak da büyük şirktir.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ
وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَلِلَّهِ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّ
تَذَكَّرُونَ ﴾ [سورة النمل الآية: ٦٢]

"(Onlar mı hayırlı) yoksa kendine yalvardığı zaman darda kalana karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var? Ne kadar az düşünüyorsunuz?" [23]

Bazıları kalkarken, otururken, ayağı tökezleyince; ne zaman bir zorluk, sıkıntı veya belâ ile karşılaşır, şeyhin ya da velinin adını anmayı bir âdet ve alışkanlık haline getirir.

Biri "Yâ Muhammed" der, diğeri "Yâ Ali" der, öteki "Yâ Hüseyin" der, başka birileri de "Yâ Bedevî", "Yâ Geylânî", "Yâ Şâzilî", "Yâ Rıfâî" der. Birisi Ayderus'a

yalvarır. Başka birisi Zeynep Hanım'a yalvarır. Bir diğeri de İbn-i Ulvan'a yalvarır.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلَيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ ۱۹۴ ﴾
[سورة الأعراف الآية: ۱۹۴]

"Allah'ı bırakıp da kendilerine yalvardıklarınız sizin gibi kullardır. Onların ilahlığı hakkındaki iddiânızda doğru iseniz, haydi onları çağırın da size cevap versinler bakalım!" [\[24\]](#)

Kabirlere ibâdet eden bazı kimseler onların etrafında tavaf ederler.

Köşelerini selâmlar, kabirlere ellerini sürerler. Eşiklerini öperler, toprağına yüzlerini sürerler.

Kabirleri gördüklerinde onlara secde ederler. Önlerinde boyunları bükük, huşu içerisinde ve zelîl bir şekilde dururlar. Hastanın şifâ bulması, çocuğı olmayanın çocuğunun olması veya işinin kolay halledilmesi için istek ve ihtiyaçlarını arz ederler. **Hatta kabirdekine şöyle seslenirler:**

"Ey efendim! Uzak yerlerden sana geldim. Ümitlerimi boşa çıkarma!"

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا
يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنِ دُعَائِهِمْ
غَفْلُونَ ۝ ﴾ [سورة الأحقاف الآية: ٥]

"Allah'ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine cevap veremeyecek şeylere yalvarıp yakaranlardan daha sapık kim olabilir? (Oysa) onlar (öölüler), onların kendilerine yalvarmalarından habersizdirler." [25]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ نِدَاءً دَخَلَ
النَّارَ، وَمَنْ مَاتَ وَهُوَ لَا يَدْعُو لِلَّهِ نِدَاءً دَخَلَ
الْجَنَّةَ.)) [متفق عليه]

"Kim, Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak O'na eş koşar bir halde ölürse, cehenneme girer. Kim de Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak eş koşmaz bir halde ölürse, cennete girer." [\[26\]](#)

Bazıları kabirlerin yanında saçlarını kazıtırlar. Bazıları da "Meşhedî haccederken yapılacak ibâdetler" başlıklı kitaplar taşırlar. "Meşhed" ile kastedilen velilerin türbe ve mezarlarıdır. Bazıları; velilerin kâinatta tasarruf sahibi olduklarına, zarar ve fayda verdiklerine inanırlar.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ
وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ ۱۰۷ ﴾
[سورة يونس الآية: ۱۰۷]

"Eğer Allah, sana bir sıkıntıyı, bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Şayet sana hayır dilerse, o durumda O'nun bu lütfunu engelleyebilecek de yoktur. O, lütfunu ihsanını kullarından dilediğine eriştirir. O, çok bağışlayıcı ve çok rahmet edicidir." [\[27\]](#)

Kabirlerdeki ölümlere mumlar ve lambalar yakarak adak adayanların yaptığı gibi Allah Teâlâ'dan başkası

için adakta bulunmak da, büyük şirktendir.

Büyük şirkin şekillerinden birisi de Allah Teâlâ'dan başkası için kurban kesmektir.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

(فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۖ ۲) [سورة الكوثر الآية:
[۲

"O halde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes." [\[28\]](#)

Yani Allah için, Allah'ın adıyla kurban kes.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- [de bu konuda şöyle buyurmuştur:](#)

((لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ.)) [رواه مسلم]

"Allah'tan başkası için kurban kesene, Allah lanet etsin." [29]

Bazen kurbanda iki haram bir arada bulunabilir:

-Kurbanı, Allah'tan başkası adına kesmek.

-Kurbanı, Allah'tan başkasının adını anarak kesmek.

Her ikisi de kesilen kurbanın etinden yenilmesine engeldir.

Câhiliye döneminde kesilen ve günümüzde de yaygın olan kurbanlardan birisi de "cinler için kesilen kurbanlardır."

Câhiliye döneminde bir ev satın aldıkları veya yaptıkları veyahut da bir kuyuyu kazdıkları zaman, cinlerin eziyet vermelerinden korktukları için bunların yanında veya eşğinde onlara bir kurban keserlerdi.[\[30\]](#)

Büyük şirkin yaygın örneklerinden birisi de, Allah Teâlâ'nın haram kıldığını helal veya Allah Teâlâ'nın helal kıldığını haram saymak veya Allah Teâlâ'dan başka birisinin bu hakka sahip olduğuna inanmak veyahut da câhiliye kanunlarına ve mahkemelerine isteyerek, gönül rızâsıyla, helal kabul edip câiz olduğuna inanarak yargı için

başvurmaktır. Allah Teâlâ bu büyük küfrü şu sözünde belirtmiştir:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ
... ﴾ [سورة التوبة من الآية: ٣١]

"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp âlimlerini (hahamlarını), (hıristiyanlar) da rahiplerini rabler edindiler." [\[31\]](#)

Adiyy b. Hâtim, Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu âyeti okuduğunu işitince şöyle demiştir:

((إِنَّهُمْ لَمْ يَكُونُوا يَعْبُدُونَهُمْ. قَالَ: أَجَلٌ، وَلَكِنْ يُجِلُّونَ لَهُمْ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَسْتَحِلُّونَهُ، وَيُحَرِّمُونَ عَلَيْهِمْ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فَيُحَرِّمُونَهُ، فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ لَهُمْ.)) [رواه البيهق]

"Onlar (Yahudiler), onlara (din adamlarına) ibâdet etmiyorlardı."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Tabii ki onlara ibâdet ediyorlardı. Onlar (hahamlar), Allah'ın haram kıldığını onlara helal kılıyorlar, onlar da bunu helal kabul ediyorlardı. Allah'ın helal kıldığını onlara haram kılıyorlar, onlar da bunu haram kabul ediyorlardı. İşte bu onların, onlara (din adamlarına) ibâdet etmeleridir." [32]

Allah Teâlâ, müşrikleri (Allah ve Rasûlü'nün haram kıldığını haram saymayan ve hak dîni kendilerine

dîn edinmeyen kimseler) olarak nitelendirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴾ [سورة التوبة الآية: ٢٩]

"Kendilerine Kitap verilenlerden oldukları halde, Allah'a ve âhiret gününe îmân etmeyen, Allah ve elçisinin haram kıldığını haram saymayan ve hak dîni kendine dîn olarak benimsemeyenlerle, küçülerek elleriyle cizye verinceye kadar savaşın." [\[33\]](#)

Allah Teâlâ bu konuda yine şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ ءَإِنَّ لَكُمْ أَمًّا عَلَى اللَّهِ تَقْتَرُونَ ۝ ۵۹ ﴾ [سورة يونس الآية: ۵۹]

"De ki: Allah'ın size indirdiği rızıktan bir kısmını helal, **bir kısmını da haram bulmanıza ne dersiniz? De ki: Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?**" [34]

Şirkin yaygın çeşitlerinden sihir, kehânet ve falcılık:

Bunlar içerisinde sihir şüphesiz küfürdür. Sahibini cehenneme götüren yedi büyük günahın

birisidir. Sihir zarar verir, fayda vermez.

Nitekim Allah Teâlâ sihri öğrenmekle ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

﴿... وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ﴾
[سورة البقرة من الآية: ١٠٢]

"Onlar, kendilerine fayda vereni değil de zarar vereni öğrenirler." [35]

Yine şöyle buyurmuştur:

﴿... وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ٦٩﴾ [سورة طه من الآية: ٦٩]

"Büyücü (sihirbaz), ne yaparsa yapsın iflah olmaz." [36]

Büyü ile uğraşan kimse kâfirdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا
يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِ
بَبَابِلَ هُرُوتَ وَمُرُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى
يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ... ﴾ [سورة البقرة
من الآية: ١٠٢]

"Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Fakat şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri ve Babil'de Hârut ve Mârut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. **Halbuki o iki melek herkese:** 'Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın (büyü yapmayı öğrenerek) kâfir olmayasınız' demeden hiç kimseye (büyü bilgisini) öğretmezlerdi." [37]

Büyücünün cezâsı ölümdür. Kazancı pistir, haramdır. Câhiller, zâlimler ve îmânı zayıf olan kimseler, bazı kimselere haksızlık yapmak veya onlardan intikam almak amacıyla büyü yaptırmak için büyücülere giderler.

Bazıları da büyüü bozması için büyücüye başvurarak haram işlerler. Oysa onun Allah Teâlâ'ya sığınması; İhlas, Felak, Nas sûreleri ile başka âyetleri okuyarak Allah Teâlâ'nın kelâmıyla O'ndan şifâ dilemesi gerekir.

Falcı ve kâhine gelince, gaybı bildiklerini iddiâ ettiklerinden dolayı ikisi de Allah Teâlâ'yı inkâr etmiştir

(kâfir olmuştur). Oysa gaybı Allah Teâlâ'dan başka kimse bilemez. Bu kimselerin bir çoğu mallarını almak için saf insanları kandırırlar. Kum üzerinde çizgi çekme, deniz kabuklarına vurma, avuç içini okuma, fincan, kristal küre ve aynalar kullanma gibi birçok metodu kullanırlar. Bir kez doğru söylerlerse, doksan dokuz kez yalan söylerler. Fakat ahmak insanlar, o yalancı iftiracıların o bir tek doğrunun dışındaki yalanlarını hatırlamazlar. Geleceğini bilmek, evlilikte mutlu mu, yoksa mutsuz mu olacağını öğrenmek veya ticaretle başarılı mı, yoksa başarısız mı olacağını öğrenmek, kayıp eşyalarını aramak

gibi benzeri sebepler için onlara giderler.

Kim, falcı veya kahine gider de onların söylediklerinin doğru olduğuna inanırsa, kâfir olur ve İslâm dairesinden çıkar.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ أَتَى كَاهِنًا أَوْ عَرَّافًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ)) [رواه أحمد]

"Kim bir kâhine veya falcıya gider de onun söylediğini tasdik ederse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiş olur." [\[38\]](#)

Bir kimse, kâhine veya falcıya gider de onların gaybı bildiklerini kabul etmez, fakat denemek veya benzeri bir sebeple giderse, kâfir olmaz, ancak kırk gün namazı kabul olunmaz.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ
صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً.)) [رواه مسلم]

"Kim bir falcıya gider de ona bir şey sorarsa, kırk gece (gün) namazı kabul olunmaz." [\[39\]](#)

Bu, o kimsenin o namazlarını tekrar kılmasını ve yaptığından tevbe etmesini gerektirir.

Yıldızlarla burçların olaylara ve insan hayatına etkisi olduğuna inanmak:

Zeyd b. Hâlid el-Cuhenî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((صَلَّى لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةَ الصُّبْحِ بِالْحُدَيْبِيَّةِ عَلَى إِثْرِ سَمَاءٍ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلَةِ، فَلَمَّا انصَرَفَ النَّبِيُّ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ، فَقَالَ: هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: بِنُوءِ كَذَا وَكَذَا فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ.)) [متفق عليه]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize sabah namazını geceleyin yağan yağmurdan sonra Hudeybiye'de kıldırdı. **Namazı bitirdikten sonra insanlara dönerek:**

-Rabbiniz size ne buyurdu bilir misiniz? Diye sordu.

Sahâbe:

-Allah ve elçisi daha iyisini bilirler, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-Kullarımdan kimisi bana mü'min (**îmân etmiş**), kimisi de kâfir (**inkâr etmiş**) olarak sabahladı. Kim, Allah'ın fazîlet ve rahmetiyle

yağmura kavuştuk, demişse, işte o bana îmân etmiş, yıldızı inkâr etmiş demektir. Kim de, filân ve filân yıldızın doğması veya batmasıyla yağmura kavuştuk, demişse, işte o beni inkâr etmiş, yıldıza îmân etmiş demektir." [\[40\]](#)

Dergi ve gazetelerdeki kısmet ve talih burçlarına bakmak da bunlardandır. Bir kimse, kısmetinde yıldızların ve gezegenlerin etkisi olduğuna inanırsa, müşrik olur. Teselli ve eğlence olsun diye okursa, âsi ve günahkâr olur. Çünkü şirk olan bir şeyi okuyarak teselli olmak ve eğlenmek, câiz değildir. Ayrıca şeytan kalbine yazılanlara

inanmasını sokabilir ki bu da onun şirke düşmesine sebep olur.

-Allah Teâlâ'nın faydalı kılmadığı şeylerde fayda olduğuna inanmak:

Bazıları, kâhinin veya büyücünün söylemesi veyahut da eskiden kalan bir inanç sebebiyle boyunlara veya çocuklarına nazardan koruduğu iddiâsıyla astıkları veya vücutlarına bağladıkları veyahut da arabalarına ve evlerine astıkları nazarlıklarda, şirkî muskalarda ve boncuk, deniz kabukları ve madenî halkalar gibi şeylerde fayda olduğuna inanırlar. Ayrıca bazıları, değişik taşlı yüzükler takarak bunların belâları giderdiğine veya savdığına inanırlar.

Şüphesiz bu, Allah Teâlâ'ya tevekküle aykırı bir davranıştır. Bu, insanın ancak âcizliğini artırır. Ayrıca bu davranış, haram olan şeyde çâre aramaktır. Asılan nazarlık ve muskaların çoğunda açık şirk, şeytanlardan ve birtakım cinlerden medet istemek, gizemli resimler veya anlaşılmaz yazılar vardır. Bazı hokkabazlar, Kur'an'dan âyetler yazarlar ve yanına şirk olan yazılar karıştırırlar. Bazıları da Kur'an âyetlerini necâsetle veya âdet kanı ile yazarlar. Bütün bunların asılması ya da bağlanması haramdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ.)) [رواه أحمد]

"Kim bir nazarlık (muska) asarsa, şirk koşmuştur." [41]

Bunları takan, Allah Teâlâ'nın dışında bu eşyaların fayda ya da zarar verdiğine inanırsa, büyük şirk işleyerek müşrik olur. Yok eğer onların, fayda ya da zarar gelmesine bir vesile olduğuna inanırsa -ki Allah bunları sebep kılmamıştır- o kimse, küçük şirk işlemiş olur. Bu davranış, sebepler şirkine girer.

İbâdetlerde gösteriş (riyâ):

Salih amelin şartlarından birisi de riyâdan uzak, sünnete uygun olmasıdır. İnsanlar görsün diye ibâdet eden kimse küçük şirk işlemiştir ve ameli boşa gitmiştir.

Örneğin insanlar görsünler diye namaz kılan kimse gibi.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا
قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ
وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ ١٤٢ ﴾ [سورة النساء
الآية: ١٤٢]

"Şüphesiz münâfiklar Allah'a oyun etmeye kalkışıyorlar; halbuki Allah onların oyunlarını başlarına

geçirmektedir. Onlar namaza kalktıkları zaman üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da pek az anarlar." [42]

Aynı şekilde bir kimse, haberi yayılsın ve insanlar onun hakkında konuşsunlar diye bir amel işlerse, şirke düşmüş olur. Böyle yapan hakkında tehdit vardır.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ سَمِعَ سَمِعَ اللَّهُ بِهِ، وَمَنْ رَأَى رَأَى اللَّهُ بِهِ))
[رواه مسلم]

"Kim, (insanlara) duyurmak için amel işlerse, Allah da (kıyâmet günü insanlar önünde) onu teşhir eder. Kim de gösteriş için amel işlerse, Allah da (kıyâmet günü insanlar önünde) onu rezil eder." [43]

Bir kimse, yaptığı ibâdetle hem Allah rızâsını, hem de insanların görmesini dilerse, ameli boşa gider.

Nitekim Allah Teâlâ Kudsî bir hadiste şöyle buyurmuştur:

((أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا
أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي تَرَكَتُهُ وَشِرْكُهُ.)) [رواه
مسلم]

"Ben, kendisine şirk koşulanların şirkinden en çok müstağni olanım.

Kim, bir amel işler de amelinde bana başkasını ortak koşarsa, (kîyâmet günü) onu şirki ile baş başa bırakırım." [44]

Bir kimse, bir amele Allah için başlar, sonra bu sırada kendisine gösteriş yapma düşüncesi gelir de bu düşüncüyü çirkin görür ve aklından çıkarmak için uğraşır da bunu savmaya çalışırsa, ameli sahih olur. Yok eğer onu benimser ve gönlü bundan bir hoşnutluk duyarsa, ilim ehlinin çoğu, bu kimsenin amelinin bâtil olduğu görüşüne varmıştır.

Uğursuzluğa inanmak:

Uğursuzluğa inanmak, bir şeyin kötülük/şanssızlık getirdiğine inanmaktır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبَّهُمْ
سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ
عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝۱۳۱﴾ [سورة
الأعراف الآية: ۱۳۱]

"Onlara bir iyilik gelince, 'Bu bizim hakkımızdır' derler. Eğer kendilerine bir kötülük gelirse onu, Musa ile beraberindeki müminlerin uğursuzluklarına verirlerdi. Dikkat edin, iyiliği olduğu gibi kötülüğü de yaratmak, ancak Allah'ın

kudretiyledir. Fakat onların çoğu bilmezler." [45]

Eskiden Araplarda birisi yolculuğa çıkmak veya başka bir iş yapmak istediği zaman bir kuşu tutup salıverirdi. Eğer kuş sağ tarafa giderse, uğurlu sayar ve o işe başlardı. Eğer sol tarafa giderse, bunu uğursuzluk kabul eder ve isteğinden vazgeçerdi.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu davranışın hükmünü şu hadisinde açıklamıştır:

((الطَّيْرَةُ شِرْكٌ، الطَّيْرَةُ شِرْكٌ، الطَّيْرَةُ شِرْكٌ.))
[رواه أبو داود والترمذي]

"Uğursuzluk saymak şirktir,
uğursuzluk saymak şirktir,
uğursuzluk saymak şirktir." [46]

Tevhidin kemâline ters düşen bu
haram davranışa şunlar da girer:

Bazı ayların uğursuzluğuna
inanmak; Safer ayında evlenmemek
gibi...

Günlerin uğursuzluğuna inanmak;
her ayın son Çarşamba gününün
sürekli şanssız bir gün olduğuna
inanmak gibi...

Rakamların uğursuzluğuna inanmak;
13 rakamı gibi...

İsimlerin ya da özürlü insanların
uğursuzluğuna inanmak; bir

kimsenin, dükkanını açmaya giderken yolda bir gözü kör birisini gördüğünde, bunu uğursuzluk kabul edip geri dönmesi gibi...

Bütün bunlar ve benzeri inanışlar, haram ve şirktir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bunlara inanan kimselerden uzak olduğunu bildirmiştir.

Nitekim İmrân b. Husayn'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تُطَيِّرَ لَهُ، أَوْ تَكْهَنَ أَوْ
تُكْهَنَ لَهُ، (وَأَظُنُّهُ قَالَ:) أَوْ سَجَرَ أَوْ سُجِرَ لَهُ.))]
[رواه الطبراني في الكبير]

"Uğursuzluk sayan veya saydıran,
kâhinlik yapan veya yaptıran,
(sanırım şunu da söyledi:) sihir
yapan veya yaptıran bizden
değildir." [47]

Uğursuzluk düşüncesine kapılan bir
kimsenin yapması gereken şey,
Abdullah b. Amr'ın -Allah ondan ve
babasından râzı olsun- rivâyet ettiği
hadiste bildirilmiştir.

Bu hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve
sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ رَدَّتْهُ الطَّيْرَةُ مِنْ حَاجَةٍ فَقَدْ أَشْرَكَ، قَالُوا
يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا كَفَّارَةُ ذَلِكَ؟ قَالَ: أَنْ يَقُولَ
أَحَدُهُمْ: اَللّٰهُمَّ لَا خَيْرَ اِلَّا خَيْرُكَ، وَلَا طَيْرَ اِلَّا
طَيْرُكَ، وَلَا اِلٰهَ غَيْرُكَ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Uğursuzluk düşüncesi, bir kimseyi işinden alıkoyarsa, o kimse şirk koşmuştur.

Bunun üzerine sahâbe:

-Ey Allah'ın elçisi! Bunun karşılığında ne yapmak gerekir?
Dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-O kimsenin ‘Allahım! Senin verdiğin hayırdan başka hayır, senin verdiğin uğurdan başka uğur yoktur. Senden başka hak ilah yoktur’ demesidir." [48]

Az veya çok olsun, uğursuzluk saymak ve kötümser olmak, kişilerin tabiatında vardır. Bunun en önemli ilacı ise, Allah Teâlâ'ya tevekkül etmektir.

Nitekim Abdullah b.Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((وَمَا مِنَّا إِلَّا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُدْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ.)) [رواه أبو داود والترمذي]

"(İstemedenden kalbine uğursuzluk vehmi gelip içinde bazı şeylere karşı nefret duyan kimseden) başka, bizden hiç kimsenin nefesine bundan bir şey düşmüş olmasın. Fakat Allah onu (uğursuzluk saymayı) tevekkülle giderir." [49]

Allah Teâlâ'dan başkası üzerine yemin etmek:

Allah Teâlâ, yarattıklarından dilediği üzerine yemîn eder. Kulların ise Allah'tan başkası üzerine yemîn etmeleri câiz değildir. Pek çok insanın ağzında dolaşan sözlerden biri de Allah Teâlâ'dan başkası üzerine yemîn etmektir. Zirâ yeminde, yalnızca Allah Teâlâ'nın

layık olduğu bir tür tazim (yüceltme) vardır.

Nitekim İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَلَا إِنَّ اللَّهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ، مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْمُتْ.)) [رواه البخاري]

"Dikkat edin! Allah Teâlâ babalarınız üzerine yemîn etmenizi yasaklıyor. Kim yemîn edecekse, Allah'ın üzerine yemîn etsin ya da sussun." [\[50\]](#)

Yine İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.)) [رواه أحمد
وصححه الألباني]

"Allah'tan başkası üzerine yemîn eden, Allah'a şirk koştur." [\[51\]](#)

Yine, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ حَلَفَ بِالْأَمَانَةِ فَلَيْسَ مِنَّا.)) [رواه أبو
داود وصححه الألباني]

"Emânet üzerine yemîn eden, bizden değildir." [\[52\]](#)

Bu sebeple Kâbe, emânet, şeref, Avn putunun, falancanın bereketi, filancanın hayatı, nebinin makamı veya velinin makamı, babalar ve anneler veya çocukların başı üzerine yemîn etmek, câiz değildir. Bu tür yemînlerin hepsi haramdır.

Bunlardan birisiyle yemîn edenin, bu yemînine keffâret olarak "lâ ilâhe illallah" demesidir.

Nitekim sahih bir hadiste Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ حَلَفَ فَقَالَ فِي حَلْفِهِ: وَاللَّاتِ وَالْعُزَّى،
فَلْيُقْل: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.))

[رواه البخاري]

"Kim yemîn eder de yemîninde 'Lât ve Uzzâ üzerine yemîn ederim' derse, 'Lâ ilâhe illallah' desin." [\[53\]](#)

Bu konuyla ilgili bazı müslümanların söylediği bazı haram ve şirk sözler vardır. [Bu sözlerden bazıları şunlardır:](#)

"Allah'a ve sana sığınırım",

"Allah'a ve sana güveniyorum",

"Bu, Allah'tan ve sendendir",

"Benim için Allah'tan ve senden başkası yoktur",

"Benim için gökte Allah, yerde sen varsın",

"Allah ve falan olmasaydı, bu iş olmazdı",

"Ben İslam'dan uzağım/berîyim",

"Ey kör tâlihîm (şansım)",

(Zamana sövgü içeren her söz de bu kabildendir).

Örneğin:

"Zaman, kötülük zamanıdır",

"Bu, uğursuz bir saattir",

"Zaman, vefâsız bir zamandır",
demek gibi. Çünkü zamana sövmek,
zamanı yaratan Allah Teâlâ'ya
döner.

"Tabiat/doğa böyle diledi/istedi",
demek gibi,

Allah Teâlâ'dan başkasına kulluk
içeren her isim de böyledir. **Örneğin:**

Abdulmesih (**Mesih'in kulu**),

Abdunnebî (**Nebi'nin kulu**),

Abdurrasul (**Rasûl'ün kulu**),

Abdülhüseyin (**Hüseyin'in kulu**),
sözleri gibi.

Yine, **Tevhîde ters düşen yeni terim
ve ibârelerden bazıları da şunlardır:**

"İslâm Sosyalizmi",

"İslâm Demokrasisi",

"Halkın irâdesi, Allah'ın
irâdesindedir",

"Dîn, Allah'ındır, vatan ise
herkesindir",

"Araplık adına!",

"Devrim adına!"

"Kralların kralı (Hükümdarların
hükümdarı)",

"Kadınların kadısı (hâkimlerin
hâkimi)"

Bu hükümdeki lakapları insanlardan
birisine takmak da bu
haramlardandır. "Seyyid/efendi" ve
bu anlama gelen bir sözü (ister
Arapça olsun, isterse başka bir dilde

olsun) münâfık ve kâfir için kullanmak,

Kızgınlık ve pişmanlık içeren, şeytanın ameline kapı açan "Keşke" sözünü kullanmak,

"Allahım! Dilersen beni bağışla!" gibi sözler söylemek de, yine haramlardandır.[\[54\]](#)

Münâfıklar ve fâsıklarla samimi olmak veya hoş vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla onlarla oturmak:

Kalplerinde îmânın yerleşmediği birçok kimse, fîsk ve fucur ehli birtakım insanlara oturmaya giderler. Hatta Allah'ın şeriatini

karalayan, Allah'ın dîni ve Allah dostları ile alay eden kimselerle otururlar. Şüphesiz bu, inanca leke getiren haram bir davranıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيتُكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٦٨﴾

[سورة الأنعام الآية: ٦٨]

"Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan uzak dur. Eğer şeytan sana unutturursa,

hatırladıktan sonra artık o zâlimler topluluğu ile oturma." [55]

Ne kadar yakın akraba olursa olsunlar, ne kadar hoş sohbet ve ne kadar tatlı dilli olursa olsunlar, bu halde onlarla birlikte oturmak câiz değildir. Ancak onları hakka dâvet etmek isteyen, bâtıl sözlerine cevap vermek veya onları uyarmak isteyen kimse, onlarla oturabilir. Fakat onların konuşmalarına râzı olmak ve susmak, câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ٩٦﴾
[سورة التوبة الآية: ٩٦]

"(Ey mü'minler!) Siz onlardan râzı olasınız diye onlar size yemîn edeceklerdir.Siz onlardan râzı olsanız bile, Allah fâsıklar topluluğundan asla râzı olmaz." [56]

Namazda ta'dili erkânı terk etmek:

Namazdan çalmak, hırsızlığın en büyüklerindedir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ،
قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَكَيْفَ يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ؟
قَالَ: لَا يُتِمُّ رُكُوعَهَا، وَلَا سُجُودَهَا.)) [رواه أحمد
وصححه الألباني]

"İnsanların hırsızlıkta en kötüsü namazından çalandır.

Sahâbe:

-Ey Allah'ın elçisi! Bir kimse namazından nasıl çalar? Diye sordular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-Namazın rükû ve secdesini tam olarak yerine getirmez." [\[57\]](#)

Namazda sükûnetin terki, rükû ve secdede belin düz tutulmaması, rükû ve secdeden doğrulduktan sonra ve iki secde arasında belin dik tutulmaması; bütün bunlar, namaz kılanların çoğunda görülen ve

herkesin bildiği şeylerdir.
Namazlarında ta'dili erkâna uymayanların bulunmadığı bir mescidi neredeyse göremezsiniz. Ta'dili erkâna riâyet etmek, namazın rükünlerindedir. Bu olmadan namaz geçerli olmaz. Durum çok ciddidir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((لَا تُجْزَى صَلَاةُ الرَّجُلِ حَتَّى يُقِيمَ ظَهْرَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Rükû ve secdede sırtını düz tutmayanın namazı geçerli olmaz." [\[58\]](#)

Şüphesiz namazdan çalmak, çirkin bir ameldir. Böyle yapan kimse, kınanmayı ve tehdidi hak etmiştir.

Ebu Abdullah el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- **rivâyet** olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِأَصْحَابِهِ ثُمَّ جَلَسَ فِي طَائِفَةٍ مِنْهُمْ، فَدَخَلَ رَجُلٌ فَقَامَ يُصَلِّي فَجَعَلَ يَرْكَعُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُودِهِ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: أَتَرُونَ هَذَا؟ مَنْ مَاتَ عَلَى هَذَا، مَاتَ عَلَى غَيْرِ مِلَّةِ مُحَمَّدٍ، يَنْقُرُ صَلَاتَهُ كَمَا يَنْقُرُ الْغُرَابُ الدَّمَ، إِنَّمَا مَثَلُ الَّذِي يَرْكَعُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُودِهِ كَالْجَائِعِ لَا يَأْكُلُ إِلَّا التَّمْرَةَ وَالتَّمْرَتَيْنِ، فَمَاذَا تُغْنِيَانِ عَنْهُ؟))

[رواه ابن خزيمة وحسنه الألباني]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbına namaz kıldırdıktan sonra onlardan bir grup ile birlikte oturdu.İçeriye bir adam girdi ve namaza durdu.Rükû etmeye ve (tavuğun yem gagalaması gibi) başını indirip kaldırarak secde etmeye başladı.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Bu adamı görüyor musunuz? Kim bu hal üzere ölürse, Muhammed'in dîninden başka bir şey üzere ölmüş olur. Kuzgunun leşi gagalaması gibi, namazında başını eğip hemen kaldırıyor.Rükû ve secdesini

(tavuğun yemi) gagalaması gibi yapan, bir ya da iki hurma tanesi yiyen aç insan gibidir. Bu (iki hurma tanesi) onun açlığını giderir mi?" [59]

Zeyd b. Vehb'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((رَأَى حُدَيْفَةَ رَجُلًا لَا يُتِمُّ الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ،
قَالَ: مَا صَلَّيْتَ، وَلَوْ مُتَّ، مُتَّ عَلَى غَيْرِ الْفِطْرَةِ
الَّتِي فَطَرَ اللَّهُ مُحَمَّدًا عَلَيْهَا.)) [رواه البخاري]

"Huzeyfe -Allah ondan râzı olsun- rükû ve secdeyi tam olarak yapmayan bir adam görünce ona dedi ki:

-Sen namaz kılmadın.Şayet (bu hal üzerine) ölürsen, Allah'ın, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i onun üzere yaratmış olduğu fitrattan başka bir dîn üzerine ölmüş olursun." [60]

Namazda ta'dil-i erkânı terk edenin bunu öğrendikten sonra içinde bulunduğu vaktin farzını yeniden kılması, geçmişte kıldığı namazlar için de Allah'a tevbe etmesi gerekir. Daha önce bu hal üzere kılmış olduğu namazları yeniden kılması gerekmez.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri buna delildir:

((اِرْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ فَرَجَعِ يُصَلِّي.))
[متفق عليه]

"Dön, namazını yeniden kıl.Çünkü sen namaz kılmadın.Adam döndü tekrar namaz kıldı."[\[61\]](#)

Namazda boş şeylerle meşgul olmak ve çok hareket etmek:

Bu, neredeyse namaz kılan hiç kimsenin kurtulamadığı bir âfettir. Çünkü namaz kılanların çoğu, Allah Teâlâ'nın şu emrine uymamaktadırlar:

﴿ حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ
وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۚ ﴾

[سورة البقرة الآية: ۲۳۸]

"(Ey müslümanlar!) Farz namazları (erkânına, şartlarına ve farzlarına riâyet ederek) vaktinde kılın. (Bu namazların arasında bulunan) orta (ikindi) namazına da dikkat edin. Namazlarınızı, Allah'a itaat ederek, huşû içinde ve ona yaraşır şekilde kılın." [62]

Yine, namaz kılanların çoğu Allah Teâlâ'nın şu sözünü akıl etmezler:

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۱ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ ۲ ﴾

[سورة المؤمنون الآيتان: ١ - ٢]

"Namazlarında huşu içinde olan mü'minler, mutlaka kurtuluşa ermişlerdir." [63]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- secde sırasında toprağın düzeltilmesi hakkında kendisine sorulduğunda o şöyle buyurmuştur:

((لَا تَمْسَحْ وَأَنْتَ تُصَلِّي، فَإِنْ كُنْتَ لَا بُدَّ فَاعِلًا
فَوَاحِدَةً تَسْوِيَةَ الْحَصَى.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Namaz kılarken yeri silme!
Mutlaka yapman gerekiyorsa, taşları
(elinle) süpürmek için bunu bir kere
yapabilirsin." [\[64\]](#)

İlim ehli, namaz sırasında gereksiz yere arka arkaya yapılan çok hareketin namazı bozduğunu belirtmiştir. Bu durumda, Allah'ın huzurunda durdukları halde

namazlarında orasıyla burasıyla oynayan, saatine bakan veya elbisesini düzelten, parmağını burnuna sokan, sağa-sola veya yukarıya bakan, gözünün çıkarılmasından ve şeytanın, kıldığı namazdan gizlice çalmasından endişe duymayan kimsenin hali nice olur?

Cemaatle namaz kılanın namazda bilerek imamdan önce davranması:

Acelecilik, insanın tabiatındandır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالْشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ۝ ١١ ﴾

[سورة الإسراء الآية: ١١]

"İnsan,tıpkı iyiliği istediği gibi,kötülüğü de ister.İnsan pek acelecidir."[\[65\]](#)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((التَّائِبِي مِنَ اللَّهِ، وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ.)) [رواه البيهقي في السنن الكبرى]

"Teennî (aceleci davranmamak) Allah'tan, acelecilik ise şeytandandır."[\[66\]](#)

Kişi çoğu zaman cemaatle namaz kılarken, sağında ya da solunda

namaz kılan bazı kimselerin rükû ve secdelerinde, çoğunlukla ara tekbirlerde, hatta namazın sonunda selâm verirken imamdan önce davrandıklarını görür. Belki de, bazen kendisi bunu yapar. Birçok kimsenin önemsemediği bu davranış için Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den ağır tehdit gelmiştir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَمَّا يَخْشَى الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ أَنْ يُحَوَّلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ.))

[رواه مسلم]

"Namazda iken başını (rükû ve secdede) imamdan önce kaldıran kimse, Allah'ın, (kıyâmet günü) onun başını eşeğin başına çevirmesinden korkmaz mı?" [67]

Namaz kılan kimsenin namaza gelirken vakar ve sükunetle gelmesi istenirken, namazda nasıl davranması gerektiğini siz düşünün!

Bazıları, imamdan önce hareket etmemeyi imamdan geride kalmakla karıştırabilir. Bilinmelidir ki, fıkıh âlimleri -Allah onlara rahmet etsin- bu konuda güzel bir ölçü ve kâide ortaya koymuşlar:

Cemaatle namaz kılan kimsenin, imam İftitah tekbiri getirirken

"Allahu Ekber" in (ﷺ) sini söyleyip bitirdiği zaman, onun da tekbir getirmesi gerekir. Bundan önce veya sonra hareket etmez. Bu şekilde namaz olayı düzene girer.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbı -Allah onlardan razı olsun-, namazda O'ndan önce hareket etmemek konusunda oldukça dikkatli idiler.

Nitekim onlardan biri olan Berâ b. Âzib -Allah ondan râzı olsun- şöyle der:

((أَنَّهُمْ كَانُوا يُصَلُّونَ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَإِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ الرُّكُوعِ لَمْ أَرَ أَحَدًا يَخْنِي ظَهْرَهُ حَتَّى يَضَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ جَبْهَتَهُ عَلَى الْأَرْضِ، ثُمَّ يَخِرُّ مَنْ وَرَاءَهُ سُجَّدًا.)) [رواه مسلم]

"Sahâbe, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in arkasında namaz kılanlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- başını rükûdan kaldırdıktan sonra alnını yere koyuncaya dek onlardan birinin sırtını eğdiğini görmedim. (O, alnını yere koyduktan) sonra arkasındakiler secdeye kapanırlardı." [68]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- yaşı ilerleyince hareketlerinde bir tür ağırlık oldu. Bunun üzerine arkasında namaz kılanlara uyarıda bulunarak şöyle buyurdu:

((أَيُّهَا النَّاسُ! إِنِّي قَدْ بَدَنْتُ فَلَا تَسْبِقُونِي
بِالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ...))

[رواه البيهقي وحسنه الألباني]

"Ey insanlar! Ben şişmanladım.Bu sebeple rükû ve secdede benden önce davranmayın."[\[69\]](#)

İmamın, namaz kıldırırken tekbirlerde sünnete uygun hareket etmesi gerekir.

Nitekim Ebu Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- [bu konuda şöyle](#) buyurmuştur:

((كَان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ يُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْكَعُ، ثُمَّ يَقُولُ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمَدَهُ حِينَ يَرْفَعُ صُلْبَهُ مِنَ الرَّكْعَةِ، ثُمَّ يَقُولُ: رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَهْوِي، ثُمَّ يُكَبِّرُ

حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَسْجُدُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ
حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ، ثُمَّ يَفْعَلُ ذَلِكَ فِي الصَّلَاةِ كُلِّهَا
حَتَّى يَقْضِيَهَا، وَيُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ مِنَ الثَّنَيْنِ بَعْدَ
[الْجُلُوسِ.] (([رواه البخاري]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namaza kalktığında başlarken tekbir alırdı. Sonra rükûya giderken tekbir alır, sonra (secde için) eğilirken tekbir alır, sonra rükûdan belini doğrulturken: 'Semiallahu limen hamideh' der, (rükûdan tam doğrulduktan) sonra 'Rabbenâ ve leke'l-hamd' der, sonra secdeye giderken tekbir alır, sonra başını (secdeden) kaldırırken tekbir alır, sonra secdeye giderken tekbir alır, sonra başını (secdeden) kaldırırken tekbir alırdı. Sonra,

bitirene kadar namazın tamamında bunu yapardı. İkinci rekâttan sonraki oturuştan (teşehhüdden) kalkarken de tekbir alırdı." [70]

İmam, tekbirini hareketine uygun ve hareketiyle aynı anda alır, imama uyan kimse de yukarıda belirtilen şekilde namazını kılmaya gayret ederse, cemaatin, namazlarındaki hâ düzelmiş olur.

Soğan, sarımsak veya kötü kokulu bir şey yiyen kimsenin câmiye gelmesi:

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اٰتُوا الصَّلٰوةَ وَارْزُقُوْا الصَّدَقٰتِ وَكُلُوْا وَشَرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ۝۳۱ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ۳۱]

"Ey Ademoğulları! Her namaz vaktinde mescide giderken, süsünüz olan elbisenizi giyinin. Yiyin, için fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri asla sevmez." [\[71\]](#)

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle** buyurmuştur:

((مَنْ أَكَلَ ثَوْمًا أَوْ بَصَلًا فَلْيَعْتَزِلْنَا أَوْ قَالَ: فَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ.)) [رواه البخاري]

"Sarımsak ya da soğan yiyen kimse, bizden ayrı dursun veya şöyle buyurdu:

Mescidimizden uzak dursun ve evinde otursun." [72]

Müslim'in bir rivâyetinde ise, Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَكَلَ الْبَصَلَ وَالثُّومَ وَالْكَرَّاثَ فَلَا يَقْرَبَنَّ
مَسْجِدَنَا، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَتَأَدَّى مِمَّا يَتَأَدَّى مِنْهُ بَنُو
آدَمَ.)) [رواه مسلم]

"Soğan, sarımsak ve pırasa yiyen kimse, mescidimize yaklaşmasın. Çünkü melekler, Âdemoğlunun rahatsız olduğu şeyden rahatsız olur." [73]

Ömer b. Hattab -Allah ondan râzı olsun- **Cuma günü insanlara hutbe verirken insanlara şöyle demiştir:**

((... ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ! تَأْكُلُونَ شَجَرَتَيْنِ لَا
أَرَاهُمَا إِلَّا خَبِيثَتَيْنِ؛ هَذَا الْبَصَلُ وَالثُّومُ، لَقَدْ رَأَيْتُ
رَسُولَ اللَّهِ ﷺ إِذَا وَجَدَ رِيحَهُمَا مِنَ الرَّجُلِ فِي
الْمَسْجِدِ أَمَرَ بِهِ فَأُخْرِجَ إِلَى الْبَقِيعِ فَمَنْ أَكَلَهُمَا
فَلْيُمِثْهُمَا طَبْحًا.)) [رواه مسلم]

"...üstelik siz ey insanlar! Kötü kokulu olduğumu gördüğüm şu iki bitkiden yiyorsunuz: Soğan ve sarımsak. Oysa Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, mescidde bir adamda bunların kokusunu duyduğunu ve (mescidden çıkarılmasını) emrettiğini gördüm. O kişi, Baki'ye[74] kadar

uzaklaştırıldı. Kim bu ikisinden yerse, onları pişirerek öldürsün, (ondan sonra yesin)." [75]

İşten çıktıktan hemen sonra koltuklarının altından ve çoraplarından kötü kokular yayılır bir halde câmilere giren kimseler de bu kapsamdadır.

Bundan daha kötüsü, haram kılınan sigaraya düşkün tiryakilerin câmi ve mescitlere gelerek Allah'ın kulları olan meleklerle ve namaz kılanlara rahatsızlık vermesidir.

Zina:

Irzın ve neslin korunması, şeriatın gâyeleri arasında olunca, bununla

ilgili olarak zinâ şeriatta haram kılınmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴾
[سورة الإسراء الآية: ٣٢]

"Zinâyâ yaklaşmayın.Çünkü o, bir hayasızlık ve çok kötü bir yoldur." [76]

Hatta İslâm şeriatı, örtünmeyi ve gözleri harama bakmaktan sakındırmayı emretmek, namahrem bir kadınla baş başa kalmayı yasaklamak sûretiyle zinâyâ götüren her yolu tıkamıştır.

Zinâ eden evli erkek, en kötü ve en şiddetli cezâ ile cezâlandırılır.

Yaptığı işin kötü sonucunu tatması için, vücudunun her parçası haramdan nasıl zevk almışsa, aynı şekilde eziyet çekmesi için ölünceye kadar taşlanarak öldürülür

(**recmedilir**). Geçerli bir nikahla daha önce bir kadınla evlenip ilişkide bulunmamış zinâkar kimseye ise (**bekâra**),şer'i hadler içerisinde en yüksek sayıda -yüz celde- sopa vurulur. Mü'minlerden bir grubun bu cezâyı seyretmesiyle içine düştüğü onur kırıcı durum ve yöresinden uzaklaştırılması, zina ettiği bölgeden başka bir yere tam bir yıl süreyle gönderilmesiyle

yaşadığı utanç ise olayın başka bir boyutudur.

Zina eden erkeklerle zinâ eden kadınların Berzah'taki azapları üstü dar, altı geniş tandır şeklindeki bir fırına konulmalarıdır. Altlarında ateş yakılır ve onlar fırının içinde çıplaktırlar. Altlarından ateş gelince bağırarak, neredeyse fırının ağzından çıkacak kadar yükselirler. Ateş hafifleyince tekrar içine dönerler. Kıyâmet gününe kadar onlara böyle azap edilir.

Kişinin ilerlemiş yaşına, kabre yaklaşmasına (ölümü yakın olmasına) ve Allah'ın ona (tevbe etmesi için) mühlet vermesine

rağmen zinâya devam etmesi bu durumu daha da çirkinleştirir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((تَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يُزَكِّيهِمْ،
وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: شَيْخُ زَانَ،
وَمَلِكٌ كَذَّابٌ، وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ.)) [رواه مسلم]

"Üç sınıf insan vardır ki, Allah kıyâmet günü onlarla (hoşlarına gidecek bir sözle) konuşmaz, onları temize çıkarmaz, onların yüzüne (rahmet nazarıyla) bakmaz ve onlar için acıklı bir azap vardır. (Bunlar :)

Zinâ eden ihtiyar, yalancı hükümdar ve kibirli fakir." [77]

Kazançların en kötüsü, zinânın karşılığında fâhişenin aldığı kazançtır. Fercini satan kadın, gecenin yarısında göğün kapıları açıldığında duâsının kabulünden yoksundur. [78]

İhtiyaç sahibi ve fakir olmak, Allah Teâlâ'nın haram sınırlarını çiğnemek için kesinlikle geçerli bir özür değildir.

Eskiden Araplar şöyle demişlerdir:

"Hür kadın, aç kalır yine de sütünü satarak (çocuk emzirerek) kazanç

elde etmiyorsa, bedenini nasıl satsın ki?"

Günümüzde fuhuş için her kapı açılmıştır. Şeytan, kendisi ve dostlarının oyunuyla fuhşa giden her yolu kolaylaştırmış, günahkârlar ve fâcirler de bu yola koyulmuşlardır. Süslenerek açılıp-saçılmak yaygınlaşmış, bakışları sakınma-mak ve harama bakmak çoğunluğun yaptığı bir iş haline gelmiş, yabancı kadın ve erkeğin bir arada bulunması, yaygın hâle gelmiş, müstehcen dergiler ve seks filmleri piyasada revaç bulmuş, kolayca fuhuş yapılabilecek ülkelere yolculuklar artmış, seks ticaretinin yapıldığı pazarlar

kurulmuş, ırza tecavüz olayları çoğalmış, zinâ çocuklarının sayısı ve çocuk aldırma olayları artmıştır.

Ey Allahım! Rahmetini, lütfunu ve korumanı dileriz. Katından bizi onunla hayasızlıktan koruyacağın bir himâye dileriz. Senden, kalplerimizi temizlemeni, ırzlarımızı korumanı ve bizim ile haram arasına perdeler ve aşılmaz engeller koymanı dileriz.

Livâta/Homoseksüellik/Eşcinsellik

Livâta, Lut -aleyhisselâm-'ın kavminin işlemiş olduğu bir suç idi. Livâta, erkeklerin (kadınları bırakıp da) erkeklerle cinsel ilişki kurmasıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَوْ طَآ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ۚ﴾ [سورة العنكبوت الآية: ٢٨]

"Lut'u da (nebi olarak gönderdik).O,kavmine şöyle demişti:Gerçekten siz, daha önce hiçbir milletin yapmadığı bir hayasızlığı yapıyorsunuz.Siz ille de erkeklere yaklaşacak, yol kesecek ve toplantılarınızda edepsizlikler yapacak mısınız?" [79]

İğrençliği, çirkinliği ve tehlikesi sebebiyle bu suçu işleyenleri Allah Teâlâ, başka bir kavim üzerine

toplamadığı şu dört cezâyla cezalandırmıştır.

1. Gözlerini kör etmiştir.
2. Ülkelerinin üstünü altına getirmiştir.
3. Üzerlerine, pişirilmiş balçıktan yapılıp istif edilmiş ve Allah'ın nezdinde damgalanmış taşlar yağdırmıştır.
4. Üzerlerine korkunç bir ses göndermiştir.

Livâta'nın İslâm şeriatındaki cezâsı -tercihli görüşe göre- kılıçla boynunun vurularak öldürülmesidir. Bu fiili isteyerek ve

kendi tercihiyle yapmışsa, yapan ve yaptıranın cezâsı budur.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ وَجَدْتُمُوهُ يَعْمَلُ عَمَلِ قَوْمِ لُوطٍ فَأَقْتُلُوا
الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Lut kavminin amelini (livâtayı) yapanları bulduğunuz zaman, livâta yapanı da, kendisine livâta yaptıranı da öldürün." [\[80\]](#)

Geçmişte olmayan, ancak zamanımızda ortaya çıkan öldürücü

Aids hastalığı gibi her türlü vebâlar ve çeşitli hastalıklar, fuhuş sebebiyle ortaya çıkmıştır. Bu ise, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu fiili yapan ve yaptıran hakkında verdiği cezânın ne kadar hikmetli olduğuna delâlet etmektedir.

Kadının, şer'i bir özrü olmadığı halde kocasının cinsel isteğine cevap vermemesi:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ فَبَاتَ
غَضْبَانَ عَلَيْهَا لَعَنَتَهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّىٰ تُصْبِحَ.))
[رواه البخاري]

"Bir erkek hanımını (cinsel ilişki için) yatağına çağırdığında hanımı onu reddeder de o kişi hanımına kızgın olarak gecelerse, kadın sabahlayıncaya kadar melekler ona lânet ederler." [\[81\]](#)

Birçok kadın, kendisi ile kocası arasında bir anlaşmazlık olduğunda, yatakta kendisiyle birlikte olma hakkından men ederek -zannınca- cezalândırmak ister. Oysa bu, kocasının harama (zinâya) düşmesi gibi, çok kötü sonuçlara yol açabilir. Belki de işler kadının

aleyhine döner, kocası onun üzerine ikinci bir hanımla evlenmeyi ciddi olarak düşünmeye başlar. Kadının, kocası kendisine cinsel talepte bulunduğu, Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri gereğince, **onun isteğine cevap vermesi gerekir:**

((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَلْتَجِبْ، وَإِنْ كَانَتْ عَلَى ظَهْرٍ قَتَبِ.))

[رواه البزار وصححه الألباني]

"Bir erkek, hanımını (cinsel ilişki için) yatağa çağırdığı zaman, hanımını deveden üzerinde olsa bile (deveden) inip kocasının bu isteğine cevap versin." [\[82\]](#)

Karı-koca arasındaki uyumun devam etmesi ve ayrılığın olmaması için kocanın da, hasta veya hamile veyahut da üzgün olduğu zamanlarda hanımının durumunu göz önünde bulundurması gerekir.

Kadının, şer'i bir gerekçe olmadan kocasından boşanmak istemesi:

Birçok kadın, en ufak bir anlaşmazlık olduğu veya kocası istediği malı kendisine vermediği zaman kocasından hemen boşanma isteğinde bulunur. Kadın, bozguncu bazı akrabaları veya komşularınca yönlendirilmiş olabilir. Bazen de kadın, **kocasını sinirlendiren ve onu**

galeyana getiren sözlerle kocasına meydan okur ve: "Erkeksen beni boşa" der.

Boşanmanın, âilenin dağılması ve çocukların başıboş kalması gibi oldukça kötü sonuçlar doğurduğu bilinen bir şeydir. Belki de kadın, pişmanlığın artık fayda vermeyeceği bir noktada yaptığına pişman olur. Şeriatın bunu haram kılmasındaki hikmet, bu gibi durumlarda ortaya çıkar.

Nitekim Sevban'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((أَيَّمَا امْرَأَةٍ سَأَلْتُ زَوْجَهَا الطَّلَاقَ مِنْ غَيْرِ مَا
بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ.)) [رواه أحمد]

"(Kocasından ayrılmak için kendisini zorlayan) hiçbir şiddetli sebep olmadığı halde kocasından kendisini boşamasını isteyen kadına cennetin kokusu haramdır." [83]

Yine Ukbe b. Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ الْمُخْتَلِعَاتِ وَالْمُنْتَرِعَاتِ هُنَّ الْمُنَافِقَاتُ.))
[رواه الطبراني في المعجم الكبير]

"(Sebepsiz halde) kocalarından kendilerini bırakmalarını ve boşama-

larını isteyen kadınlar münâfıklardır (yani içten kocalarına isyankârdılar, dıştan itaatkârdılar)." [84]

Kocanın namazını terk etmesi, içki ve uyuşturucu kullanması, kadını haram bir işe zorlaması, ona işkence ederek zulmetmesi veya onu şer'i haklarından alıkoyması gibi dînen geçerli bir gerekçe olur ve kocaya nasihat fayda vermez, düzelmesi için verilen uğraşlar boşa çıkarsa, bu durumda kadının dînini ve kendi nefsini kurtarmak için boşanmak istemesinde bir sakınca yoktur.

Zihâr[85]:

Zihâr, müslümanlar arasında yaygın olan eski câhiliye âdetlerinden birisidir.

Örneğin erkeğin, **karısına**: "Sen bana anamın sırtı gibisin", "Kız kardeşim nasıl bana haram ise, sen de bana öyle haramsın" gibi, çirkin sözler söylemesidir. Kadına zulüm içermesi nedeniyle İslâm bu sözü çirkin olarak görmüştür.

Nitekim Allah Teâlâ bu olayı şöyle nitelendirmiştir:

﴿ الَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْكُمْ مِمَّنِ نَسَأْتِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ
 إِنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِلَّا آلِيهِمْ وَوَلَدَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا
 مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ۚ ﴾

[سورة المجادلة الآية: ۲]

"İçinizden zihâr yapanların kadınları, onların anaları değildir. Onların anaları, ancak onları doğuran kadınlardır. Şüphesiz onlar, çirkin bir söz ve yalan söylüyorlar. Şüphesiz Allah çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır." [86]

İslâm, zihârın keffâretini hatayla adam öldürmenin keffâretine benzer şekilde ağır bir keffâret belirlemiş ve Ramazan'da gündüz (oruçluyken) hanımıyla cinsel ilişkide bulunan kimsenin karşılaşması gereken keffârete denk kılmıştır. Karısına zihâr yapan kimsenin bu keffâreti yerine getirmeden onunla cinsel ilişkiye girmesi câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَلِكَ تُوعِظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ ۳ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ ۴ ﴾

[سورة المجادلة الآيتان: ۳-۴]

"Eşlerine zihâr yaparak onlardan ayrılmaya kalkıp da sonra söylediklerin-den dönenlerin, eşleriyle temastan (cinsel ilişkiye girmeden) önce bir köleyi hürriyetine kavuşturmaları gerekir.İşte size emredilen budur.Allah yaptığınız her şeyden

haberdardır.Buna imkân bulamayan kimse, temaslarından önce, iki ay aralıksız oruç tutmalıdır.Buna da gücü yetmeyen altmış fakiri doyurmalıdır.Bu hükümler, Allah'ı ve elçisini tasdik ve onlarla amel edip câhiliye uygulamalarını red etmeniz için konulmuştur.İşte bunlar, Allah'ın sınırlarıdır.Kâfirler için acıklı bir azap vardır." [87]

Erkeğin, karısıyla hayızlı (âdetli) iken cinsel ilişkide bulunması:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدَىٰ فَأَعْتَزَلُوا
النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ
فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ [سورة
البقرة الآية: ٢٢٢]

"(Ey Nebi!) Sana kadınların ay halini sorarlar. **De ki:** O, bir rahatsızlıktır. Bu sebeple ay halinde olan kadınlardan uzak durun. Temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın (onlarla cinsel ilişkiye girmeyin). Temizlendikten sonra, Allah'ın emrettiği şekilde onlara yaklaşın. Allah tevbe ile kendisine dönenleri sever ve çokça temizlenenleri de sever." [\[88\]](#)

Allah Teâlâ'nın:

﴿...فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ...﴾ [سورة البقرة من الآية: ٢٢٢]

"...Temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın (onlarla cinsel ilişkiye girmeyin). Temizlendikten sonra, Allah'ın emrettiği şekilde onlara yaklaşın..." [89]

Emri gereğince, âdetten temizlenip yıkanınca kadar kocasının kendisiyle cinsel ilişkide bulunması helâl olmaz.

Bu günahın ne kadar çirkin olduğuna Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü delâlet etmektedir:

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوْ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا
فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ)) [رواه
الترمذي وصححه الألباني]

"Kim, âdetli bir kadınla (eşiyle) cinsel ilişkide bulursa veya bir kadınla (eşiyle) arkasından (anüsünden) ilişkiye girerse veyahut da kâhine giderse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiştir." [90]

Karısı âdetli iken, bilmeden ve kasıtsız olarak hatayla eşiyle cinsel ilişkide bulunan kimse için bir şey gerekmez. Bilerek ve kasıtlı olarak bunu yapan kimsenin ise, -keffâret hadisini sahih kabul eden bazı ilim ehline göre- keffâret ödemesi gerekir. Bu keffâret, bir veya yarım dinardır. **Bazı âlimler:** "iki keffâretten birisini seçmekte serbesttir" derken, **bazıları da:**

"Kanın çok geldiği âdetin başlangıcında cinsel ilişkide bulunursa, bir dinar, kan gelmesinin azaldığı âdetin sonlarında ya da âdet bittiği halde boy abdesti almadan önce cinsel ilişkide bulunursa, yarım dinar keffâret ödemesi gerekir" demişlerdir.

Bir dinar, bugün kullanılmakta olan ölçüye göre 4.25 gram altına tekâbül eder. Altın olarak veya altının değerini para olarak tasadduk eder.[\[91\]](#)

Karıyla anüsünden ilişkiye girmek:

Îmânları zayıf bazı sapıklar, hanımlarıyla anüsünden (pisliğin

çıkacağı yerden) ilişkiye girmekten çekinmezler. Oysa bu fiil, büyük günahlardandır ve bunu yapan kimseye Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- lânet etmiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا.)) [رواه
أحمد وصححه الألباني]

"Hanımına arkasından (anüsünden) ilişkiye giren kimse, mel'undur (lanetlenmiştir)." [92]

Hatta Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوْ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا
فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ)) [رواه
الترمذي وصححه الألباني]

"Kim, âdetli bir kadınla (eşiyle) cinsel ilişkide bulursa veya bir kadınla (eşiyle) arkasından (anüsünden) ilişkiye girerse veyahut da kâhine giderse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirilene inkâr etmiştir." [93]

Düzgün fitrat sahibi birçok kadının bu şekilde bir ilişkiyi reddetmesine rağmen, bazı kocalar kendilerine itaat etmemeleri durumunda onları boşamakla tehdit ederler.

Bazısı da bu konuyu ilim ehline sormaktan utanıp çekinen karısını kandırır ve onu bu işin helal olduğuna inandırır. **Hatta Allah Teâlâ'nın şu emrini delil gösterir:**

﴿ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ
وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ [سورة البقرة الآية:
[۲۲۳]

"Eşleriniz sizin nesil yetiştiren tarlanızdır. Tarlanıza dilediğiniz şekilde varın (**girin**). Kendiniz için ilerisini düşünerek hazırlık yapın. Allah'ın haram kıldığı şeylerden korunun ve O'nun huzuruna varacağınızı iyi bilin. (**Ey Nebi**) Mü'minleri müjdele!" [\[94\]](#)

Bilindiği üzere sünnet, Kur'an'ın açıklayıcısıdır.

Nitekim sünnette Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, bir kimsenin, çocuğun doğduğu yerden - vaginadan- olduğu sürece karısıyla önünden ya da arkasından dilediği şekilde cinsel ilişkide bulunmasının câiz olduğu bildirilmiştir. Dışkıının çıktığı yer olan anüsün, çocuğun doğduğu yer olmadığı bilinmeyen bir şey değildir. Bu suçun var oluşunun nedenlerinden birisi de temiz evlilik hayatına, haram olan ilişkiler ve seks filmlerinden kesitlerle dolu bir kafa yapısından meydana gelmiş câhiliye kalıntılarıyla, Allah'a tevbe etmeden

girilmesidir. Bilindiği üzere kadın ve erkek râzı olsa bile, bu ilişki haramdır. Çünkü harama karşılıklı rızâ göstermek, o haramı helal kılmaz.

Eşler arasında adâleti gözetmemek:

Allah Teâlâ'nın, Azîz Kitab'ında bize vasiyet ettiği emirlerden birisi de eşler arasında adâleti gözetmektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ﴾

وَإِنْ تُصَلِّحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا
[سورة النساء الآية: ١٢٩] ١٢٩ ﴿

"(Ey kocalar!) Bütün benliğinizle istesenez bile, eşleriniz arasında tam adâleti sağlayamazsınız. Öyleyse bir tarafa büsbütün gönlünüzü kaptırıp da öbürünü kocasızmış gibi bir vaziyette bırakmayın. Eğer arayı düzeltir, işlerinizi iyileştirir ve haksızlıktan sakınırsanız, unutmayın ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." [\[95\]](#)

Eşler arasında istenen adâlet, yanında geceleme, nafaka ve giyim gibi konularda her birinin hakkını yerine getirmekte adâletli davranmaktır. Adâletsizlik, kalbin

eşlerden birisine meyletmesinde (daha çok sevmesinde) değildir. Çünkü insanın buna gücü yetmez. Bazı kimseler, yanında birden fazla hanımı olduğunda, onlardan birisini kayırır ve diğerini ihmal eder, onun yanında daha fazla geceler veya ona daha fazla harcar ve diğerinin yanında gecelemeği veya ona harcama yapmayı bırakır. Bu davranış, haramdır. Böyle yapan kimse, kıyâmet günü bir tarafı meyilli bir halde Allah Teâlâ'nın huzuruna gelir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ فَمَالَ إِلَىٰ إِحْدَاهُمَا جَاءَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقَّةُ مَا نِلَّ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

**"Kim, iki hanımı olur da
onlardan birisine meylederse,
kiyâmet gününde bir tarafı
meyletmiş (felçli) olarak (Allah'ın
huzuruna) gelir."[96]**

**Namahrem (yabancı) bir kadınla
baş başa kalmak:**

Şeytan, insanları fitneye ve harama
düşürmeye oldukça
gayretlidir. Bunun içindir ki Allah
Teâlâ bizi şu sözüyle uarmıştır:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ
وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ ﴾

وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا
 مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
 سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ [سورة النور الآية: ٢١]

"Ey îmân edenler! Sakın şeytanın izinden gitmeyin. Kim şeytanın peşinden giderse, bilsin ki o kendisinden hep fenâ, çirkin ve meşrû olmayan şeyleri yapmasını ister. Eğer Allah'ın lütuf ve merhameti olmasaydı, sizden hiçbiriniz temize çıkamazdı. Ancak Allah dilediğini temizleyip arındırır. Çünkü Allah her şeyi hakkıyla işiten ve bilendir." [\[97\]](#)

Kanın damarlarda dolaştığı gibi, şeytan da Âdem oğlunun damarlarında dolaşır. Şeytanın fuhşa

sürüklemedeki metotlarından birisi de kişinin mahremi olmayan bir kadın ile yalnız kalmasıdır. Bunun içindir ki İslâm bu yolu tıkamıştır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle** buyurmuştur:

((لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ تَالِثَهُمَا
[رواه الترمذي])) الشَّيْطَانُ.))

"Bir erkek, (**mahremi olmayan**) bir kadınla baş başa kalmasın ki, o ikisinin üçüncüsü şeytan olmasın."[\[98\]](#)

Yine, İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu

aleyhi ve sellem- şöyle
buyurmuştur:

((لَا يَدْخُلَنَّ رَجُلٌ بَعْدَ يَوْمِي هَذَا عَلَى مُغِيْبَةٍ إِلَّا
وَمَعَهُ رَجُلٌ أَوْ اثْنَانِ.)) [رواه مسلم]

"Bugünden sonra bir erkek,
beraberinde bir veya iki kişi
olmadan, kocası yanında olmayan
bir kadının yanına kesinlikle
gitmesin." [99]

Bir erkeğin, evde, odada veya
arabada namahrem bir kadınla baş
başa kalması câiz değildir.

Örneğin bir kimsenin, kardeşinin
hanımıyla veya hizmetçiyle veyahut
da kadın hastanın doktorla baş başa
kalması gibi...

Birçok insan, ya kendine ya da karşısındakine güvendiği için bu konuda gevşek davranır. Oysa bu, fuhşa veya fuhşun başlangıcı olan davranışlara sebep olur ve bunun sonucunda da soyların birbirine karışması sorunu büyür ve zinâ çocukları artar.

Nâmahrem (yabancı) kadınla tokalaşmak:

Bu olay, toplumsal âdetlerin, Allah'ın toplum için koyduğu şeriatı çiğnediği durumlardan birisidir. İnsanların bâtil âdet ve gelenekleri, Allah'ın hükmünün üzerine çıkmış, öyle ki, birine şeriatın konuyla ilgili görüşünü

söylesen, delilleri getirip açıklasan, seni gericilikle, dîni zorlamakla, akrabalık ilişkilerini kesmekle veya iyi niyetlerde şüpheli olmakla suçlar. Amca, hala, dayı ve teyze kızlarıyla, kardeş, amca ve dayı hanımlarıyla tokalaşmak, toplumumuzda su içmekten daha kolay bir hale gelmiştir. Oysa insanlar, şer'i açıdan olayın tehlikesine bakmış olsalar, böyle yapmazlar.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((لَأَنَّ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمَخِيطٍ مِنْ حَدِيدٍ
خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لَا تَحِلُّ لَهُ.)) [رواه
الطبراني وصححه الألباني]

"Sizden birinizin kafasına demirden bir iğne sokulması, onun için kendisine helal olmayan bir kadına dokunmasından daha hayırlıdır." [\[100\]](#)

Şüphesiz namahrem bir kadınla tokalaşmak, elin zinâsıdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((الْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ، وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ، وَالرِّجْلَانِ
تَزْنِيَانِ، وَالْفَرْجُ يَزْنِي.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"İki göz zinâ eder, iki el zinâ eder, iki ayak zinâ eder, ferc (cinsiyet uzvu) zinâ eder." [101]

Peki Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha temiz kalpli birisi var mıdır?

Buna rağmen o şöyle buyurmuştur:

((إِنْني لَأُصَافِحُ النِّسَاءَ.)) [رواه أحمد وصححه
[الأباني]

"Şüphesiz ben, kadınlarla tokalaşmam." [102]

Yine, o şöyle buyurmuştur:

((إِنْني لَأَمْسُ أَيْدِي النِّسَاءِ.)) [رواه الطبراني
في الكبير وصححه الأباني]

"Ben, kadınların ellerine dokunmam." [\[103\]](#)

Âişe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((وَلَا وَاللَّهِ، مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ اللَّهِ H يَدَ امْرَأَةٍ
قَطُّ غَيْرَ أَنَّهُ يُبَايِعُهُنَّ بِالْكَلامِ.)) [رواه مسلم]

"Hayır! Allah'a yemîn olsun ki, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in eli (mahremi olmayan) bir kadının eline asla dokunmamıştır. O, kadınlarla sadece sözlü olarak beyatleşirdi." [\[104\]](#)

Erkek kardeşleriyle tokalaşmamaları halinde salihâ eşlerini boşamakla

tehdit eden kocalar,Allah'tan korksunlar!

Şunu da bilmek gerekir ki (eldiven giymek gibi) araya engel koymak ya da elbisenin altından tokalaşmak, bir şey değiştirmez.Her iki şekilde de tokalaşmak haramdır.

Kadının, dışarıya çıkarken güzel koku sürünmesi ve bu kokusuyla erkeklerin yanından geçmesi:

Bu, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şiddetle uyarmasına rağmen çağımızda yaygın olan bir davranıştır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَيَّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ، ثُمَّ مَرَّتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا، فَهِيَ زَانِيَةٌ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Güzel koku sürünüp kokusunu hissetmeleri için bir topluluğun yanına uğrayan kadın, zinâkârdır." [\[105\]](#)

Bazı kadınlar içinde buldukları gaflet ve umursamazlık nedeniyle şoförün, satıcı ve okul kapıcısının yanında bu duruma dikkat etmez. Oysa İslâm şeriatı, koku sürünen kadına -mescide gitmek için bile

olsa- dışarı çıkmak istediği zaman cünüplükten yıkanır gibi yıkanması yönünde şiddetli uyarıda bulunmuştur.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle** buyurmuştur:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ، ثُمَّ خَرَجَتْ إِلَى الْمَسْجِدِ لِيُوجَدَ رِيحُهَا لَمْ يُقْبَلْ مِنْهَا صَلَاةٌ حَتَّى تَغْتَسِلَ اغْتِسَالَهَا مِنَ الْجَنَابَةِ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Güzel koku süründükten sonra kokusunu hissettirmek için mescide giden kadının cünüplükten yıkandığı gibi yıkanmadıkça namazı kabul olunmaz." [\[106\]](#)

Kadınların, düğün ve kadınlar arası toplantılarda dışarı çıkmadan önce kullandıkları koku ve tütsülerden; etkileyici özelliğe sahip bu güzel kokuların çarşı ve pazarlarda, toplu taşıma araçlarında, erkekle kadının birlikte bulunduğu ortamlarda ve hatta Ramazan geceleri mescidlerde kullanılmasından doğan şikâyetimizi Allah Teâlâ'ya havâle ederiz!

Şeriat; kadınların kullanacağı kokuyu, "rengi belli olan ve kokusu gizli kalan koku" olarak belirlemiştir.

Allah Teâlâ'dan, bize gazap etmemesini, beyinsiz erkek ve kadınların yaptıklarından dolayı

salih erkek ve kadınları
cezalandırmamasını, herkesi
dosdoğru yola iletmesini dileriz.

Yanında mahremi olmadan kadının tek başına yolculuğa çıkması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve
sellem- bu konuda şöyle
buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ تَسَافِرُ
مَسِيرَةَ يَوْمٍ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ.))

[رواه مسلم]

"Allah'a ve âhiret gününe îmân eden
bir kadının, beraberinde mahremi
olmadan bir günlük yol mesâfesine

yolculuğa çıkması, kendisine helâl olmaz." [\[107\]](#)

Kadının, yanında mahremi olmadan yolculuğa çıkması, fâsıkları harekete geçirir ve kadına musallat olurlar. Kadın ise zayıftır. Belki de onlara takılıp gidebilir. En azından namusu ve şerefi konusunda onu rahatsız edebilirler.

Aynı şekilde, -bazı kimselerin iddiâ ettikleri gibi-, mahremi olan birisi kendisini yolcu etse ve başka bir mahremi de onu karşılasa bile, bir kadının, beraberinde mahremi olmadan uçağa binmesi de haramdır. Peki (tek başına uçağa bindiğinde) yanındaki koltuğa kim oturacak? Bir

arıza olur da uçak başka bir havaalanına inerse veya rötar yapar ve uçuş saatinde bir değişiklik olursa, durum ne olacak?

Bu konuda pek çok şey anlatılır.

Kadının birlikte yolculuğa çıkabileceği mahremde dört şart aranır. **Bunlar:**

1. Mahremin müslüman olmasıdır.
2. Ergenlik çağına ulaşmış olmasıdır.
3. Akıllı olmasıdır.
4. Erkek olmasıdır.

Nitekim Ebu Saîd el-Hudrî'den - Allah ondan râzı olsun- rivâyet

olduğuna göre, Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle**
buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ
تُسَافِرَ سَفَرًا يَكُونُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا إِلَّا وَمَعَهَا
أَبُوهَا أَوْ ابْنُهَا أَوْ زَوْجُهَا أَوْ أَخُوهَا أَوْ ذُو مَحْرَمٍ
مِنْهَا.)) [رواه مسلم]

"Allah'a ve âhîret gününe îmân eden
bir kadının, üç günlük veya daha
fazla yol mesâfesi olan bir
yolculuğa, beraberinde babası, oğlu,
kocas1, erkek kardeşi veya mahremi
olan başka bir erkek olmadan
çıkması, kendisine helâl
olmaz." [\[108\]](#)

Namahrem kadına bilerek
bakmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝ ۳۰ ﴾ [سورة النور الآية: ۳۰]

"(Ey Nebi!) Mü'min erkeklere gözlerini (haramdan) sakınmalarını, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır." [\[109\]](#)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ حَظَّهُ مِنَ الزَّنَا أَدْرَكَ ذَلِكَ لَا مَحَالَةَ، فَرْنَا الْعَيْنِ النَّظْرُ، وَزْنَا اللِّسَانَ

الْمَنْطِقُ، وَالنَّفْسُ تَمَنَّى وَتَشْتَهِي، وَالْفَرْجُ يُصَدِّقُ
[رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ] ((وَيَكْذِبُهُ.))

"Şüphesiz Allah, Âdem oğluna zinâdan (şehvet duymak, kadınlara meyletmek, temennî etmek, bakmak, dokunmak gibi zinânın sebebi olan şeylerden) nasibini yazmıştır. Bu çaresiz ona erişecektir. Bu sebeple gözün zinâsı (zinâdan yana nasibi); (şehvet kasdıyla Allah'ın haram kıldığı şeye) bakmaktır. Dilin zinâsı, (fuhuşla ilgili sözleri) konuşmaktır. Nefis (kalp), (zinâyâ düşmeyi) heves (temenî) eder ve (ona) iştah duyar. Artık ferc de bunları doğrular veya yalanlar." [\[110\]](#)

Evlenmek isteyen erkeğin evleneceği kıza bakması ve doktorun hasta kadına bakması gibi şer'i bir ihtiyaç dolayısıyla yabancı kadına bakmak, bunun dışındadır.

Aynı şekilde kadının da yabancı bir erkeğe fitne bakışıyla bakması haramdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ ... ﴾

[سورة النور من الآية: ٣١]

"Mü'min kadınlara da söyle;
gözlerini (harama bakmaktan)

sakınsınlar ve ırzlarını
korusunlar." [\[111\]](#)

Henüz sakalı-bıyığı çıkmamış, güzel erkek çocuklarına şehvetle bakmak da haramdır. Erkeğin, başka bir erkeğin avret yerine; kadının da başka bir kadının avret yerine bakması haramdır. Avret olan her şeye bakmak, câiz değildir. Arada bir örtü olsa bile avret yerine dokunmak, câiz değildir.

Bazı kimseler, içerisindeki kadınların gerçek olmadığını öne sürerek dergilerdeki resimlere bakar veya filmleri seyrederek. Bu, şeytanın onlara oynadığı oyunlardandır. Bunun ifsat edici ve

şehvetleri tahrik edici yönü gayet açıktır.

Deyyusluk (pezevenklik) yapmak:

Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((ثَلَاثَةٌ قَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَنَّةَ: مُدْمِنُ الْخَمْرِ، وَالْعَاقُّ، وَالذَّيْبُوثُ الَّذِي يُقْرُّ فِي أَهْلِهِ الْخَبْثُ.))
[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allah, **üç sınıf insana cenneti haram kılmıştır:** İçki düşkününü, anne-babasına itaatsizlik eden ve âilesinde fuhşa göz yuman deyyus."[\[112\]](#)

Deyyusluğun çağımızdaki bir örneği de evden bir kızın veya kadının, yabancı bir erkekle telefonla -kur yapma diye adlandırılan- karşılıklı konuşmasına göz yummak veya evdeki bir kızın veya kadının, (mahremi olmayan) yabancı bir erkekle baş başa kalmasına râzı olmaktır.

Aynı şekilde, âilesinden bir kadının tek başına -şoför vb.- bir yabancıyla arabaya binmesine izin vermek ve şer'i tesettürü olmadan dışarı çıkmasına, gelip-geçenin ona bakmasına râzı olmaktır. Yine, ifsat edici ve hayasızlık yayan dergi ve filmleri getirip eve sokmak da bu deyyusluktur.

Çocuğun babasına âit olduğu konusunda sahtekârlık yapmak veya bir erkeğin, çocuğun kendisine âit olduğunu inkâr etmesi:

Bir müslümanın, babasından başkasına nisbet edilmesi veya bir topluluktan olmadığı halde kendisini onlara nisbet etmesi, dînen câiz değildir. Bazı kimseler, maddî çıkarlar uğruna bunu yaparak resmî belgelerde sahte bir soyadı düzenleyerek kendilerini bir topluluğa nisbet ederler. Kimisi de kendisini küçük yaşta bırakıp giden babasına olan kin ve nefretinden dolayı bunu yapar. Bütün bunlar haramdır. Bunun, mahremlik, nikâh

ve miras gibi konularda çok büyük zararları vardır.

Nitekim Sa'd b. Ebî Vakkas ve Ebu Bekra'dan -Allah her ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنِ ادَّعَىٰ إِلَىٰ غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ، فَالْجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ.)) [رواه البخاري]

"Kim, bildiği halde babasından başkasına âit olduğunu iddiâ ederse, cennet ona haramdır." [\[113\]](#)

İslâm şeriatında, soylarla oynama veya bu konuda sahtekârlık yapma gibi her türlü davranış haramdır. İnsanlardan kimisi, hanımıyla

tartışıp haktan saptığı zaman, onu zinâ ile suçlamakta ve kendisinden olduğu halde, hiçbir delile dayanmadan hanımından olan çocuğun babasının kendisi olmadığını iddiâ eder. Bazı kadınlar da emânete ihânet ederek zinâ sonucu hâmile kalarak kocasının soyuna, ondan olmayan birisinin soyunu ekler. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu konuda büyük tehdit gelmiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i, "[Mülâane/Lânetleşerek Boşanma](#)"

âyeti indiği zaman şöyle
buyurduğunu işitmiştir:

((أَيَّمَا امْرَأَةٍ ادْخَلْتَ عَلَى قَوْمٍ رَجُلًا لَيْسَ مِنْهُمْ،
فَلَيْسَتْ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ، وَلَا يُدْخِلُهَا اللَّهُ جَنَّتَهُ،
وَأَيَّمَا رَجُلٍ جَحَدَ وَاوَدَهُ وَهُوَ يَنْظُرُ إِلَيْهِ اِخْتَجَبَ اللَّهُ
عَزَّ وَجَلَّ مِنْهُ، وَفَضَحَهُ عَلَى رُءُوسِ الْأَوَّلِينَ
وَالْآخِرِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه أبو داود
وصححه الألباني]

"Bir kadın, âilesinden olmayan bir erkeği evine alır da onunla zinâ ederse, Allah'tan (O'nun dîninden veya rahmetinden) bir şey istemeye hakkı yoktur. Allah onu cennetine girdirmez. Bilerek çocuğunu inkâr eden bir adamın gözüne Allah perde çeker ve kıyâmet günü geçmiş ve

gelecek toplumların önünde onu rezil ve rüsvay eder." [\[114\]](#)

Fâiz yemek:

Allah Teâlâ, kitabında, fâiz yiyenlerin dışında hiç kimseye savaş ilan etmemiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ
الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ ۲۷۸ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا
بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَإِن تُبْتِغُوا فَلَکُمْ رُءُوسُ
أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۚ ۲۷۹ ﴾ [سورة
البقرة الآيتان: ۲۷۸ – ۲۷۹]

"Ey îmân edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten mü'minler iseniz, geri kalan fâizi

terk edin. Eğer böyle (fâiz hakkında söylenenleri) yapmazsanız, Allah ve elçisi tarafından size savaş açıldığını bilmiş olun. Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz (ana paralarınız) sizindir. Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız." [\[115\]](#)

Allah Teâlâ katında bu suçun ne kadar çirkin ve iğrenç olduğunu açıklamaya bu kadarı yeterlidir.

Devletler ve fertlerin yaşam seviyelerine bakan bir kimse; fâizle alışveriş yapmanın yol açtığı iflas, işlerin kesat gitmesi, piyasanın durgun olması, borçların ödenememesi, ekonominin felç

olması, işsizlik oranının yükselmesi, birçok şirket ve kurumun batması, günlük kazanç ve alın terinin, tefecilerin bitmek-tükenmek bilmeyen fâizini ödeme yolunda akıtılması, büyük miktardaki sermayenin birkaç insanın tekelinde toplanması sebebiyle toplumun tabakalaşması gibi, fâizin geride bıraktığı tahribat ve yıkıntıyı gözleriyle görür.

Belki de bu, Allah Teâlâ'nın, fâizle alışveriş yapanları tehdit ettiği savaşın açık bir şeklidir.

Fâize ortak olan asıl tarafların, aracılardan ve yardımcı olanların hepsi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi

ve sellem-'in diliyle
lânetlenmişlerdir.

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -
Allah ondan râzı olsun- rivâyet
olduğuna göre şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ آكِلَ الرَّبَا وَمُؤَكَّلَهُ وَكَاتِبَهُ
وَشَاهِدِيهِ، وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve
sellem-, fâiz yiyene ve yedirene,
fâizi yazana ve fâize şâhitlik eden
iki kişiye lânet etti ve şöyle
buyurdu:

-Onların hepsi aynıdır." [\[116\]](#)

Buna göre, fâizin yazılması,
miktarının belirlenip kaydedilmesi,
alınması, verilmesi, emânet

bırakılması ve korunması gibi işlerde çalışmak da câiz değildir. Genel anlamıyla, hangi şekilde olursa olsun, fâize karışmak ve ona yardım etmek haramdır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu büyük günahın çirkinliğini açıklamaya özen göstermiştir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud'dan - Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle** buyurmuştur:

((الرَّبَّاءُ ثَلَاثَةٌ وَسَبْعُونَ بَابًا، أَيْسَرُهَا مِثْلَ أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ، وَ إِنَّ أَرْبَى الرَّبَّاءِ عَرَضُ الرَّجُلِ

[[المُسْلِم.]] [رواه الحاكم في المستدرک وصححه
الألبانی]

"Fâiz, yetmiş üç çeşit günahdır. Bu günahların en hafifi, kişinin annesiyle cimâ etmesi (cinsel ilişkiye girmesi) gibidir. Fâizin en şiddetlisi ise, müslüman bir erkeğin ırzına (haksız yere) dil uzatmaktır." [117]

Abdullah b. Hanzale'den -Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[[دِرْهَمٌ رَبًّا يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ، أَشَدُّ مِنْ
سِنَّةٍ وَثَلَاثِينَ زَنِيَةً.]]

[رواه أحمد وصححه الألبانی]

"Kişinin bilerek yediği bir dirhem fâiz, otuz altı zinâdan daha şiddetlidir." [\[118\]](#)

Fâizin haramlığı geneldir. Bazı kimselerin zannettikleri gibi, zengin ile fakir arasında olmakla sınırlı değildir. Aksine her durum ve kişi hakkında geneldir. Nice zenginler ve büyük tüccarlar, fâiz sebebiyle iflas etmişlerdir. Günümüzde yaşananlar bunun en güzel şâhididir. Mal, miktar olarak artsa bile, en hafifi, onun bereketinin kaybolmasıdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- [bu konuda şöyle buyurmuştur:](#)

((الرَّبَّاءُ وَإِنْ كَثُرَ، فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلِّ.))
[رواه الحاكم وصححه الألباني]

"Fâiz çokluk getirse bile, şüphesiz sonunda bir azlık (noksanlık) olacaktır." [\[119\]](#)

Fâizin haramlığı; oranının yüksek ve düşük olması veya az ve çok olmasıyla sınırlı değildir. Dolayısıyla fâizin hepsi haramdır.

Fâiz yiyen kimse, kıyâmet günü, şeytan çarpmış kimsenin cinnet nöbetinden ve saradan kalktığı gibi mezarından kalkar. Bu suçun çirkinliğine rağmen, Allah Teâlâ ondan tevbe edilebileceğini ve nasıl tevbe edilmesi gerektiğini haber vermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ fâizcilere şöyle buyurmuştur:

﴿... وَإِنْ تَبْتِغُوا فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۝ ۲۷۹﴾

[سورة البقرة من الآية: ۲۷۹]

"Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz (ana paralarınız) sizindir. Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız." [\[120\]](#)

İşte bu, adâletin ta kendisidir!

Mü'minin, bu büyük günahattan nefret etmesi ve çirkinliğini kalbinde hissetmesi gerekir. Hatta kaybolmasından veya çalınmasından korktukları için paralarını zorunlu olarak fâizli bankalara yatıranların

da,açlıktan dolayı zorunlu olarak leş yiyen veya daha kötü bir durumda olan kimse gibi, zaruret durumunda olduklarını hissetmeleri gerekir.

Bununla birlikte Allah Teâlâ'dan bağışlanma dilemeleri ve mümkün olduğunca başka bir çare bulmak için uğraşmalıdırlar. Bu kimselerin bankalardan paralarının fâizini istemeleri câiz değildir. Hatta hesaplarına parasının fâizi eklenmiş olsa bile, sadaka kastıyla değil de câiz olan bir yerde harcamak için fâizden kurtulması gerekir. Çünkü Allah, temizdir; ancak temiz olan şeyleri kabul eder. Fâizden herhangi bir şekilde yararlanması da câiz değildir. Ne yeme ve içmede, ne giyinmede, ne araba ve ev

edinmede; ne eşine, çocuğuna, anne ve babasına yapması gereken harcamada; ne zekat olarak vermede, ne vergilerini ödemedede, ne de bir haksızlığı gidermede kullanabilir. Sadece Allah Teâlâ'nın azabından korkarak ondan bir şekilde kurtulur.

Malın ayıbını söylememek ve satış sırasında bunu gizlemek:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir yiyecek yığınının yanından geçerken elini yığının içerisine daldırmış ve parmaklarına ıslaklık değince şöyle buyurmuştur:

((يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ! مَا هَذَا؟ قَالَ: أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: أَفَلَا جَعَلْتَهُ فَوْقَ

الطَّعَامِ حَتَّى يَرَاهُ النَّاسُ؟ ثُمَّ قَالَ: مَنْ عَشَّ فَلَيْسَ
[رواه مسلم] ((مِنَّا.))

"Ey yiyeceğın sahibi! Bu nedir?"

Adam:

-Ey Allah'ın elçisi! Yağmur değıdi,
dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu
aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Islanan kısmı insanlar görsün diye
onu yiyeceğın üstüne koysaydın ya!
Bizi kandıran bizden değıildir." [\[121\]](#)

Günümüzde, Allah Teâlâ'dan
korkmayan birçok satıcı; üzerini
yapıştırmak veya sandığın en altına
koymak veyahut malı güzel gösteren

kimyevî maddeler vb. kullanmak sûretiyle maldaki kusuru gizlemeye çalışır. İşin başında motordaki bozukluğun sesini hissettirmeyen ancak müşteri malı alıp uzaklaştıktan az sonra etkisini kaybeden kimyasal maddeler kullanır. Bazısı da malın son kullanma tarihini değiştirir.

Müşterinin mala bakmasına, onu kontrol etmesine veya denemesine engel olur. Araba ve her türlü âletler satan kimselerin çoğu sattıkları malın kusurlarını açıklamazlar. Bu yaptıkları haramdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- [bu konuda şöyle buyurmuştur:](#)

((الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أَخِيهِ
بَيْعًا فِيهِ عَيْبٌ إِلَّا بَيَّنَّهُ لَهُ.)) [رواه ابن ماجه
وصححه الألباني]

"Müslüman, müslümanın (dîn)
kardeşidir. Kardeşine, kusurlu bir
şeyi, kusurunu ona açıklamadan
satması helâl olmaz." [\[122\]](#)

Bazı kimseler, açık artırmayla
yapılan satışta alıcıya "(Araba için)
sana bir yığın demir satıyorum, bir
yığın demir..." diyerek
sorumluluktan kurtulduğunu
zannederler. Bu satış, bereketi Allah
tarafından çekilip alınmış bir satıştır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve
sellem- bu konuda şöyle
buyurmuştur:

((اَلْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَّا
بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَذَبَا وَكَتَمَا مُحِقَتْ
بَرَكَتُهُ بَيْعِهِمَا.)) [رواه البخاري]

"Alıcı ile satıcı, (alışverişin yapıldığı yerden) ayrılmadıkça vazgeçme hakkına sahiptir. Eğer (her iki taraf) doğru söyler ve gerçeği açıklarsa, satışları bereketli kılınır. Yok eğer yalan söyler ve gerçeği gizlerlerse, satışlarının bereketi kaldırılır." [123]

Pazarlığı kızıştırmak (almayacağı malın fiyatını yükseltmek):

Bu, satın almak istemeyen bir kimsenin, başkasını aldatmak veya fiyatı yükseltmeye teşvik etmek amacıyla malın fiyatını arttırmasıdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[رواه البخاري] ((... وَلَا تَنَاجَشُوا...))

"...Birbirinizin pazarlığını kızıştırmayın (almayacağınız malın fiyatını arttırmayın)..."[\[124\]](#)

Şüphesiz bu, aldatma ve hilekârlığın bir türüdür.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- aldatma hakkında şöyle buyurmuştur:

[سلسلة
الأحاديث الصحيحة]

"Aldatmak, kandırmak, hilekarlık, düzenbazlık ve dolandırıcılık yapan cehennemliktir." [\[125\]](#)

Açık artırma ve müzâyedelerde, araba alım-satımı yapılan oto pazarlarında çalışan çoğu tellalların kazancı, işledikleri haramlar nedeniyle kirlidir.

Satışı kızdırmak, gelen alıcıyı aldatıp kandırmak üzere işbirliği yapmak, bunlardan birkaç tanesidir.

Bu kimseler, malın fiyatını düşürmek üzere anlaşırlar. Ama eğer mal kendilerinin veya içlerinden birinin ise, bunun tersini yaparak alıcıların arasına girerler ve açık arttırmada fiyatı yükseltirler. Allah

Teâlâ'nın kullarını aldatırlar ve onları zarara uğratırlar.

Cuma günü ikinci ezandan sonra alışveriş yapmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ
الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۙ﴾ [سورة الجمعة
الآية: ٩]

"Ey îmân edenler! Cuma günü namaza çağrıldığı (ezan okunduğu) zaman, hemen Allah'ı anmaya koyulun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu (emrolunduğunuz şey), sizin için daha hayırlıdır." [\[126\]](#)

Bazı satıcılar, ikinci ezândan sonra dükkanlarında veya câmi önlerinde satışa devam ederler. Misvak dahi olsa onlardan bir şey satın alanlar da günaha ortak olurlar. Bu alışveriş - tercihli görüşe göre- bâtıl bir alışveriştir. Bazı lokanta, fırın ve fabrika sahipleri de Cuma namazı vaktinde işçilerini çalışmaya zorlarlar. Onlar, görünüşte kazançlarını arttırsalar bile gerçekte ancak zararlarını arttırmış olmaktadır. İşçinin ise, Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü gereğince çalışmaması gerekir:

((لَا طَاعَةَ لِبَشَرٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ)) [رواه أحمد]

"Allah'a isyan olan bir işte, insana itaat yoktur." [\[127\]](#)

Kumar ve Şans Oyunları:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۙ ﴾ [سورة المائدة
الآية: ٩٠]

"Ey îmân edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları, birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." [\[128\]](#)

Câhiliye dönemi insanları kumar oynarlardı. **Kumarın en çok bilinen**

şekli şu idi: On kişi bir deveye eşit oranlarda ortak olurdu. Sonra kadehlerle bir tür kura çekilirdi. Yedi kişi, örflerine göre belirlenen değişik paylarını alır, kalan üç kişi ise hiçbir şey alamazdı. Zamanımızda ise kumarın birçok şekli vardır.

Bunlardan bazıları şunlardır:

- Piyango olarak bilinen olay.

Bunun birçok şekli vardır. En basiti; çekiliş yapılacak rakamların parayla satılarak ilk şanslı kişiye bir ödül, ikincisine başka bir ödül şeklinde birden fazla ve değişik ödüllerin verilmesidir. Bu, -kendilerince hayırlı bir iş olarak adlandırsalar bile- haramdır.

- İçinde bilinmeyen bir ödülün bulunduğu bir malı satın almak veya malı satın alırken, ödül kazananların belirleneceği çekiliş için bir numara vermek.

-Çağımızda hayat sigortası, taşıt sigortası, eşya sigortası,yangın sigortası ve genel sigorta gibi, ticarî sigorta anlaşmaları kumar çeşitlerindedir.Hatta bazı sanatçılar, seslerini bile sigorta ettirmektedirler.

Bunlar ve şans oyunlarının her türlüsü kumara girer. Nitekim günümüzde; bu büyük günahın işlenmesi için, içinde "yeşil masalar" olarak bilinen kumar masaları ve

kumar âletleri olan özel kumarhaneler bulunmaktadır.

Yine at yarışları ve futbol maçları için yapılan bahisler de, bu kumar çeşitlerindedir. Bazı oyun salonlarında ve eğlence merkezlerinde, flippers diye adlandırdıkları kumar fikrine dayalı oyun çeşitleri de vardır.

Yine, bazı ilim ehlinin belirttiği gibi, yarışmanın ödülleri, yarışmacı ile yarışmayı düzenleyen iki taraf veya taraflar arasında olan yarışmalar da, kumar çeşitlerindedir.

Müsabaka ve yarışmalar üç çeşittir:

Birincisi: Şeriata uygun bir gâyesi olanlar. Bunların ödüllü ya da ödüksüz oynanması mübahtır. Deve ve at yarışları, atıcılık müsabakaları gibi. Kuvvetli görüşe göre, buna - Kur'an ezberi gibi- şer'i ilimlerle ilgili müsabakalar da dahildir.

İkincisi: Kendisi mübah olan (fakat üzerine ödül konulması câiz olmayan) müsabakalar. Namazları geçirme ve avret bölgelerini açma gibi haramların işlenmediği futbol maçları ve kros koşuları buna örnektir. Bunların ödüksüz olarak yapılması da câizdir.

Üçüncüsü: Kendisi haram olan ya da harama götüren yarışmalar. Örneğin

"Güzellik Yarışması" olarak adlandırılan fesat müsabakaları, yüze vurmaya içeren -ki yüze vurmak haramdır- boks maçları, ya da "Koç dövüşü", "Horoz dövüşü" şeklinde düzenlenen müsabakalar...[\[129\]](#)

Hırsızlık:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٣٨ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٣٨]

"Yaptıklarına karşılık bir cezâ, Allah tarafından insanlara ibret verici bir cezâ olmak üzere hırsızlık eden

erkek ve kadının ellerini kesin.
Allah, güçlüdür, hikmet
sahibidir." [\[130\]](#)

Hırsızlık suçlarının en
büyüklerinden birisi de, hacıları ve
Beytullah'ı ziyâret edenlerin
mallarını çalmaktır. Bu tür hırsızlar,
yeryüzünün en kıymetli mekânında
ve Beytullah'ın çevresinde Allah
Teâlâ'nın koymuş olduğu haram
sınırlarına hiç değer vermezler.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve
sellem- Kûsûf namazının [\[131\]](#)
anlatıldığı hadiste şöyle demiştir:

((... لَقَدْ جِئَءَ بِالنَّارِ، وَذَلِكُمْ حِينَ رَأَيْتُمُونِي
تَأَخَّرْتُ مَخَافَةَ أَنْ يُصِيبَنِي مِنْ لَفْحِهَا، وَحَتَّى
رَأَيْتُ فِيهَا صَاحِبَ الْمِحْنِ يَجْرُ قُصْبَهُ فِي النَّارِ

كَانَ يَسْرِقُ الْحَاجَّ بِمِخْنِهِ فَإِنْ فُطِنَ لَهُ قَالَ: إِنَّمَا
تَعَلَّقَ بِمِخْنِي، وَإِنْ غُفِلَ عَنْهُ ذَهَبَ بِهِ.

[رواه مسلم]

"... Cehennem getirildi.Bu,beni
(namazda) gerilerken gördüğünüz
anda oldu.Ateşinin bana
dokunmasından korkarak geriledim.
Orada bastonlu birisini, cehennemde
bağırsaklarını sürükleyerek
dolaşırken gördüm. O kimse,
bastonuyla hacının malını çalardı.
Eğer fark edilirse, 'bastonuma
takıldı' derdi, fark edilmezse
(hacının malını) alır giderdi." [132]

Yine hırsızlığın en büyüklerinden
birisi, umuma âit malları

çalmaktır. **Bunu yapan bazı kimseler şöyle derler:**

"Başkalarının çaldığı gibi biz de çalıyoruz."

Bilmezler ki, bu bütün müslümanların mallarını çalmak gibidir. Çünkü umuma âit mallar, bütün müslümanların mülküdür. Allah'tan korkmayanların, başkalarının çalmalarını taklit ederek çalmaları, onlara gerekçe olacak bir sebep değildir.

Bazı insanlar da, müslüman olmadıklarını öne sürerek kâfirlerin mallarını çalarlar. Bu doğru değildir. Zirâ mallarının gasp edilmesi câiz olan kâfirler, müslümanlarla savaş

halinde olanlardır. Kâfirlerin şirketleri değildir. Kâfirlerin kendileri de bu kapsama girerler.

Hırsızlık çeşitlerinden birisi de, gizlice başkalarının cebine el uzatmaktır.

Kimisi, başkalarının evine ziyâretçi olarak girer ve bir şeyler çalar. Kimisi, misâfirlerin çantalarını çalar. Kimisi de işyerlerine girer ve cebine, elbisesinde bir malı gizler.

Kadınlardan bir kısmının elbisesinin altına gizleyerek yaptığı da bu türdendir. Bazı insanlar basit veya ucuz eşyaların çalınmasını önemsiz bir şey olarak görürler.

Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقَطَّعُ يَدُهُ، وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقَطَّعُ يَدُهُ.))

[رواه البخاري]

"Yumurta çalıp eli kesilen, ip çalıp eli kesilen hırsıza Allah lânet etsin." [\[133\]](#)

Kim bir şey çalmışsa, tevbe ettikten sonra onu sahibine geri vermesi gerekir. İster açıkça iâde etsin, isterse gizlice iâde etsin. İster bizzat kendisi iâde etsin, isterse bir başkası aracılığıyla iâde etsin...

Mal sahibine veya mal sahibinin ölümünden sonra mirasçılara uzun aramalardan sonra ulaşamazsa, o malı sahibinin sevabı niyetiyle sadaka olarak vermelidir.

Rüşvet almak ve vermek:

İnsanlar arasında hüküm veren kadı veya hâkime, haklının haksız gösterilmesi veya haksız olana haklıymış gibi muamele edilmesi için rüşvet vermek suçtur. Çünkü bu davranış, hükümde haksızlık yapılmasına, hak sahibinin zulme uğramasına ve fesadın yaygınlaşmasına yol açar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبُطْلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى
الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ۝ ١٨٨ ﴾ [سورة البقرة الآية: ١٨٨]

"Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları hâkimlere vermeyin." [\[134\]](#)

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ فِي الْحُكْمِ.))
[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Yargıda rüşvet alan ve verene
Allah lânet etsin." [\[135\]](#)

Hakka ulaşmak veya zulmü savmak için verilen rüşvet ise, -rüşvetten başka bir yolla mümkün olmuyorsa-, bu tehdidin dışındadır.

Rüşvet, çağımızda geniş bir şekilde yayılmıştır. Öyle ki bazı memurlar için maaştan daha büyük bir gelir kaynağı haline gelmiş, hatta birçok şirketin bütçesinde örtülü ödenek adı altında bir madde haline gelmiştir. İşlemlerin çoğu, ancak rüşvetle başlar ve rüşvetle biter olmuştur. Bu durumdan fakirler çok büyük zarar görmüşlerdir. Rüşvet sebebiyle işçiler iş sahiplerinin işlerinin

bozulmasına yol açmıştır. İyi hizmet, ancak rüşvet ödeyen kimseye sunulur, rüşvet ödemeyenin hizmeti ise ya kötü yapılır, ya geciktirilir ya da ihmal edilir, kendisinden sonra geldiği halde rüşvet verenler, ondan çok daha önce işlerini bitirir hale gelmiştir. Rüşvet nedeniyle, iş sahibinin hakkı olan paralar, satış ve alış temsilcilerinin ceplerine girmektedir.

Bu ve bunun gibi nedenlere bakınca, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu suça ortak olanlara, rüşvet alan ve veren taraflara, Allah'tan, onları rahmetinden kovmasını dileyerek bedduâ etmesine şaşmamak gerekir.

Nitekim Abdullah b. Amr'dan - Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي.)) [رواه
ابن ماجه وصححه الألباني]

"Allah'ın lâneti, rüşvet alan ve verenin üzerine olsun." [\[136\]](#)

Araziyi gasp etmek:

Güç ve kuvvet, hîle ve kurnazlık, Allah korkusu olmayınca sahibini kötü yola sürükler. Bunları, başkalarının mallarına el koyarak işgal etme gibi zulümde kullanır. Araziyi gasp

etmek de bunlardan birisidir. Bunun cezâsı ise, son derece şiddetlidir.

Nitekim İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ أَخَذَ مِنَ الْأَرْضِ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرْضِينَ.)) [رواه البخاري

[

"Kim, hakkı olmayan bir toprak parçasını alırsa, kıyâmet günü yedi kat yerin dibine geçirilir." [\[137\]](#)

Ya'lâ b. Murra'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
şöyle buyurmuştur:

((أَيَّمَا رَجُلٍ ظَلَمَ شِبْرًا مِنَ الْأَرْضِ كَلَفَهُ اللَّهُ عَزَّ
وَجَلَّ أَنْ يَحْفِرَهُ (فِي الطَّبْرَانِي: يُحْضِرُهُ) حَتَّى
يَبْلُغَ آخِرَ سَبْعِ أَرْضِينَ، ثُمَّ يُطَوَّقَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ.)) [رواه أحمد
والطبراني وصححه الألباني]

"Kim, haksız yere bir karış toprağı almışsa, Allah -azze ve celle- onu, yedi kat yerin dibine varıncaya kadar o toprağı kazımakla (Taberânî'de -getirmekle-) görevlendirir. Sonra, kıyâmet günü insanlar arasında hüküm verinceye, kadar Allah onu yerin dibine geçirir." [\[138\]](#)

Arazilerin işâretlerini ve sınırlarını değiştirmek de buna girer. Kişi, komşusunun hesabına arazisini genişletir.

Bu, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sۆzۆyle işâret ettiği durumdur.

((لَعَنَ اللَّهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الْأَرْضِ.)) [رواه
مسلم]

"Arazilerin sınır işâretlerini değiştirene, Allah lânet etsin." [\[139\]](#)

Aracılık (referans için) hediye kabul etmek:

İnsanlar arasında makam ve mevki sahibi olmak -eğer şükrederse- Allah'ın kuluna verdiği

nimetlerdendir. Bu nimetin şükürünü edâ etmenin bir şekli de kendisine makam ve mevki verilen kimsenin, bunu müslümanların yararına kullanmasıdır.

Bu, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne girer.

((مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ فَلْيَفْعَلْ.)) [رواه مسلم]

"Sizden kim kardeşine faydalı olmaya gücü yeterse, bunu yapsın." [\[140\]](#)

Makamını kullanıp, herhangi bir haram işlemeden veya başkasının hakkına tecavüz etmeden, hâlis bir niyetle müslüman kardeşini bir

haksızlıktan kurtararak veya ona bir iyilik sağlayarak faydalı olan kimse, Allah Teâlâ katında mükâfatlandırılır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bunu şöyle haber vermiştir:**

((اِسْفَعُوا تُؤْجَرُوا.)) [رواه أبو داود]

"İyilikte aracılık edin ki, sevap alabilirsiniz." [\[141\]](#)

Bu referans ve aracılık karşılığı bir şeyler almak, câiz değildir.

Bunun delili, Ebu Umâme'nin - Allah ondan râzı olsun-, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den **den rivâyet ettiği şu hadistir:**

((مَنْ شَفَعَ لِأَحَدٍ شَفَاعَةً فَأَهْدَى لَهُ هَدِيَّةً فَقَبِلَهَا فَقَدْ
أَتَى أَبًا عَظِيمًا مِنَ الرَّبِّ.)) [رواه أحمد
وصححه الألباني]

"Kim, birisine şefaattçi olur (aracılık eder), o da bu şefaatine karşılık ona bir hediye verirse (şefaattçi olana bir şey hediye ederse), hediyeği kabul ettiği takdirde, şüphesiz fâiz çeşitlerinden büyük birisine sebep olmuş olur (kendisi için fâize giden büyük bir kapı açmış olur)." [142]

Bazı kimseler, birisinin bir göreve tayin edilmesi veya birisini bir dâireden başka bir dâireye veya bir bölgeden başka bir bölgeye nakletmek veyahut da hastanın tedâvisi ve benzeri işleri halletmek

için makamını kullanarak aracı olurlar ve maddî bir meblağı şart koşarlar.

Yukarıda zikri geçen Ebu Umâme hadisi gereğince -tercihli görüşe göre- aracılık karşılığı alınan mal, haramdır.Hatta hadisin zâhirine bakılırsa, önceden herhangi bir şart koşmasa bile, aracılık karşılığı bir şeyler alırsa, aynı hükmü içerir.[\[143\]](#)

İyilik yapana, kıyâmet günü Allah katında bulacağı mükafat kendisine yeter.

Bir adam, Hasan b. Sehl'e gelir ve ondan bir işinde aracı olmasını ister. O da, onun bu işini halleder. Bunun

üzerine adam yanına gelir ve ona teşekkür etmeye başlar.

Hasan b. [Sehl ona şöyle der:](#)

"Niçin bize teşekkür ediyorsun? Biz, malın bir zekâtı olduğu gibi, makamın da bir zekâtı olduğunu kabul ediyoruz." [\[144\]](#)

Burada şu farklılığa işâret edilmesi uygun olur. Bir işi yerine getirmek, takip etmek, ardından koşturmak için ücret karşılığı bir şahsı görevlendirmek, dînî şartlar çerçevesinde câiz olan kiralama kapsamındadır. Makam ve referansını kullanarak mal karşılığı aracılık yapmak ise, haramdır.

İşini tam olarak yerine getirdiği halde işçiye ücretini ödememek:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- işçiye hakkının bir an önce verilmesini teşvik etmiş ve şöyle buyurmuştur:

((أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَفُهُ.))
[رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Ücretliye (işçiye) hakkını, teri kurumadan önce verin." [\[145\]](#)

Çalışanlara, işçi ve memurlara haklarının verilmemesi, müslüman toplumlar arasında yaşanan haksızlık türlerinden birisidir.

Bunun çeşitli şekilleri vardır:

- İş sahibinin, çalışanın hakkını tamamen inkâr etmesi ve çalışanın da elinde hiçbir delil olmaması. Bunun hakkı dünyada kaybolursa bile, kıyâmet günü Allah katında asla kaybolmaz. Zâlim, mazlumun malını yemiş olarak gelir. Zâlimin sevaplarından alınır ve mazluma verilir. Sevapları biterse, mazlumun günahlarından alınarak zâlime yüklenir. Sonra da zâlim cehenneme atılır.

-İşverenin, çalışana hakkını vermekte cimri davranması ve ücretini tam olarak vermemesi, haksız yere kesinti yapması.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَيَلِّ لِلْمُطَفِّينَ ۱ الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۲ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۳ ﴾
 [سورة المطففين الآيات: ۱ - ۳]

"Ölçü ve tartıda hile yapanlara yazıklar olsun! Onlar ki satın alırken haklarını tam olarak alırlar. Fakat kendileri başkalarına satarken, ölçüp tartarken eksik yaparlar, hîle karıştırırlar." [\[146\]](#)

Bunun örneklerinden birisi de, bazı işverenlerin ülke dışından işçi getirdiklerinde yaptıklarıdır. Kimisi, onlarla belirli bir ücret üzerine anlaşır. Kendisinin kefâletine girip işe başlayınca iş akdini alarak daha

düşük ücretlerle değiştirir. İşçiler, istemeyerek onun yanında çalışmak zorunda kalırlar. Onlar da haklarını ispat etmeye güçleri yetmezler ve şikâyetlerini Allah'a havâle ederler. Şayet zâlim işveren müslüman, işçi de kâfir ise, bu hareketi (hakkını vermemesi), işçiyi Allah'ın yolundan alıkoymasına (müslüman olmamasına) ve onun günahını yüklenmesine sebep olur.

-İşverenin, işçiye ek işler yükleyip ya da çalışma süresini uzatıp karşılığında esas ücreti vermek ve ek iş (mesâî) ücretini vermemek.

-İşverenin, çalışanı oyalayarak uzun uğraşlar, koşuşturmalar, şikâyetler ve

mahkemelerden sonra parasını ödemesi.İşverenin ödemeyi geciktirmekteki kastı işçinin bıkkıp hakkını aramayı bırakması ve almaktan vazgeçmesi olabilir veya işçilerin paralarını kullanarak bundan faydalanmak isteyebilir.Bazıları da bu paraları fâize yatırır.Yoksul işçi ise günlük yiyeceğini, kendileri için gurbete çıktığı muhtaç âilesine ve çocuklarına göndereceği parayı bulamaz.

Acıklı bir günün azabına uğradıkları zaman o zâlimlerin vay haline!

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
şöyle buyurmuştur:

((قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ثَلَاثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ:
رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ
ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ
يُعْطِهِ أَجْرَهُ.))

[رواه البخاري]

"Allah Teâlâ buyurdu ki:

-Ben, kıyâmet günü şu üç sınıf
insanın hasmıyım (düşmanıyım):
Söz verip benim adıma yemîn eden,
sonra da yemîninden dönen kimse,
hür birisini köle olarak satıp parasını
yiyen, işçi tutup işini gördüren, fakat
onun ücretini vermeyen." [\[147\]](#)

Hibe ve bağış konusunda evlatları arasında âdil davranmamak:

Bazı insanlar, hibe ve bağış konusunda çocuklarından bir kısmını diğerlerinden kasıtlı olarak ayrı tutarlar. Bu çocuklardan birisinin -hastalık ve borç gibi nedenlerden dolayı- ihtiyacı olup diğerlerinin olmaması, örneğin Kur'an ezberine karşılık onu ödüllendirmesi, iş bulamaması, kalabalık bir âileye sahip olması, ilim talebiyle meşgul olması ve benzeri sebepler gibi şer'i bir gerekçe yoksa -tercihli görüşe göre- bu davranış haramdır. [\[148\]](#)

Babanın, çocuklarından birisine şer'i bir gerekçeyle bağışta bulunurken, bağışta bulunmadığı diğer çocuğuna da ihtiyacı olduğu takdirde aynı şekilde bağışta bulunmaya ve birincisine verdiği gibi ona da vereceğine niyet etmesi gerekir.

Bunun genel delili, **Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:**

﴿... أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ...﴾
[سورة المائدة من الآية: ٨]

"Âdil davranın! Bu takvâya daha yakın olandır. Ve Allah'tan hakkıyla korkun." [\[149\]](#)

Bu konuyla doğrudan alakalı delil olmasa da, Nu'man b. Beşir'den -

Allah ondan ve babasından râzı olsun- gelen rivâyettir. Babası onu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- 'e getirip şöyle dedi:

((إِنِّي نَحَلْتُ ابْنِي هَذَا غُلَامًا، فَقَالَ: أَكُلَّ وَلَدِكَ
نَحَلْتُ مِثْلَهُ؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَارْجِعْهُ.)) [رواه
البخاري]

"Ben, bu oğluma bir köle
bağışladım. [\[150\]](#)

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu
aleyhi ve sellem-:

- Bütün çocuklarına aynısını
bağışladın mı? Diye sordu.

Babası:

- Hayır, deyince, Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Onu geri al, buyurdu." [\[151\]](#)

Başka bir rivâyette Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle**
buyurmuştur:

((فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ قَالَ فَرَجَعَ فَرَدًّا
عَطِيَّةً.)) [رواه البخاري]

"Allah'tan hakkıyla korkun ve
çocuklarınız arasında âdil davranın."

Numan b. Beşir -Allah ondan ve
babasından râzı olsun- **dedi ki:**

"(Babam) döndü ve verdiği geri
aldı." [\[152\]](#)

Bir rivâyette de Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle**
buyurmuştur:

((فَلَا تُشْهَدُنِي إِذَا؛ فَإِنِّي لَا أَشْهَدُ عَلَى جَوْرٍ.))
[رواه مسلم]

"Öyleyse beni şâhit tutma. Çünkü
ben haksızlığa şâhitlik etmem." [\[153\]](#)

Erkeğe -mirasta olduğu gibi- iki
kadın nasibi verilir. Bu, İmam
Ahmed'in -Allah ona rahmet etsin-
görüşüdür. [\[154\]](#)

Bazı âilelerin hallerine bakan kimse,
babaların, Allah'tan korkmadan
çocuklarından bir kısmını, verdikleri
bağışlarla diğerlerinden üstün
tuttuklarını görür. Böylelikle,

çocukların birbirlerinden nefret etmelerine, aralarına kin ve düşmanlık girmesine sebep olurlar.

Örneğin; çocuklarından birisine amcalarına benzediği için verir, diğerine dayılarına benzediği için vermez veya iki eşinden birisinin çocuklarına, diğerinin çocuklarına vermediğini verir. Birisinin çocuklarını özel okullara gönderirken, diğerinin çocuklarını göndermez. Bu ayırım kendisine ileride dönecektir. Çünkü çoğunlukla, mahrum bırakılan çocuk, ileride babasına iyi davranmaz. Bağışta, çocukları arasında ayırım yapan kişi hakkında

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((أَلَيْسَ بِسُرُّكَ أَنْ يَكُونُوا إِلَيْكَ فِي الْبِرِّ
[سَوَاءٌ؟]) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Onların, sana karşı iyi davranmada eşit olmaları seni sevindirmez mi?" [\[155\]](#)

İhtiyacı olmadığı halde insanlardan dilenmek:

Sehl b. Hanzale'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ سَأَلَ وَعِنْدَهُ مَا يُغْنِيهِ، فَإِنَّمَا يَسْتَكْثِرُ مِنَ
جَمْرِ جَهَنَّمَ، فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَا الْغِنَى الَّذِي

لَا تَتَّبِعِي مَعَهُ الْمَسْأَلَةَ؟ قَالَ: قَدَرُ مَا يُغَدِّيهِ
وَيُعَشِّيهِ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"İhtiyacını giderecek kadar bir şeyleri olduğu halde insanlardan dilenen kimse, ancak cehennem ateşini çoğaltmak ister.

(Sahâbe):

-Dilenmesini gerektirmeyecek yeterli miktar ne kadardır? diye sordular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Öğle ve akşam yiyeceği miktarıdır." [\[156\]](#)

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ سَأَلَ وَلَهُ مَا يُغْنِيهِ، جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خُدُوشًا أَوْ كُدُوشًا فِي وَجْهِهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kendisine yetecek miktar bir şeyleri olmasına rağmen (insanlardan) dilenen kimse, kıyâmet günü yüzünde yaralar ve sıyrıklar olduğu halde gelecektir." [\[157\]](#)

Bazı dilenciler, mescidlerde cemaatin önünde durarak yakınılar ve tesbihata engel olurlar. Bunlardan

bir kısmı da yalan söyler, sahte evrak düzenleyip bazı hikâyeler uydururlar. Bazen de âile fertlerini câmi ve mescidlere dağıtıp daha sonra onları toplarlar. Allah'tan başka kimsenin bilmediği bir zenginliğe sahip olmalarına rağmen bir mescidden diğerine dolaşıp dururlar. Bu kimselerin mirasları öldükleri zaman ortaya çıkar. Bunların dışında, gerçekten muhtaç durumda olanları ise, bilmeyen kimse iffetlerinden dolayı zengin zanneder. Onlar, insanlardan yüzüzlük ederek istemezler. Onların farkına varılmaz ki kendilerine sadaka verilsin.

Geri ödeme niyetinde olmadığı halde başkasından borç istemek:

Kulların hakları, Allah katında büyüktür. Kişi, belki tevbe ile Allah'a olan borcundan kurtulur, fakat kulların hakları, dinar ve dirhemle değil de, sevaplar ve günahlarla hesaplanacağı gün gelmeden önce mutlaka ödenmelidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴾
[سورة النساء من الآية: ٥٨] ...

"Şüphesiz Allah size, emânetleri sahiplerine vermenizi emreder..." [\[158\]](#)

Toplumda yaygın davranışlardan birisi de, borç istemekte gevşek davranmaktır. Bazı insanlar, zorunlu ihtiyaç için değil de, bolluk içerisinde yaşama arzusuyla ve araba, ev eşyası gibi geçici ve yok olmaya mahkum dünya malını yenileme konusunda başkalarıyla yarışabilmek için borç alırlar. Böyle kimseler genelde -çoğu şüpheli veya haramdan uzak olmayan- taksitli satışlar âlemine dalarlar.

Borç alma konusunda gevşek davranmak, ödemeyi geciktirmeye

sebepe olur veya başkalarının mallarının kaybolmasına yol açar.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu durumun sonucuna dikkat çekerek şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللَّهُ عَنْهُ، وَمَنْ أَخَذَ يُرِيدُ إِتْلَافَهَا أَتْلَفَهُ اللَّهُ.)) [رواه البخاري]

"Kim, insanların mallarını geri ödemek üzere (borç olarak) alırsa, Allah da onun (borcunu ödemesine) yardım eder. Kim de (insanların mallarını) yok etmek ve onu zarara uğratmak üzere alırsa, Allah da (onun yaşamını ve nefsinin) mahvedip yok eder." [\[159\]](#)

İnsanlar, borç hususunda oldukça vurdumduymaz davranırlar ve onun basit bir şey olduğunu sanırlar. Oysa borç olayı, Allah katında büyüktür. Hatta (Allah yolunda) şehit olan kimse bile; (Allah katında) büyük ayrıcalıklara, çokça sevaba ve yüce mertebeye sahip olmasına rağmen borcun sorumluluğundan kurtulamaz.

Bunun delili, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüdür:

((سُبْحَانَ اللَّهِ! مَاذَا نُزِّلَ مِنَ التَّشْدِيدِ فَسَكَّتْنَا
وَفَزِعْنَا فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْغَدِ، سَأَلْتُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ!
مَا هَذَا التَّشْدِيدُ الَّذِي نُزِّلَ؟ فَقَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي
بِيَدِهِ، لَوْ أَنَّ رَجُلًا قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ
قُتِلَ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ قُتِلَ وَعَلَيْهِ دَيْنٌ، مَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

حَتَّى يُقْضَى عَنْهُ دَيْنُهُ.)) [رواه النسائي وصححه
[الألباني]

"Subhânallah! Allah, borç konusunda ne kadar ağır hükümler indirdi. Nefsim elinde olan (Allah'a) yemîn olsun ki, şayet bir kimse Allah yolunda öldürülse, sonra diriltilip yine öldürülse, sonra üzerinde borç olduğu halde diriltilip yine öldürülse, borcu ödeninceye (veya hasmı dünyada veya âhirette kendisinden râzı oluncaya) kadar cennete giremez." [160]

Bu açıklamadan sonra, borçlanmayı hafife alıp önemsemeyen ve bu konuda kusurlu davranan kimseler,

acaba hatalarından dönüp pişmanlık duymazlar mı?

Haram yemek:

Allah'tan korkmayan kimse, malını nereden kazandığına ve nereye harcadığına aldırmaz. Hatta bütün arzusu, malını daha da artırmak olur. Hırsızlık, rüşvet, gasp, sahtekârlık, haram olan şeyleri satmak, fâizcilik, yetim malı yemek veya kâhinlik, fuhuş ve müzik gibi haram kılınmış işler karşılığı ücret almak, müslümanların beytül-malına ve umuma âit mallara saldırmak, başkasının malını zorla veya dilenerek veyahut da buna benzer haram yollarla almak, sonra

da bu paradan yemek, giyinmek, araba almak, ev yaptırmak veya kiralamak ve evi döşemek.

Böylelikle midesine haram lokma girdirmiş olur.

Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((كُلَّ لَحْمٍ نَبَتَ مِنَ السُّحْتِ فَالنَّارُ أَوْلَىٰ بِهِ.))

[رواه الطبراني في الكبير وصححه الألباني]

"Haram ile beslenen her bedene, cehennem ateşi daha lâyıktır." [\[161\]](#)

Kişi, kıyâmet günü malını nereden kazandığı ve nereye harcadığından sorulacaktır.

İşte helak olup hüsrana uğramak, orada olacaktır. Üzerinde haram mal kalan kimsenin bundan kurtulmak için acele etmesi gerekir. Bu, bir insanın hakkı ise, onu sahibine geri vermesi, dinar ve dirhemle değil sevaplar ve günahlarla hesaplaşıldığı gün gelmeden önce helallik ve kendisini affetmesini dilemesi gerekir.

Bir damla bile olsa içki içmek:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۙ ﴾ [سورة المائدة

[الآية: ٩٠]

"Ey îmân edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları, şeytan işi birer pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." [\[162\]](#)

Bir şeyden uzak durmanın emredilmesi; o şeyin haram kılındığının en kuvvetli delillerindendir. İçki, kâfirlerin ilahları ve putları olan dikili taşlarla birlikte zikredilmiştir. Böylelikle; "(Allah) içkinin haram olduğunu söylemedi, sadece 'ondan uzak durun' dedi!" diyenin dayanabileceği hiçbir gerekçe kalmamıştır.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde de içki içen ile ilgili olarak tehdit gelmiştir.

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan - Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ، إِنَّ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَهْدًا لِمَنْ يَشْرَبُ الْمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ أَوْ عُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ.)) [رواه مسلم]

"Sarhoşluk veren her şey haramdır. Allah -azze ve celle-, sarhoşluk veren şeyi içen kimseye, 'Tînetu'l-Habâl'den içireceğini vâdetmiştir.

(Sahâbe):

-Ey Allah'ın elçisi! 'Tînetu'l-Habâl nedir? Dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-O, cehennemliklerin teridir veya cehennemliklerin bedenlerinden çıkan irin, kusmuk ve kanlardır." [\[163\]](#)

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((مَنْ مَاتَ مُدْمِنَ خَمْرٍ، لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ كَعَابِدٍ وَثْنٍ.)) [رواه الطبراني وصححه الألباني]

"İçki bağımlısı olarak ölen kimse, Allah'ın huzuruna, puta tapan kimse gibi çıkar." [\[164\]](#)

Çağımızda içki ve sarhoşluk veren içeceklerin çeşitleri oldukça çoğalmış; bira, arpa suyu, alkol, rakı, votka ve şampanya gibi çeşitli isimlerle adlandırılmıştır.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in haklarında:

((لَيْشَرَبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الْخَمْرَ يُسْمُونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allah'a yemîn olsun ki ümmetinden birtakım insanlar mutlaka içki içip onu (helal kılmak

için ismini değiştirerek) başka isimle adlandıracaklardır." [165]

Diye haber verdiği, bu ümmette bazı insanlar ortaya çıkmıştır. Bunlar akılları karıştırmak ve gerçeği saptırmak amacıyla içkiyi "ruhî içecekler" şeklinde isimlendirirler.

Onlar, Allah Teâlâ'nın, haklarında şöyle buyurduğu kimselerdir:

﴿ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۙ ۙ ﴾

[سورة البقرة الآية: ۙ ۙ]

"Onlar (kendi akıllarınca) güya Allah'ı ve mü'minleri aldatırlar. Halbuki onlar ancak

kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değildirler." [166]

İslâm, bu konuyu temelinden çözen ve istenilen yöne çekme sûretiyle yapılan saptırmaya fırsat bırakmayan önemli bir ölçü ortaya koymuştur.

Bu ölçü, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüyle bildirilmiştir:

((كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ.)) [رواه مسلم]

"Sarhoşluk verici her şey içkidir. Sarhoşluk verici her şey de haramdır." [167]

Bu sebeple akılı bulandıran ve sarhoş eden her şeyin azı da, çoğu da haramdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ، فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Çoğu sarhoş eden şeyin, azı da haramdır." [\[168\]](#)

Adları ne kadar çok ve farklı olursa olsun, adlandırılan şey aynıdır ve hükmü de bellidir.

Son olarak, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- 'in içki içen kimseler için

buyurmuş olduğu şu öğüdüne kulak verelim:

((مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، وَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ رَدْغَةِ الْخَبَالِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَمَا رَدْغَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: عُسَارَةٌ أَهْلِ النَّارِ.)) [رواه ابن ماجة وصححه الألباني]

"Kim, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder.

Sonra tekrar döner, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder. Sonra tekrar döner, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder. Yeniden tevbesinden dönüp içki içer ve sarhoş olursa, Allah'ın, kıyâmet günü ona 'Radeğatu'l-Habâl"dan içirmesi haktır.

(Sahâbe):

-Ey Allah'ın elçisi! 'Radeğatu'l-Habâl' nedir? Dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-O, cehennemliklerin bedenlerinden çıkan irin, kusmuk ve kanlardır." [\[169\]](#)

Altın ve gümüş kaplar kullanmak ve bunlarla yemek-içmek:

Günümüzde mutfak eşyası satan işyerleri arasında altın ve gümüş olan veya altın ve gümüşle kaplanmış kaplar bulundurmeyen işyeri neredeyse yok gibidir.

Aynı şekilde zenginlerin evleri ve birçok otel de bu durumdadır. Hatta bu çeşit kaplar, insanların (**bayram**

gibi) merasimlerde birbirlerine verdikleri en değerli hediyeler arasında sayılır hale gelmiştir!

Bazı insanlar da bu kapları kendi evlerinde bulundurmazlar, fakat başkalarının evlerinde ve dâvetlerinde kullanırlar. Bunların hepsi, şeriatta haram kılınmış şeylerdir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu kapları kullanmakla ilgili olarak şiddetli bir uyarı gelmiştir.

Ümmü Seleme'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurmuştur:**

((الَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ،
إِنَّمَا يُجْرَجُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ.)) [رواه مسلم]

"Altın ve gümüş kaplarda yiyen veya içen kimse, karnına ancak cehennem ateşini doldurmaktadır." [\[170\]](#)

Bu hüküm; tabak, çatal, kaşık, bıçak, servis tepsi, düğünlerde tatlı sunulan kaplar ve benzeri yemek takımları gibi şeyleri kapsar.

Bazıları:

"Biz bu kapları kullanmıyoruz, fakat süs olarak vitrine koyuyoruz" diyorlar. Kullanımına yol açabileceği için, bu da câiz değildir. [\[171\]](#)

Yalancı şahitlik yapmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... فَأَجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَأَجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ۚ ۳۰ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ﴾ [سورة الحج من الآيتين: ۳۰-۳۱]

"Pis putlardan uzak durun ve yalan sözden sakının. (Bunları) Allah'ı birleyerek ve O'na ortak koşmadan yapın." [\[172\]](#)

Abdurrahman b. Ebî Bekrâ'dan - Allah ondan ve babasından râzı olsun- o da babasından rivâyet ettiğine göre, o şöyle demiştir:

((كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: أَلَا أَنْبِئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكِبَائِرِ؟ - ثَلَاثًا -: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ

الْوَالِدَيْنِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ أَوْ قَوْلُ الزُّورِ. وَكَانَ
رَسُولُ اللَّهِ مُنْكَأً فَجَلَسَ، فَمَا زَالَ يُكْرِرُهَا حَتَّى
فُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ.)) [رواه البخاري]

"Bizler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yanında bulunuyorduk.

Üç defa:

-Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? Diye buyurdu.

-Allah'a ortak koşmak, anne-babaya itaatsizlik etmektir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **bir şeye yaslanmış iken doğrulup oturdu ve:**

-Yalan yere şahitlik yapmak veya yalan söylemektir, buyurdu.

Bu son sözü durmadan tekrar ediyordu. Öyle ki: (O'na olan şefkâtimizden ve sevgimizden dolayı) keşke sussa! dedik." [173]

Burada yalancı şâhitlikten sakınmanın tekrar edilmesi; insanların yalancı şâhitliği hafife alması, düşmanlık ve haset gibi yalancı şâhitliğe sebep olabilecek şeylerin çokluğu ve yalancı şâhitlik sonucu ortaya çıkabilecek birçok zararlar nedeniyledir.

Yalancı şâhitlik sonucu nice haklar yok olup yenmiş, nice suçsuz olan kimselere zulmedilmiştir. Ya da birtakım insanlar, hakları olmayan

şeyleri elde etmişler veya yalancı şâhitlik sonucu -onlardan olmadığı halde- kendilerini birilerinin soyuna nisbet etmişlerdir.

Bu konuda hafife alınan şeylerden birisi de, **bazı insanların mahkeme önlerinde yaptıkları şu davranıştır:**
Oracıkta karşılaştığı birisine:

"Sen bana şâhitlik yap, ben de sana şâhitlik yapayım" der.

Arazi veya ev mülkiyeti veyahut da tezkiye için, olayın içyüzünü bilmeyi gerektiren bir konuda şâhitlik yapar. Halbuki onunla sadece mahkeme kapısında veya koridorunda karşılaşmıştır. Bu, yalan söylemek ve yalancı şâhitlik

etmektir. Şâhitliğin, Allah Teâlâ'nın kitabında bildirildiği gibi olması gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا ... ﴾ [سورة يوسف
من الآية: ٨١]

"Biz, ancak bildiğimize şâhitlik ettik." [\[174\]](#)

Müzik ve çalgı âletleri dinlemek:

Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- **Allah Teâlâ'nın:**

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ٦ ﴾ [سورة لقمان الآية: ٦]

"İnsanlardan öylesi vardır ki, hiçbir bilgisi olmaksızın Allah yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için boş sözü satın alırlar. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır." [\[175\]](#)

Sözünden kastın, müzik olduğuna dâir, Allah adına yemîn ederdi. [\[176\]](#)

Ebu Âmir ve Ebu Mâlik el-Eş'arî'den -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لِيَكُونَ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحَرَّ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَارِفَ، وَلَيُنزِلَنَّ أَقْوَامٌ إِلَى جَنْبِ عِلْمٍ يَرُوحُ عَلَيْهِمْ بِسَارِحَةٍ لَهُمْ، يَأْتِيهِمْ يَغْنِي الْفَقِيرَ لِحَاجَةٍ فَيَقُولُونَ: ارْجِعْ إِلَيْنَا غَدًا، فَيَبِيئُهُمْ

اللَّهُ وَيَضَعُ الْعِلْمَ، وَيَمْسُحُ آخِرِينَ قِرْدَةً وَخَنَازِيرَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.)) [رواه البخاري]

"Ümmetinden zinâyı, ipeği, içkiyi ve çalgıyı helal kılacak bazı topluluklar çıkacaktır. Yine, bazı topluluklar da bir dağın eteğine inecekler, çoban onların sürüsünü sabahları yanlarına getirecek, fakir birisi de, bir ihtiyacı için onların yanlarına gelecektir. **Onlar adama:**

-Bize yarın gel, diyecekler. Bunun üzerine Allah onları geceleyin yakalayır ve dağı tepelerine geçirerek bir kısmını helâk eder. Geri kalanlarını da sûretlerini değiştirerek kıyâmet gününe kadar maymun ve domuzlara çevirir." [\[177\]](#)

Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لِيَكُونَنَّ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَمَسْحٌ؛
وَذَلِكَ إِذَا شَرِبُوا الْخُمُورَ، وَاتَّخَذُوا الْقَيْنَاتِ،
وَضَرَبُوا بِالْمَعَارِفِ.)) [سلسلة الأحاديث
الصحيحة]

"Bu ümmet içerisinde, içki içtikleri, kadın sanatçılar edindikleri ve çalgı âletleri kullandıkları zaman, başlarına öyle azaplar gelecektir ki, yere batacaklar, başlarına üstlerinden azaplar yağacak ve şekilleri değiştirilecek (başka sûretlere çevrileceklerdir)." [178]

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- dümbelek anlamına gelen Kûbe'yi yasaklamıştır. Kavalı (nefesli çalgıyı), fâcir ahmakın sesi olarak tanımlamıştır. İmam Ahmed gibi geçmiş âlimler; ud, tambur, kaval, keman ve zil gibi, eğlence ve çalgı âletlerinin haram olduğunu bildirmişlerdir. Kemençe, kanun, org, piyano, gitar ve benzeri modern eğlence ve çalgı âletlerinin, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den çalgı âletlerinin haram olduğuna dâir gelen hadisin kapsamına girdiğinde şüphe yoktur.

Üstelik bu âletlerin eğlence, kendinden geçirip sarhoş etmesi ve etkisi, bazı hadislerde

haramlığı bildirilen eski çalgı âletlerinden daha etkilidir.

Hatta İbn-i Kayyim gibi bazı ilim ehlinin zikrettiği gibi, müziğin coşkusu ve sarhoşluğu, içkinin sarhoşluğundan daha büyüktür.

Müziğe, şarkı söyleyen ve çalgı çalan kadınların sesleri eklenirse, şüphesiz haram daha şiddetli, günah da daha büyük olur. Şarkının sözleri aşk, sevgi, tutku ve güzelliklerin nitelendirilmesi olduğunda belâ ve musibet, giderek tehlikeli ve daha ciddî olur. Bu nedenle âlimler, şarkının, zinâyaya teşvik ettiğini ve kalpte nifak tohumu ektiğini belirtmişlerdir. Genel olarak, şarkı ve

müzik konusu, bu zamanın en büyük fitnelerinden birisi olmuştur.

Günümüzde saat, zil, çocuk oyuncakları, bilgisayar ve bazı telefon cihazları gibi birçok eşyaya müziğin girmesi, sorunu daha da arttırmış ve müzikten uzak durmak, kesin kararlılık gerektiren bir iş haline gelmiştir.

Bu konuda şikâyetimizi yalnızca Allah'a arz ederiz.

Gıybet etmek (başkasını çekiştirmek):

Müslümanların gıybetini etmek ve onların namusları hakkında konuşmak, birçok oturumun

eğlencesi haline gelmiştir. Oysa Allah Teâlâ bu davranışı yasaklamış, kullarına ondan nefret etmelerini bildirmiş ve onu, nefislerin kendisinden iğrendiği çirkin bir örnekle örneklendirmiştir.

Nitekim Allah -azze ve celle- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ١٢ ﴾

[سورة الحجرات الآية: ١٢]

"Ey îmân edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın. Kiminiz kiminizi

çekiştirmesin (gıybet etmesin). Hiç biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın azabından korkun (da bu çirkin işten kendinizi koruyun). Şüphesiz Allah tevbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir." [179]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de gıybetin ne anlama geldiğini şu sözünüyle açıklamıştır:

((أَتَدْرُونَ مَا الْغَيْبَةُ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ. قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَابْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهْتَّهُ.)) [رواه مسلم]

"Gıybet nedir biliyor musunuz?

(Sahâbe):

- Allah ve elçisi daha iyi bilirler, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

- (Dîn) kardeşini, onun hoşlanmayacağı bir şeyle anmandır.

-Peki o söylediğim (hoşlanılmayan) şey onda varsa, ne dersiniz? Denildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

-Eğer söylediğin şey onda varsa, onun gıybetini etmiş olursun. Yok eğer söylediğin şey onda yoksa, ona iftira etmiş olursun." [\[180\]](#)

Gıybet, kendisinde olup da onun hoşlanmadığı bir özelliğiyle müslümanı anmandır. Bu; bedeni, dîni, yaşantısı, kendisi, ahlâkı veya yaratılışı ile ilgili olabilir. Bunun çeşitli şekilleri vardır.

Örneğin; kusurlarını belirtmek veya alay etmek kastıyla bir davranışını anlatmak...

İnsanlar, gıybet konusunda gevşek davranıp onu hafife alırlar. Oysa gıybet, Allah katında çok çirkin ve kötü bir davranıştır.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü buna delâlet etmektedir:

((الرَّبَّاءُ؛ اِثْنَانِ وَسَبْعُونَ بَابًا، اَدْنَاهَا مِثْلُ اِثْنَانِ الرَّجُلِ اُمُّهُ، وَ اِنَّ اَزْبَى الرَّبَّاءِ؛ اِسْتِطَالَةُ الرَّجُلِ فِي عَرَضِ اَخِيهِ.)) [سلسلة الأحاديث الصحيحة]

"Fâiz, yetmiş iki çeşit günahdır. Bu günahların en hafifi, kişinin annesiyle cimâ etmesi (cinsel ilişkiye girmesi) gibidir. Fâizin en şiddetlisi, müslümanın, müslüman kardeşinin namusuna (haksız yere) dil uzatmasıdır." [\[181\]](#)

Gıybet edilen bir mecliste bulunan herkesin bu kötülüğe engel olması ve gıybeti edilen kardeşini savunması gerekir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu davranışa teşvik ederek şöyle buyurmuştur:

((مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ، رَدَّ اللَّهُ عَنْ وَجْهِهِ
النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, (müslüman) kardeşinin namusunu savunursa, Allah da kıyâmet günü cehennem ateşini onun yüzünden uzak tutar." [\[182\]](#)

İnsanlar arasında laf taşımak (kovuculuk yapmak):

Aralarını bozmak için insanların sözlerini, birinden diğerine taşımak, onlar arasındaki bağların kopması, kin ve düşmanlık ateşinin alevlenmesinin en büyük sebeplerinden birisi olmaya devam

etmektedir. Allah Teâlâ böyle yapanı kötülemiştir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۝ ۱۰ هَمَّازٍ مَّشَاءٍ بِنَمِيمٍ
[سورة القلم الآيتان: ۱۰ - ۱۱])

"Durmadan yemin eden, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan ve sürekli laf getirip götürenlere sakın boyun eğme!" [\[183\]](#)

Huzeyfe b. el-Yemân'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle** buyurmuştur:

((لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَاتٌ)) [رواه البخاري]

"İnsanları, haberleri olmadan gizlice dinledikten sonra onların laflarını başkasına taşıyan kimse cennete giremez." [184]

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, o şöyle demiştir:

((مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ بِحَائِطٍ مِنْ حِيطَانِ الْمَدِينَةِ، فَسَمِعَ صَوْتَ إِنْسَانَيْنِ يُعَذِّبَانِ فِي قُبُورِهِمَا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: يُعَذِّبَانِ، وَمَا يُعَذِّبَانِ فِي كَبِيرٍ! ثُمَّ قَالَ: بَلَى، -وفي رواية: وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ- كَانَ أَحَدُهُمَا لَا يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ، وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، ثُمَّ دَعَا بِجَرِيدَةٍ فَكَسَرَهَا كِسْرَتَيْنِ فَوَضَعَ عَلَى كُلِّ قَبْرٍ مِنْهُمَا كِسْرَةً، فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! لِمَ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيْبَسَا أَوْ إِلَى أَنْ يَيْبَسَا.))

[رواه البخاري]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'de bir hurma bahçesinden geçerken kabirlerinde azap görmekte olan iki insanın sesini işitti.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Bu ikisi azap çekiyorlar. Çektikleri azap da büyük bir şey değildir (kolay, fakat ondan korunmaları nefislerine zor gelen bir şey idi.) (Başka bir rivâyette: Oysa o şey, büyük günah idi.)

Sonra şöyle buyurdu:

-Evet! Onlardan birisi, idrar sıçrantısına karşı korunmaz, diğeri

ise (insanlar arasında) laf getirip-götürürdü.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra yaprağı olmayan yaş bir hurma dalı isteyerek onu ikiye ayırdı. Bir parçasını birinin üzerine, diğerini de öbürünün üzerine dikti.

Bunun üzerine sahâbe:

- Bunu niçin böyle yaptın ey Allah'ın elçisi? Dediler.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Bu iki dal, kurumadıkça veya kuruyuncaya kadar o ikisinden azabın hafifletilmesini ümit ederim." [\[185\]](#)

Bu davranışın kötü şekillerinden birisi de, kocayı karısına, karısını da kocasına karşı kıskırtıp aralarını bozmaya çalışmaktır. Yine, bazı memurların başkalarının sözlerini, onları kötü bir konuma düşürmek ve onlara zarar vermek için müdüre veya yetkili kimseye aktarmasıdır. Bütün bunlar haram olan davranışlardandır.

İzinsiz olarak insanların evlerinin içine göz atmak (röntgencilik yapmak):

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ ٢٧ ﴾ [سورة النور الآية: ٢٧]

"Ey îmân edenler! Kendi evleriniz dışındaki evlere, sahiplerinden izin isteyip onlara selâm vermeden girmeyin. Böyle yapmanız sizin için daha uygundur. Olur ki düşünür, hikmetini anlarsınız." [\[186\]](#)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, [izin istemekteki sebebin; ev sahiplerinin görülmesi mahrem olan şeylerine bakma endişesi olduğunu şöyle haber vermiştir:](#)

((إِنَّمَا جُعِلَ الْإِسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ
[رواه البخاري] ((الْبَصْرِ.))

"İzin isteme, [\(harama\)](#) bakılmaması için meşrû kılınmıştır." [\[187\]](#)

Günümüzde binaların yakınlığı,apartmanların birbirine bitişik, kapı ve pencerelerin karşılıklı olması sebebiyle komşuların birbirlerini gözleme ihtimali daha da artmıştır. Hatta birçok kimse, bakışlarını sakınmaz olmuştur. Yüksekte oturanlardan bazıları pencere ve teraslardan, kendilerinden aşağıda oturan komşularının evlerine bilerek bakar olmuştur. Bu davranış bir ihânettir, komşuların kutsal değerlerini çiğnemektir ve harama götüren bir yoldur.Bunun yüzünden birçok belâ ve fitne meydana gelmiştir.Bu olayın ne kadar tehlikeli ve başkalarını gizlice gözetleyenin gözünün çıkarılmasının dînen câiz

olduğuna delil olarak Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu
sözü yeterlidir:

((مَنْ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ حَلَّ لَهُمْ
أَنْ يَفْقَهُوا عَيْنَهُ.))

[رواه مسلم]

"Kim, bir kavmin evine bakmak
için, onların izni olmadan başını
uzatıp bakarsa, onun gözünü
çıkarmaları, onlara helâldir." [\[188\]](#)

Başka bir rivâyette ise, Nebi -
sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle
buyurmuştur:

((مَنْ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ، فَفَقَّهُوا
عَيْنَهُ، فَلَا دِيَّةَ لَهُ وَلَا قِصَاصَ.)) [رواه أحمد

وصححه الألباني]

"Kim, bir kavmin evine bakmak için, onların izni olmadan başını uzatıp bakarsa, onlar da onun gözünü çıkarırlarsa, ona ne diyet, ne de kısas gerekir." [\[189\]](#)

İki kişinin, üçüncü kişiden ayrı olarak aralarında gizlice konuşmaları:

Bu davranış, meclislerin bir âfeti ve müslümanların arasını açmak, birbirlerine karşı kalplerini kinle doldurmak için şeytanın attığı adımlardan birisidir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- [bu konunun hükmünü ve sebebini şöyle açıklamıştır:](#)

((إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً، فَلَا يَتَنَاجَى رَجُلَانِ دُونَ الْآخَرِ
حَتَّى تَحْتَلِطُوا بِالنَّاسِ أَجْلَ أَنْ يُحْزِنَهُ.)) [رواه
البخاري]

"Üç kişi olduğunuz zaman, diğer insanlarla birlikte oluncaya kadar, iki kişi diğerinden ayrı olarak kendi aralarında (gizlice) konuşmasın. Çünkü bu davranış, o üçüncü kişiyi üzer." [\[190\]](#)

Üç kişinin dördüncü kişiden ayrı olarak, kendi aralarında gizlice konuşmaları da bu hükme girer.

Aynı şekilde iki kişinin, üçüncü kişiden ayrı olarak, kendi aralarında üçüncü kişinin anlamadığı bir dilde konuşmaları da böyledir.

Şüphesiz iki kişinin üçüncüden ayrı olarak aralarında gizlice konuşmaları, üçüncü kişi için bir çeşit aşağılama içerir veya iki kişinin, üçüncü kişide, kendisi aleyhinde kötülük istedikleri izlenimini uyandırır.

Elbiselerin paçalarını, aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutmak:

Elbisenin paçasını aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutmak, insanların basit ve önemsiz olduğunu sandıkları, halbuki Allah Teâlâ katında pek büyük günah olan şeylerdendir.

Kimisinin elbisesi yere değer,
kimisinin ise arkasından sürünür.

Ebu Zer el-Ğıfârî'den -Allah ondan
râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu**
konuda şöyle buyurmuştur:

((ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يَنْظُرُ
إِلَيْهِمْ، وَلَا يُزَكِّيهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: الْمُسْبِلُ] وَ
فِي رِوَايَةٍ: [إِزَارُهُ] وَالْمَنَّانُ] وَفِي رِوَايَةٍ: الَّذِي
لَا يُعْطِي شَيْئًا إِلَّا مَنَّهُ] وَالْمُنْفِقُ سِلْعَتُهُ بِالْحَلْفِ
[رَوَاهُ مُسْلِمٌ]) ((

"Üç sınıf insan vardır ki, Allah
kıyâmet günü onlarla (hoşlarına
gidecek bir sözle) konuşmayacak,
onlara (rahmet nazarıyla)
bakmayacak, onları (günahlarından)
temize çıkarmayacak ve onlar için

acıklı bir azap olacaktır. (Bunlar:) Elbisesinin paçası, (başka bir rivâyette: İzârının alt kısmı) aşık kemiklerinden aşağı sarkan, iyiliği başa kakan (başka bir rivâyette:Başa kakmadan bir şey vermeyen) ve satarken malının üzerine yalan yere yemîn ederek satandır." [\[191\]](#)

"Ben, elbisemin alt kısmını veya paçasını kibir için uzatmıyorum" diyerek kendisini temize çıkaran kimsenin, bu gerekçesi kabul edilemez. Elbisesinin alt kısmını veya paçasını uzun tutan kimse hakkında tehdit geneldir. Bir kimse, elbisesinin alt kısmını veya paçasını ister kibir kastıyla uzun tutsun,

isterse kibir kastı olmadan uzun tutsun, hüküm aynıdır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü buna delâlet etmektedir:

((مَا تَحْتَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الْإِزَارِ فِي النَّارِ))
[رواه أحمد وصححه الألباني]

"İzarı (elbisenin alt kısmı)nın paçası, aşık kemiklerinden aşağı sarkan kimse ateştedir." [\[192\]](#)

Bir kimse, elbisesinin paçasını kibirden dolayı aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutarsa, azabı daha şiddetli ve daha büyük olur.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ حِيَلَاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه البخاري]

"Kim, kendini beğenmiş bir şekilde elbisesini giyerek yerden sürükler ve çalım satarak yürürse, Allah, kıyâmet günü ona (rahmet nazarıyla) bakmayacaktır." [193]

Bunun sebebi; bu kimse, hem kendini beğenmek, hem de elbisesini yerden sürükleyerek yürümek sûretiyle iki haramı birden işlemiştir.

Elbiseyi haddinden fazla uzatmak, ızarda olduğu gibi, gömlek

ve imame (sarık) gibi bütün elbiseler için geçerlidir.

Nitekim İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((الْإِسْبَالُ فِي الْإِزَارِ وَالْقَمِيصِ وَالْعِمَامَةِ، مَنْ جَرَّ مِنْهَا شَيْئًا خُبْلَاءً، لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Elbiseyi haddinden fazla uzatmak, izâr, gömlek ve sarıkta olur. Kim, kendini beğenmiş bir şekilde bunlardan birisini giyip çalım satarak yürürse, Allah kıyâmet günü ona (rahmet nazarıyla) bakmayacaktır." [194]

Rüzgâr estiğinde görünmesi câiz olmayan yerlerin görünmesini önlemek için kadının, ayaklarını örtmesi için, elbisesini bir veya iki karış uzun tutabilir. Fakat elbisesinin paçasını belirlenen uzunluktan fazla yapması, câiz değildir.

Nitekim bazı düğün törenlerinde gelinlerin giydikleri gelinliklerin metrelerce uzun olur, hatta gelinin arkasından bazıları onun elbisesini taşırlar.

Ne şekilde olursa olsun erkeklerin altın kullanmaları:

Ebu Musa el-Eş'ari'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu

aleyhi ve sellem- şöyle
buyurmuştur:

((أُحِلَّ لِإِنَاثِ أُمَّتِي الْحَرِيرُ وَالذَّهَبُ، وَحُرِّمَ
عَلَى ذُكُورِهَا.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Ümmetimin kadınlarına ipek ve altın helal kılındı, erkeklerine ise haram kılındı." [\[195\]](#)

Günümüzde, çarşılarda erkekler için tasarlanıp çeşitli ayarlarda altından yapılmış veya tamamıyla altınla kaplanmış saatler, gözlükler, düğmeler, kalemler, zincirler ve madalya denilen şeyler bulunmaktadır. Bazı yarışmaların ödülleri arasında ilân edilen çirkin

şeylerden birisi de "altın erkek saati"nin olmasıdır.

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir adamın elinde altın yüzük görünce, onu çıkarıp atmış ve şöyle buyurmuştur:

((يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ، فَقِيلَ لِلرَّجُلِ بَعْدَ مَا ذَهَبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: خُذْ خَاتِمَكَ انْتَفِعْ بِهِ، قَالَ: لَا وَاللَّهِ! لَا آخُذُهُ أَبَدًا وَقَدْ طَرَحَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ.)) [رواه مسلم]

"Sizden biriniz kasıtlı olarak cehennem ateşinden bir parça alıp da eline koyar mı?"

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- gittikten sonra (O'nun emriyle elindeki altın yüzüğü yere atan) adama:

-Yüzüğü al ve başka bir şeyde kullan, denildi.

Bunun üzerine o adam dedi ki:

-Allah'a yemîn olsun ki hayır, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- attıktan sonra onu kesinlikle almayacağım." [\[196\]](#)

Kadınların kısa, ince ve dar elbise giymeleri:

Düşmanlarımızın bu zamanda bize karşı savaşta kullandıkları şeylerden birisi de, elbiselerin şekillerini ve

dikimlerini kendilerinin belirlediği, müslümanlar arasında revaç bulan moda giysileri ve elbiselerdir.

Bu elbiseler; kısa ve şeffaf veya dar olması nedeniyle avret yerlerini örtmez durumdadır. Birçok elbisenin kadınlar arasında ve mahremlerin yanında bile giyilmesi câiz değildir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu çeşit elbiselerin son dönem kadınları arasında ortaya çıkacağını bize haber vermiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle** buyurmuştur:

((صَنَفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ
 سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ
 كَأَسِيَّاتٍ عَارِيَّاتٍ مُمِيلَاتٍ مَائِلَاتٍ رُءُوسُهُنَّ
 كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ، وَلَا
 يَجِدْنَ رِيحَهَا، وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا
 وَكَذَا.)) [رواه مسلم]

"Cehennem ehlerinden iki sınıf insan vardır ki o iki sınıf insanı benim yaşadığım asırda henüz göremedim. Bu iki sınıftan birincisi; ellerinde dana kuyruğu gibi kırbaçlarla (haksız yere) insanlara vuran kimselerdir. İkincisi ise; gerçekte giyinmiş oldukları halde tenlerini gösteren ince elbise giyinmeleri veya vücutlarının tamamını değil de bir kısmını örten elbiseler giyinmeleri sebebiyle çıplak gibi

olan, kalpleri Allah'a itaatten sapan, saçlarını fâhişe kadınlar gibi tarayan veya süsleriyle erkeklerin kalplerini fesada götüren, başları deve hörgüçleri gibi olan kadınlardır. Bu kadınlar, cennete giremezler ve kokusunu dahi alamazlar. Oysa cennetin kokusu şu şu kadar uzak mesafeden hissedilir." [\[197\]](#)

Bu elbiselere, arkasından uzunca yırtmaçlı veya birkaç yönden yırtmaçlı giysiler de girer. Oturduğu zaman avret yerlerinin bir kısmı ortaya çıkar. Burada ayrıca kâfirlere benzeme, modada ve utanç verici yeni giysilerde onlara uyma olayı vardır.

Allah Teâlâ'dan bizi bunlardan uzak tutmasını dileriz. Bazı elbiselerin üzerinde bulunan, şarkıcıların, müzik topluluklarının, içki şişelerinin çirkin resimleri ile dînen haram kılınan canlı resimleri, haç işâretleri, ahlâksız kulüplerin ve derneklerin amblemleri veya çoğunlukla yabancı dille yazılan, şeref ve namusa aykırı çirkin sözler şeyler de, dînen haram kabul edilen şeylerdendir.

Kadınlar ve erkeklerin, insan saçından veya başkasından yapılan takma saç (peruk) kullanmaları:

Esmâ binti Ebî Bekir'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((جَاءتِ امْرَأَةٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ لِي ابْنَةً عُرَيْسًا أَصَابَتْهَا حَصْبَةٌ فَتَمَرَّقَ شَعْرُهَا أَفْأَصِلُهُ؟ فَقَالَ: لَعَنَ اللَّهُ الْوَأَصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ.))

[رواه مسلم]

"Bir kadın, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah Rasûlü! Gelinlik çağında bir kızım var. Kızamık geçirdi ve saçları döküldü. Ona saç takayım mı? Diye sordu.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
buyurdu ki:

- Saç takana ve saç taktırana, Allah
lânet etsin." [198]

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan
ve babasından râzı olsun- rivâyet
olduğuna göre, o şöyle demiştir:

((زَجَرَ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ تَصِلَ الْمَرْأَةُ بِرَأْسِهَا
شَيْئًا)) [رواه مسلم]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-,
kadının başına (saç türü) bir şey
taktırmasını yasakladı." [199]

Bunun örneklerinden birisi de
günümüzde peruk olarak bilinen
şeydir.

Yine günümüzün saça saç ekleyen kadınlarından birisi de, salonları dînen çirkin sayılan birçok şeylerle dolu olan kadın kuaförlerdir.

Yine,ahlâktan yoksun bazı erkek ve kadın sanatçıların dizi ve tiyatrolarda takma saç giymeleri (peruk takmaları) bu haramın örneklerindedir.

Giyimde, konuşma ve görünüşte, erkeklerin kadınlara ve kadınların da erkeklere benzemeleri:

Erkeğin erkeklik fitratını koruması,kadının da kadınlık fitratını koruması, Allah Teâlâ'nın kullarını yaratmış olduğu fitrattandır. Bu, insan hayatının

düzeni için vazgeçilmez unsurlardan birisidir. Erkeklerin kadınlara, kadınların da erkeklere benzemesi bu fitrata aykırıdır. Bu, bozulmaya giden kapıların açılması ve toplumdaki çözülmenin yayılmasıdır. Bu davranış, dînen haramdır. Şer'i bir nasta bir işi yapan hakkında lânet geçiyorsa, o işin haram kılındığına delâlet eder.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan - Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ
بِالنِّسَاءِ، وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ.))
[رواه البخاري]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- erkeklerden kadınlara benzeyenlere ve kadınlardan erkeklere benzeyenlere lânet etti." [\[200\]](#)

Yine, İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, **o şöyle demiştir:**

((لَعَنَ النَّبِيُّ H الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ،
وَالْمُتَرَجِّلَاتِ مِنَ النِّسَاءِ.)) [رواه البخاري]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- (giyim, ses, görünüş ve konuşma gibi hareketlerde) kadınlaşan (kadınlara benzeyen) erkeklere ve (giyim, görünüş, yürüyüş ve sesini yükseltme gibi hareketlerde)

erkekleşen (erkeklere benzeyen)
kadınlara lânet etti."[\[201\]](#)

Bu benzeyiş, vücudu kadınlaştırmak, konuşma ve yürüyüşte kadınsı davranmak gibi, hareket, duruş ve yürüyüş gibi konularda olabilir.

Aynı şekilde, giyim ve kuşamda da iki cinsten her birinin diğerine benzemesi ve kendi özelliğinden olmayan şeyde başkasına benzemesi câiz değildir. Erkeğin -hippi ve metalci gruplar arasında yaygın olduğu gibi- kolye, bilezik, halhal ve küpe gibi şeyler takması câiz değildir. Yine, kadının; gömlek gibi erkeklere âit giysileri giymesi câiz değildir.

Hatta kadının görünüş, dikim ve renk konularında,erkeklere aykırı hareket etmesi gerekir.Giyim ve kuşam konusunda, iki cinsin herbirinin diğerine aykırı hareket etmesi gerektiğine delil ise, **şu hadistir:**

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, **o şöyle demiştir:**

((لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ
وَالْمَرْأَةُ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ.)) [رواه أبو داود
وصححه الألباني]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, kadın giyinişiyile giyinen erkeğe ve erkek giyinişiyile giyinen kadına lânet etti."[\[202\]](#)

Saçı siyaha boyamak:

Bu konuda doğru olan, Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünde zikredilen tehdit dolayısıyla bu davranışın haram olduğudur:

((يَكُونُ قَوْمٌ يَخْضِبُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ بِالسَّوَادِ
كَحَوَاصِلِ الْحَمَامِ، لَا يَرِيحُونَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.))
[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Son zamanlarda saç ve sakalını, güvercinin göğsü gibi siyaha boyayan insanlar olacaktır. Onlar (beş yüz yıllık mesafeden hissedilmesine rağmen) cennetin kokusunu alamayacaklar." [\[203\]](#)

Bu davranış, saç veya sakalında beyazlık belirlemeye başlayan

kişilerin çoğunda yaygındır. Bu kimseler, beyazlığı siyah boya ile değiştirirler ki bu davranışın, başkalarını kandırmak, insanlardan hakikati gizlemek ve gerçek şeklinden başka bir şekle bürünmek gibi zararları vardır. Şüphesiz bunun kişisel davranış üzerinde de olumsuz etkisi vardır. Bir çeşit gururlanmaya neden olabilir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- saçı veya sakalındaki beyazlığı sarılık, kızılılık veya kahverengiye çalan renk veren kına ile değiştirdiği sâbittir.

Nitekim Mekke'nin fethi günü Ebu Kuhâfe saçı ve sakalı bembeyaz bir

halde getirildiğinde, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((غَيْرُوا هَذَا بِشَيْءٍ وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ.)) [رواه مسلم]

"Bu beyazlığı kına gibi bir şeyle değiştirin ve (bu işte) siyahtan sakının." [204]

Doğrusu, bu konuda kadın, erkek gibidir. Siyah olmayan saçlarını siyaha boyaması câiz değildir.

Elbise, duvar, kâğıt vb. şeylerin üzerine canlı resmi yapmak:

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, Nebi -sallallahu

aleyhi ve sellem- şöyle
buyurmuştur:

((إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
الْمُصَوِّرُونَ.)) [رواه البخاري]

"İnsanlar içerisinde kıyâmet günü
Allah katında azabı en çetin olanı
(canlı) resim çizenlerdir." [\[205\]](#)

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı
olsun- rivâyet olunduğuna göre,
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
şöyle buyurmuştur:

((قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ
يَخْلُقُ كَخَلْقِي، فَأَيُّخْلِفُوا حَبَّةً وَلَيَخْلُقُوا ذَرَّةً.))
[رواه البخاري]

"Allah -azze ve celle- buyurdu ki:

-Benim yarattığım gibi yaratmaya kalkışandan daha zâlim kim olabilir! Haydi bir tâne (buğday tohumu) yaratsınlar! Veya haydi bir toz zerresi (karınca yavrusu) yaratsınlar!." [206]

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ، يَجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ
صَوَّرَهَا نَفْسًا، فَتُعَذِّبُهُ فِي جَهَنَّمَ.))

[رواه مسلم]

"Her tasvir yapan (ruh taşıyan canlı resim yapan) kişi cehennemdedir.

Yaptığı her resim için (Allah tarafından) bir ruh yaratılır ve o ruh cehennemde ona azap eder." [207]

Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ كُنْتَ لَا بُدَّ فَاعِلًا، فَاصْنَعِ الشَّجَرَ، وَمَا لَا نَفْسَ لَهُ.)) [رواه مسلم]

"Mutlaka yapacaksan, ağaç ve ruh taşımayan varlıkların resimlerini yap." [208]

Bu hadisler; insan ve ruh taşıyan hayvanların iki boyutlu resimlerini yapmanın -ister basılmış, ister

Çizilmiş, ister nakşedilmiş veya ister oyulmuş olsun veya kalıp gibi bir şeyle dökülerek yapılmış olsun-haram olduğuna delâlet etmektedir. Resmin haram oluşu hakkındaki hadisler, bu zikredilen şeylerin hepsini kapsar.

Müslüman, şeriatın naslarına boyun eğer ve: Ben ona tapmam ve ona secde etmem! Diyerek tartışmaya girmez. Akıllı insan, günümüzde resim yapmanın veya çekmenin yaygınlaşması sonucu ortaya çıkan zararlardan sadece birisine, basiretle bakıp düşünse, şeriatın resim yapmayı veya çekmeyi yasaklamasındaki hikmetin bir kısmını anlamış olur. Bu resimlerin

yol açmış olduğu kötülük, iç güdülerin uyarılması ve şehvetlerin tahrik edilmesi şeklinde ortaya çıkan, hatta zinâya kadar götüren bir kötülüktür.

Müslümanın, meleklerin evine girmekten kaçınmalarına sebep olmaması için, evinde canlı varlıkların resimlerini bulundurmaması gerekir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle** buyurmuştur:

((لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَأْبٌ وَلَا
تَصَاوِيرٌ.)) [رواه البخاري]

"Köpek ve resimler bulunan eve melekler girmezler." [\[209\]](#)

Bazı müslümanların evlerinde bir kısmı kâfirlerin taptıkları ilahların heykelleri olan süs eşyası veya hediyelik eşya gerekçesiyle konulan biblolar bulunmaktadır. Bunların haramlığı, diğerlerinden daha şiddetlidir.

Aynı şekilde asılı olan resimlerin haramlığı, asılı olmayan resimlerden daha şiddetlidir. Bu resimler, resimdeki nice kişilerin yüceltilmesine, üzüntülerin tazelenmesine ve başkalarına karşı övülmelere yol açmıştır.

"Resimler hatıra içindir" denilemez.Çünkü müslümanlardan değerli veya yakın akraba olan birisinin gerçek hatırası kalpte olur. Onlar için rahmet ve bağışlanma dileyerek duâ edilir. Bundan dolayı evde bulunan bütün resimlerin çıkartılması veya üzerinin silinmesi gerekir. Ancak konserve kutularının üzerinde bulunması kaçınılmaz hale gelen resimler, sözlük, kaynak eserler ve kendisinden faydalanılan kitaplardaki resimler gibi çıkarılması zor ve oldukça meşakkatli olanlar - imkan ölçüsünde yok edilmesine çalışmak kaydıyla- istisna tutulabilir. Bunların bir kısmında bulunan çirkin resimlerden de sakınmak gerekir.

Aynı şekilde kimlik kartları gibi belgelerde gerekli olan resimleri saklamak mümkündür. Bazı âlimler, yerlere döşenen ayakların altında kalan resimlere izin vermişlerdir.

{ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ... } [سورة التغابن من
[الآية: ١٦]

"Gücünüz yettiği kadarıyla
Allah'tan korkun." [\[210\]](#)

Yalan rüyâ uydurmak:

Bazı insanlar görmedikleri halde kasıtlı olarak rüyâ uydururlar. Bunu, insanlar arasında bir üstünlük ve isim edinebilmek veya maddî bir çıkarı elinde tutabilmek için ya da aralarında düşmanlık olan birilerini

korkutmak için yaparlar. Halkın birçoğunun rüyâlarla ilgili inançları ve rüyalara sıkı bağılılıkları vardır. Dolayısıyla, yalan rüyâ ile kandırılırlar. Böyle yapanlara ağır bir uyarı vardır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الْفِرَى أَنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ يُرِي عَيْنَهُ مَا لَمْ تَرَ أَوْ يَقُولَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ H مَا لَمْ يَقُلْ.)) [رواه البخاري]

"Kişinin, babasından başkasına âit olduğunu iddiâ etmesi, rüyâsında bir şey görmediği halde gördüğünü söylemesi veya Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in

söylemediği bir şeyi, O'nun adına söylemesi (O'na iftirâ edilmesi), şüphesiz en büyük iftiraldandır." [\[211\]](#)

Yine şöyle buyurmuştur:

((مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ لَمْ يَرَهُ كُفِّفَ أَنْ يَعْقَدَ بَيْنَ
شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَفْعَلَ...))

[رواه البخاري]

"Kim, görmediği bir rüyâyı gördüğünü iddia ederek yalan söylerse, (kıyâmet günü) iki arpa tanesini birbirine düğümlemekle görevlendirilir, fakat bunu asla yapamayacaktır..." [\[212\]](#)

İki arpanın ucunu birbirine düğümlemek, imkansız bir iş olduğu

için cezâsı da yaptığı işin türünden olmuştur.

Kabrin üzerine oturmak veya ayak basmak veyahut da mezarlıklarda tuvâlet ihtiyacını gidermek:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ ثِيَابَهُ
فَتَخْلُصَ إِلَى جِلْدِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى
قَبْرِ.)) [رواه مسلم]

"Birinizin bir ateş parçası üzerine oturarak elbisesinin yanması ve ateşin derisine kadar ulaşması, onun

için bir kabrin üzerine oturmasından daha hayırlıdır." [213]

Bazı insanların, ölülerini gömerlerken kabirlerin üzerlerine bastıklarını görürsün. Diğer ölülere saygı göstermeksizin yakındaki kabirlerin üzerinde dolaşırlar, bazen de aldırmadan ayakkabılarıyla üzerlerine basarlar. Bu davranışın ne kadar büyük günah olduğu konusunda Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ أَمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ أَوْ سَيْفٍ أَوْ أَخِصْفٍ نَعْلِي بِرَجْلِي، أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَمْشِيَ عَلَى قَبْرِ مُسْلِمٍ.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Bir ateş parçasının veya kılıcın üzerinde yürümem ya da ayakkabılarımın ayaklarıma dikilmesi bana bir müslümanın kabri üzerinde yürümenden daha sevimlidir." [\[214\]](#)

Mezarlık arazisini işgal edip üzerinde işhanı veya konut inşaatı yapanların hali nice olur?!

Mezarlıklarda tuvâlet ihtiyacını gidermek ve oraları pislemek ise, bazı ahlâksızların yaptığı bir iştir. Tuvâlet ihtiyacı gelince bir mezarlığın duvar dibine yaklaşıp veya içeriye girip çirkin kokusu ve pisliği ile ölümlere eziyet verir.

Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... وَمَا أَبَالِي أَوْسَطَ الْقُبُورِ قَضَيْتُ حَاجَتِي أَوْ وَسَطَ السُّوقِ.))

[رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Tuvâlet ihtiyacımı, kabirlerin arasında gidermem ile çarşı ortasında gidermem, benim için aynıdır." [\[215\]](#)

Yani mezarlıkta tuvâlet ihtiyacını gidermenin çirkinliği, çarşı ve pazarda, insanların önünde avret yerini açıp tuvâlet ihtiyacını gidermenin çirkinliği gibidir.

Pislikleri ve çöpleri bilerek - özellikle de duvarları yıkılmış ve terk edilmiş olan- mezarlıklara atanların bu tehditten payları vardır. Kabirleri ziyâret sırasında dînen uyulması gereken kurallardan birisi de, kabirler arasında yürümek istediğinde, insanın ayakkabılarını çıkarmasıdır.

İdrar sıçrantısından sakınmamak:

Bu şeriatın güzel yönlerinden birisi de, insan hayatını düzenleyen her şeyi getirmiş olmasıdır. Bunlardan birisi de necâsetin/pisliğin ortadan kaldırılması, yok edilmesidir. Bunun için "istincâ" [\[216\]](#) ve

"isticmâr" [217] meşru kılınmış ve bu şekilde necâsetten temizlenmenin ve arınmanın nasıl yapılacağı açıklanmıştır.

Bazı insanlar (tuvâletten sonra) pisliğin temizlenmesinde gevşek davranırlar. Bu da, elbise veya vücudun necis olmasına, dolayısıyla kıldığı namazın geçersiz olmasına neden olur. Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- (bir gün) Medine'de bir hurma bahçesinden geçerken kabirlerinde azap çekmekte olan iki insanın sesini işitti. Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

((يُعَذِّبَانِ، وَمَا يُعَذِّبَانِ فِي كَبِيرٍ! ثُمَّ قَالَ: بَلَى، [وفي رواية: وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ] كَانَ أَحَدُهُمَا لَا يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ، وَكَانَ الْآخِرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، ثُمَّ دَعَا بِجَرِيدَةٍ فَكَسَرَهَا كِسْرَتَيْنِ فَوَضَعَ عَلَى كُلِّ قَبْرِ مِنْهُمَا كِسْرَةً، فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! لِمَ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيَّبَسَا أَوْ إِلَى أَنْ يَيَّبَسَا.)) [رواه البخاري]

"Bu ikisi azap çekiyorlar. Çektikleri azap da büyük bir şey değildir (kolay olan, fakat ondan korunmaları nefislerine zor gelen bir şey idi.) (Başka bir rivâyette: Oysa o şey, büyük günah idi.)

Sonra şöyle buyurdu:

- Evet! Onlardan birisi, idrar sıçrantısına karşı korunmaz, diğeri

ise (insanlar arasında) laf getirip-götürürdü.

Nebi-sallallahu aleyhi ve sellem-sonra yaprağı olmayan yaş bir hurma dalı isteyerek onu ikiye ayırdı. Bir parçasını birinin üzerine dikti, diğerini de öbürünün üzerine dikti. **Bunun üzerine sahâbe:**

- Bunu niçin böyle yaptın ey Allah'ın elçisi? Dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

- Bu iki dal, kurumadıkça veya kuruyuncaya kadar o ikisinden azabın hafifletilmesini ümit ederim." [\[218\]](#)

Hatta, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle haber vermiştir.

((أَكْثَرُ عَذَابِ الْقَبْرِ فِي الْبَوْلِ.)) [رواه أحمد
وصححه الألباني]

"Kabir azabının çoğu, idrar sebebiyledir." [\[219\]](#)

İdrarı kesilmeden aceleyle kalkmak, üzerine idrar sıçrayacak şekilde veya böyle bir yerde bilerek idrarını yapmak, istincâ veya isticmârı terk etmek veya gereği gibi yapmamak, idrar sıçrantısına sakınmamaya girer.

Çağımızda kâfirlere benzeme öyle bir noktaya ulaştı ki, bazı tuvâletlerde duvarlara monte edilen

ve etrafı açık, idrar ihtiyacını giderme yerleri bulunur olmuştur. Kişi oraya giderek utanmadan, giren ve çıkanın gözleri önünde idrarını yapmakta, sonra da elbisesini kaldırıp necâset olan idrarın üzerine giymektedir. Böylelikle çirkin ve haram olan iki işi birlikte yapmış olur.

Birincisi: Avretini, insanların görmesinden korumamış,

İkincisi ise; idrarından temizlenip arınmamıştır.

İstemedikleri halde bir topluluğun konuşmalarına kulak vermek:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ۝ ۱۲ ﴾
 [سورة الحجرات الآية: ۱۲]

"Ey îmân edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın. Kiminiz kiminizi çekiştirmesin (gıybet etmesin). Hiç biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın azabından korkun (da bu çirkin işten kendinizi koruyun). Şüphesiz Allah

tevbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir." [\[220\]](#)

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ،
صُبَّ فِي أُذُنِهِ الْأَنْكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه
الطبراني في الكبير وصححه الألباني]

"Kim, kendisinden hoşlanmadıkları halde bir topluluğun konuşmalarını dinlerse, kıyâmet günü kulağına eritilmiş kurşun dökülür." [\[221\]](#)

Onlardan habersiz, onlara zarar vermek için, konuşmalarını başkalarına taşırsa, insanların

konuşmalarını gizlice dinlemenin günahına başka bir günah daha eklemiştir ki, o da Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisine muhatap olur:

((لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَاتٌ)) [رواه البخاري]

"İnsanları, haberleri olmadan gizlice dinledikten sonra onların laflarını başkasına taşıyan kimse cennete giremez. [\[222\]](#)

Kötü komşuluk:

Allah Teâlâ, Kitab'ında bizden komşuyu gözetmemizi vasiyet ederek şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ۝۱۹ ﴾

ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
 وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن
 كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ [سورة النساء الآية:
 [٣٦]

"Allah'a ibâdet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşta, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara (köle, cariye, hizmetçi, işçi ve benzerlerine) iyi davranın. Allah, kendini beğenen ve dâima övünen kimseyi sevmez." [\[223\]](#)

Hakkının büyük olmasından dolayı komşuya eziyet vermek, haramlardandır.

Nitekim Ebu Şureyh'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ! وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ! وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ!))
قِيلَ: وَمَنْ يَا رَسُولَ اللّٰهِ! قَالَ: الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ
[رواه البخاري]

"Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)! Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)! Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)!

-Kim, (îmân etmez/mü'min değildir!) ey Allah'ın elçisi? Denildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **buyurdu ki:**

- Eziyetinden komşusunun emin olmadığı kimse." [224]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- komşunun komşusunu övme veya yermesini, iyilik ve kötülüğün ölçüsü olarak belirlemiştir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud'dan - Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, **o şöyle demiştir:**

((قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ: كَيْفَ لِي أَنْ أَعْلَمَ إِذَا أَحْسَنْتُ وَإِذَا أَسَأْتُ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِذَا سَمِعْتَ جِيرَانَكَ يَقُولُونَ: قَدْ أَحْسَنْتَ، فَقَدْ أَحْسَنْتَ، وَإِذَا سَمِعْتَهُمْ يَقُولُونَ: قَدْ أَسَأْتَ، فَقَدْ أَسَأْتَ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e dedi ki:

-Ey Allah'ın elçisi!İyilik veya kötülükte bulunduğum zaman bunu nasıl anlayabilirim?

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Komşularını, **senin için:** İyi yaptın, iyi yaptın, derlerken işitirsen, iyi yapmışsındır. Onları, **senin için:** Kötü yaptın, kötü yaptın, derlerken işitirsen, kötü yapmışsındır." [\[225\]](#)

Komşuya eziyetin çeşitli şekilleri vardır:

Aralarındaki ortak duvar üzerine kiriş atmasını engellemek,binayı

onun binasından yüksek yapmak, izni olmadan hava ya da güneşi almasına engel olmak, onun evinin avlusuna bakacak şekilde pencere açmak, oradan onların gizli hallerine göz atmak, ılık ve vurma sesi gibi rahatsız edici seslerle, - özellikle de uyku ve dinlenme vakitlerinde- onlara eziyet vermek, çocuklarını dövme ve kapısının eşiğine çöp atmak bunlardandır.

Günah, komşunun hakkına tecâvüz ederek işlenirse, daha büyük olur ve katlanır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((لَأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بِعَشْرَةِ نِسْوَةٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَزْنِيَ بِأَمْرَأَةٍ جَارِهِ... لَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَيْبَاتٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ بَيْتِ جَارِهِ.))

[رواه البخاري]

"Kişinin on kadınla zinâ etmesi, komşusunun hanımını ile zinâ etmesinden daha hafiftir. Kişinin on evden hırsızlık yapması, komşusunun evinden hırsızlık yapmasından daha hafiftir." [\[226\]](#)

Bazı hâinler, komşusunun gece nöbeti dolayısıyla yokluğunu fırsat bilerek kötülük çıkarmak için evine girer.

Acıklı bir günün azabına uğrayınca
vay onların haline!

Vasiyette mirasçıyı zarara uğratmak:

Şeriatın kurallarından birisi de, zarar vermenin ve zarara uğratmanın olmamasıdır. Şer'i mirasçıların hepsini ya da bir kısmını zarara uğratmak bunun örneklerindedir.

Kim böyle yaparsa Rasûlullah -
sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu
sözüyle tehdit edilmiştir:

((مَنْ ضَارَّ أَضَرَ اللَّهُ بِهِ، وَمَنْ شَاقَّ شَقَّ اللَّهُ
عَلَيْهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, (ister komşusu olsun, isterse başkası olsun, müslüman) birisine (haksız yere malına, kendisine veya ırzına) zarar vermeyi kast ederse, Allah da onu zarara uğratar (aynı şekilde cezâlandırır). Kim de (müslüman) birisine (haksız yere) güçlük çıkarırsa, Allah da ona güçlük çıkarır." [\[227\]](#)

Mirasçılardan birisini şer'i hakkından mahrum bırakmak veya şeriatın takdir ettiğinin tersine mirasçılardan birisi için vasiyette bulunmak ya da malının üçte birinden fazlasını vasiyet etmek sûretiyle vasiyette başkasına zarar vermenin şekillerindedir.

İnsanların şer'i hükmün buyruğuna boyun eğmedikleri yerlerde, şeriatın aksine beşerî kanunlarla hüküm veren kâfir mahkemeler sebebiyle, hak sahibinin, Allah Teâlâ'nın kendisine verdiği hakkı alması imkansızlaşır. Bu mahkemeler, avukata yazdırılan haksız vasiyetin yerine getirilmesini emreder.

Elleriyle yazdıklarından dolayı onlara yazıklar olsun!

Kazandıklarından dolayı onlara yazıklar olsun!

Zarla oynamak:

İnsanlar arasında yaygın olarak kullanılan oyunların çoğu, haram

kılınmış işleri içerir. İşte bunlardan birisi de, tavla vb. birçok oyunda taşların hareketi ve yer değiştirmesi işleminde kullanılan zardır. Oysa Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, kumar ve şans oyunlarına kapı açan zardan sakındırarak şöyle buyurmuştur:

((مَنْ لَعِبَ بِالزَّرْدَشِيرِ، فَكَأَنَّمَا صَبَغَ يَدَهُ فِي لَحْمِ خِنْزِيرٍ وَدَمِهِ.)) [رواه مسلم]

"Kim, zarla oynarsa, sanki elini domuz eti ve kanıyla boyamış gibi olur." [\[228\]](#)

Ebu Musa el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ لَعِبَ بِالنَّزْدِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ.))
[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, zarla oynarsa, Allah'a ve elçisine isyan etmiştir." [\[229\]](#)

Mü'mine lânet etmek veya lâneti hak etmeyene lânet etmek:

İnsanların çoğu öfkelendikleri zaman dillerine hakim olamayıp, insanlara, hayvanlara, cansızlara, günlere, saatlere, hatta kendi kendilerine ve çocuklarına lânet etmeye başlarlar. Erkek, karısına veya karısı, kocasına lânet eder. Bu çok tehlikeli bir davranıştır.

Nitekim Ebu Zeyd Sâbit b. ed-Dahhâk el-Ensârî'den -Allah ondan

râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
şöyle buyurmuştur:

((... مَنْ لَعَنَ مُؤْمِنًا فَهُوَ كَقَتْلِهِ، وَمَنْ قَذَفَ مُؤْمِنًا
بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"... Kim, bir mü'mine lânet ederse,
onu öldürmüş gibidir. Kim de, bir
mü'mini kâfirlikle itham ederse, onu
öldürmüş gibidir." [\[230\]](#)

Kadınlar arasında daha yaygın
olması sebebiyle, Nebi -sallallahu
aleyhi ve sellem- lânetin, kadınların
ateşe girmelerinin sebeplerinden
birisi olduğunu açıklamıştır. Aynı
şekilde çokça lânet edenler, kıyâmet

günü şefaathçi olamazlar. Bundan daha tehlikelisi, haksız yere lânet etmişse, lânet sahibine döner ki belki (**farkına varmadan**) Allah'ın rahmetinden kovulmak ve uzaklaştırılmak için kendisine bedduâ etmiş olur.

Ölünün arkasından ağıt yakarak ağlamak:

Dînen yasaklanan, oldukça çirkin davranışlardan birisi de, bazı kadınların ölünün ardından bağırarak seslerini yükseltmeleri, ölünün güzel vasıflarını anlatarak ona duâ etmeleri ve yüzlerine vurmalarıdır. Elbiselerini parçalamaları, saçlarını kazıtmaları

veya yolmaları da böyledir. Bütün bunlar, kazaya râzı olmamaya ve belâya sabredememeye delâlet eder. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle yapana lânet etmiştir.

Nitekim Ebu Umâme'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, **o şöyle demiştir:**

((أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَعَنَ الْخَامِشَةَ وَجَهَهَا
وَالشَّاقَّةَ جَبِيهَا وَالدَّاعِيَةَ بِالْوَيْلِ وَالتُّبُورِ.)) [رواه
ابن ماجه وصححه الألباني]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, yüzünü tırmalayan, yakasını yırtan, cehennemdeki veyl vâdisi benim yerim olsun ve helâk olayım, diyerek kendisine bedduâ eden kadına lânet etmiştir." [\[231\]](#)

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah
ondan râzı olsun- rivâyet
olduğuna göre, Nebi -sallallahu
aleyhi ve sellem- şöyle
buyurmuştur:

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَطَمَ الْخُدُودَ وَشَقَّ الْجُيُوبَ وَدَعَا
بِدَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ.))

[رواه البخاري]

"Yanaklarına vuran, yakasını
parçalayan ve câhiliye âdetleri üzere
bağırıp çağırın, bizden
değildir." [\[232\]](#)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-
yine şöyle buyurmuştur:

((أَرْبَعٌ فِي أُمَّتِي مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ لَا يَتْرُكُونَهُنَّ:
الْفَخْرُ فِي الْأَحْسَابِ، وَالطَّعْنُ فِي الْأَنْسَابِ،

وَالْأَسْتِسْقَاءُ بِالنُّجُومِ، وَالنِّيَاحَةُ. وَقَالَ: النَّائِحَةُ إِذَا
 لَمْ تَنْبُ قَبْلَ مَوْتِهَا تُقَامُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَيْهَا سِرْبَالٌ
 مِنْ قَطِرَانٍ وَدِرْعٌ مِنْ جَرَبٍ. (([رواه مسلم]

"Ümmetimde dört haslet, câhiliyet işlerindedir. (Ümmetim) bu hasletleri bırakmayacaktır. (Bu hasletler :) Şerefiyle övünüp iftihar etmek, (başkasının) soyunu karalamak, yıldızlar aracılığıyla yağmur yağmasını istemek ve ölünün ardından ağıt yakmaktır.

(Sonra) şöyle buyurdu:

- Ölünün ardından ağıt yakan kadın, tevbe etmeden ölürse, kıyâmet günü üzerinde katrandan bir elbise ve kor ateşten bir gömlek olduğu halde kıyama durdurulacaktır." [\[233\]](#)

Yüze vurmak ve dağlama usulüyle yüze işâret koymak:

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الضَّرْبِ فِي الْوَجْهِ
وَعَنِ الْوَسْمِ فِي الْوَجْهِ.))

[رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yüze vurmayı ve dağlama yoluyla yüze işâret koymayı yasakladı." [\[234\]](#)

Birçok baba ve öğretmen, çocukları cezalandırırken bilerek yüze tokatla vururlar. Yine bazı kimseler de bunu yanında çalışanlara yaparlar. Bu

davranış, Allah Teâlâ'nın insanı onunla şereflendirdiği yüze hakarettir. Bununla birlikte, yüzde toplanmış olan önemli duyu organlarından bazısının zarar görmesine de yol açabilir ki insan yaptığına pişman olur. Belki de kendisinden kisas istenir.

Her hayvan sahibinin kendi hayvanını tanıması veya kaybolduğunda sahibine îade edilmesi için, hayvanların yüzüne dağlama usulüyle yapılan damgaya gelince, bu da haramdır, hayvanın şeklini çirkinleşmek ve ona işkence etmektir. Bazı insanlar bunu, kabilesinin geleneği ve bir işâreti olduğunu öne sürse de, dağlamayı

yüzün dışında başka bir yere yapmak mümkündür.

Şer'i bir özür olmaksızın müslümana üç günden fazla dargın kalmak:

Şeytanın yollarından birisi de, müslümanların arasında ayrılık oluşturmaktır. Birçok insan, şeytanın yollarına uyarak müslüman kardeşleriyle şer'i olmayan sebeplerle alakasını keserler. Bu, ya maddi bir anlaşmazlık ya da basit bir durum sebebiyle olur. Böylece dargınlık uzun süre devam eder. Belki de onunla konuşmayacağına yemîn eder, evine sokmamaya söz verir. Yolda onu görünce, ondan yüz

çevirir. Bir mecliste onunla karşılaşırsa ondan önce ve ondan sonraki kişiyle tokalaşır, onu atlar. Bu, İslâmî toplumdaki zayıflığın sebeplerindendir. Bu sebeple şeriatın bu konudaki hükmü kesindir, tehdit de ağırdır.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ، فَمَنْ هَجَرَ فَوْقَ ثَلَاثٍ فَمَاتَ دَخَلَ النَّارَ.)) [روا أبو داود وصححه الألباني]

"Bir müslümanın, kardeşine üç günden fazla dargın kalması, ona

helal olmaz. Kim, üç günden fazla dargın kalır ve bu hal üzere ölürse, cehenneme girer." [235]

Ebu Hırâş es-Sülemî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفَاكِ دَمِهِ.)) [رواه البخاري في الأدب المفرد]

"Kim, (müslüman) kardeşine bir yıl dargın kalırsa, onun kanını dökmüş gibidir." [236]

Müslümanlar arasındaki ayrılığın kötülüğüne, Allah Teâlâ'nın

bağışlamasından yoksun bırakılmak yeterlidir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- **bu konuda şöyle buyurmuştur:**

((تُعْرَضُ أَعْمَالُ النَّاسِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ: يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ؛ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا عَبْدًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحَاءٌ، فَيَقَالُ: ائْرُكُوا أَوْ اَرْكُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَفِيئَا.)) [رواه مسلم]

"İnsanların amelleri, Pazartesi ve Perşembe günleri olmak üzere her hafta iki kez (Allah'a) arz edilir. Kardeşiyle arasında kin ve düşmanlık bulunan kul hariç, her mü'min kul bağışlanır.

Denilir ki:

-Bu ikisini bırakın ve
(bağışlanmalarını) aralarındaki
kardeşliğe geri dönüneye kadar
erteleyin." [\[237\]](#)

Aralarında düşmanlık bulunan iki
kişiden Allah'a tevbe edenin,
arkadaşına gelerek onu selâmla
karşılması gerekir. Böyle yapar ve
arkadaşı bunu reddederse,
sorumluluktan kurtulmuş olur.
Sorumluluk artık, reddeden
kimsenin üzerinedir.

Nitekim Ebu Eyyub'dan -Allah
ondan râzı olsun-rivâyet olunduğuna
göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve

sellem- bu konuda şöyle
buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجَرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ،
يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا، وَيُعْرِضُ هَذَا، وَخَيْرُهُمَا
الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ.)) [رواه البخاري]

"Müslümanın, kardeşine üç geceden fazla dargın kalması helâl olmaz. İkisi karşılaşır; bu ondan yüz çevirir, o bundan yüz çevirir. İkisinden hayırlı olanı, selâmı vererek (konuşmaya) başlayandır." [\[238\]](#)

İlişkiyi kesmek için onun namaz kılmaması, zinâyâ devam etmesi gibi şer'i bir sebep varsa ve ilişkiyi kesmesi hatalı kişiye fayda sağlayarak onu doğruya geri döndürür veya hatalı olduğunu

hissettirirse, ilişkiyi kesmek kendisine farz olur.Fakat günahkâr kimseye böyle davranmak, onun daha fazla uzaklaşmasına,küstahlığına, nefretine ve inadına, daha fazla günah işlemesine yol açıyorsa,bu takdirde ilişkiyi kesmek doğru olmaz. Çünkü bu şekilde şer'i fayda elde edilmiş olmaz.Aksine kötülük daha da artmış olur. Doğru olan, ona iyilik yapmaya,nasihah etmeye ve uyarıda bulunmaya devam etmektir.[\[239\]](#)

Son olarak, yaygın olarak işlenen haramlardan derleyebildiklerim bu kadardır.[\[240\]](#)

Allah Teâlâ'dan O'nun güzel isimleri ile,bizim ile günahlar arasına girecek korkusundan ve cennetine ulaştıracak taatinden bize nasip etmesini, günahlarımızı ve işlerimizde yaptığımız haddi aşmayı bağışlamasını, bize helâlinden vererek harama muhtaç etmemesini, kendisi dışındakilerden fazlı ile müstağni kılmasını, tevbemizi kabul etmesini ve günahlarımızı silmesini dileriz.

Şüphesiz O, her şeyi işiten ve duâları kabul edendir.

Allah Teâlâ, okuma-yazma bilmeyen nebi olan Muhammed'e,

O'nun âile halkına ve bütün ashâbına
salât ve selâm eylesin.

Hamd, yalnızca âlemlerin Rabbi
Allah'adır.

& & & & &

[1] Hâkim: 2/375, Elbani, "Ğayetü'l-
Meram", s: 14'de hadisin "Hasen"
olduğunu belirtmiştir.

[2] Meryem Sûresi: 64

[3] Talak Sûresi: 1

[4] Nisâ Sûresi: 14

[5] Müslim, Kitabu'l-Fedâil. Hadis no: 130 (Abdulgaki baskısı)

[6] En'âm Sûresi: 115

[7] A'râf Sûresi: 157

[8] Şûrâ Sûresi: 21

[9] Nahl Sûresi: 116

[10] Müfessirler âyetin bu kısmını şöyle de tefsîr etmişlerdir: "Sizinle insanlar arasındaki günahlarla sizinle Allah Teâlâ arasında olan günahlara yaklaşmayın." (Çeviren)

[11] En'âm Sûresi: 151

[12] Ebu Davud, 3486, Sahih-i Ebî Dâvûd: 977.

[13] İmam Ahmed ve Dârekutni:
3/7. Sahih hadistir.

[14] Mâide Sûresi: 3

[15] Nisâ Sûresi: 23

[16] Bakara Sûresi: 275

[17] En'âm Sûresi: 119

[18] Bakara Sûresi: 168

[19] Bazı alimler, haramlarla ya da -
büyük günahlar gibi- belirli haram
çeşitleriyle ilgili kitaplar
yazmıştır. Haramlar konusundaki
değerli kitaplar-dan biri de İbn-i
Nehhas ed-Dımeşki'nin -Allah Teala
ona rahmet etsin- **“Tenbihul Ğafilin**

an A'mâli'l-Câhilin" isimli eseridir.

[20] Buhârî ve Müslim. Bkz. Buhârî, Hadis no: 2511 (Buğâ baskısı).

[21] Nisâ Sûresi: 48

[22] İsrâ Sûresi: 23

[23] Naml Sûresi: 62

[24] A'râf Sûresi: 194

[25] Ahkâf Sûresi: 5

[26] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bari: 8/176.

[27] Yunus Sûresi: 107

[28] Kevser Sûresi: 2

[29] Müslim. Bkz. Sahihi Müslim, hadis no: 1978 (Abdübaki baskısı)

[30] Bkz. "Teysirü'l-Azizi'l-Hamîd", s: 158 (İftâ baskısı).

[31] Tevbe Sûresi: 31

[32] Beyhaki, Bkz. Sunenu'l-Kubrâ: 10/116, Tirmizi hadis no: 3095, Elbânî de "Gâyetü'l-Meram", s: 19'da hadis hasendir, der.

[33] Tevbe Sûresi: 29

[34] Yunus Sûresi: 59

[35] Bakara Sûresi: 102

[36] Tâ Hâ Sûresi: 69

[37] Bakara Sûresi: 102

[38] Ahmed Müsnedi, 2/429, Bkz. Sahihu'l-Cami: 5939.

[39] Sahihi Müslim, 4/1751.

[40] Buhârî, hadis no: 1038. Müslim, hadis no: 71

[41] Ahmed Müsnedi, 4/156, Bkz. "Silsiletü'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no: 492. Bu kimse küçük şirk işlemiştir.

[42] Nisâ Sûresi: 142

[43] Müslim, 4/2289.

[44] Müslim, Hadis no: 2985.

[45] A'râf Sûresi: 131

[46] İmam Ahmed, [hadis no: 1/389](#), Ebu Davud, [hadis no: 3910](#), Tirmizi, [hadis no:1614](#), "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 3955](#)

[47] Taberânî "el-Mu'cemu'l-Kebir", 18/162, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi": 5435.

[48] Ahmed Müsnedi, 2/220, Bkz. "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha", [hadis no:1065](#).

[49] İmam Ahmed, [hadis no: 1/389](#), Ebu Davud, [hadis no: 3910](#), Tirmizi, [hadis no:1614](#), "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 3955](#)

[50] Buhari, Bkz. Fethu'l-Bârî, 11/530.

[51] İmam Ahmed, 2/125, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 6204](#).

[52] Ebu Davud, [hadis no: 3253](#), Bkz. "Silsiletu'l-Ehâdîsis-Sahîha", [hadis no: 94](#).

[53] Buhârî, Bkz. Fethu'l-Bârî, 11/536.

[54] Daha geniş bilgi için Bekr Ebu Zeyd'in "Mu'cemu'l-Menâhil-Lafzıyye" isimli eserine bakınız.

[55] En'âm Sûresi: 68

[56] Tevbe Sûresi: 96

[57] Ahmed, [hadis no: 5/310](#), Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 997](#).

[58] Ebu Davud, 1/533, Bkz.
"Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 7224](#).

[59] Sahih-i İbn-i Huzeyme: 1/332,
Elbânî'nin "Sıfatu Salâti'n-Nebî"
isimli eserine s. 131'e bakınız.

[60] Buhârî, Bkz. Fethu'l-Bârî,
2/274.

[61] Buhârî ve Müslim

[62] Bakara Sûresi: 238

[63] Bakara Sûresi: 238

[64] Ebu Davud, 1/581. Bkz.
"Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 7452](#).

[65] İsrâ Sûresi: 11

[66] Beyhakî, "es-Sünenu'l-Kubra", 10/104, "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîhâ", hadis no: 1795

[67] Müslim, 1/320-321.

[68] Müslim, hadis no: 474.
(Abdübaki baskısı)

[69] Beyhaki: 2/93, Elbânî, "İrvâu'l-Ğalîl"de, 2/290'de hadis hasendir demiştir.

[70] Buhârî, hadis no: 756, (Buğâ baskısı).

[71] A'râf Sûresi: 31

[72] Buhari. Bkz Fethu'l-Bari: 2/339.

[73] Müslim, 1/395.

[74] Bakî':Medine'de, Mescid-i Nebevî'nin yakınında bulunan mezarlıktır.

[75] Müslim, 1/396

[76] İsrâ Sûresi: 32

[77] Müslim, 1/102-103.

[78] Bununla ilgili hadis "Sahihu'l-Câmi'", [hadis no: 2971](#).

[79] Ankebût Sûresi: 29Müslim, 1/102-103.

[80] Ahmed Müsnedi, 1/300. Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", [hadis no: 6565](#).

[81] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî:, 6/314.

[82] Bkz. Zevâidu'l-Bezzâr: 2/181, "Sahîhu'l-Câmi", , hadis no: 547.

[83] Ahmed Müsnedi, 5/277, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", , hadis no: 2703.

[84] Taberânî, "el-Mu'cemu'l-Kebir", 17/339, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", , hadis no: 1934.

[85] Zihâr Arapçada “zahr” (sirt) kelimesinden gelir. Câhiliyye döneminde Araplar arasındaki âdete göre bir adam karısına, “Sen bana anamın sırtı gibisin” derse, karısı ona anasının kendisine haram olması gibi haram sayılırdı. Allah Teâlâ Mücâdele Sûresi: 2. âyetinde bunun böyle olmadığını belirterek zihârı yasaklamış ve zihâr yapana da aynı

sûrenin 3. ve 4. âyetlerinde zikredilen cezâyı koymuştur.
(Çeviren)

[86] Mücâdele Sûresi: 2

[87] Mücâdele Sûresi: 3-4

[88] Bakara Sûresi: 222

[89] Bakara Sûresi: 222

[90] Tirmizi Ebu Hureyre'den rivâyetle, 1/243, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", [hadis no: 5918](#).

[91] Doğrusu, ister âdetin başında olsun, isterse sonunda olsun, bir dinar veya yarım dinar tasadduk etmek arasında tercih yapmak

kendisine bırakılmıştır. (Abdulaziz b. Baz)

[92] Ahmed Müsnedi, 2/479, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5864.

[93] Tirmizi, Ebu Hureyre'den rivâyetle, 1/243, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5918.

[94] Bakara Sûresi: 223

[95] Bakara Sûresi: 223

[96] Ebu Dâvûd, 1/601, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 6491

[97] Nur Sûresi: 21

[98] Tirmizi: 3/474, Bkz: "Mişkâtu'l-Mesâbîh", hadis no: 3118

[99] Müslim, 4/1711.

[100] Taberânî, el-**Kebir**: 20/212, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", **hadis no**: 4921

[101] Ahmed Müsnedi, 1/412, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", **hadis no**: 4126.

[102] Ahmed Müsnedi, 6/357, Bkz. Sahihu'l-**Cami**: 2509.

[103] Taberânî, el-Mu'cemu'l-**Kebir**: 24/342, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", **hadis no**: 7054 ve el-**İsâbe**: 4/354 (Dâru'l-Kitabil-Arabî Baskısı)

[104] Müslim, 3/1489.

[105] Ahmed Müsnedi, 4/418, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", **hadis no**: 105.

[106] Ahmed Müsnedi, 2/444, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 2703](#).

[107] Müslim, 2/2388

[108] Müslim, 2/977

[109] Nur Sûresi: 30

[110] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 11/26.

[111] Nur Sûresi: 31

[112] Ahmed Müsnedi, 2/69, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 3047](#)

[113] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 8/45

[114] Ebu Dâvud,, 2/695, Bkz: "Mişkâtu'l-Mesâbîh", [hadis no: 3316](#)

[115] Bakara Sûresi: 278-279

[116] Müslim, 3/1219.

[117] Hakim, **Müstedrek**: 2/37, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no**: 3533.

[118] Ahmed Müsnedi, 5/225, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no**: 3375.

[119] Hakim, **Müstedrek**: 2/37, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no**: 3542.

[120] Bakara Sûresi: 279

[121] Müslim, 1/99.

[122] İbn-i Mâce, 2/754, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no**: 6705.

[123] Buhari, Bkz. "Fethu'l-Bârî", 4/328.

[124] Buhari, Bkz. Fethu'l-Bari: 14/484.

[125] Bkz. "Silsiletu'l-Ehadisi's-Sahiha", hadis no: 1057.

[126] Cuma Sûresi: 9

[127] Ahmed Müsnedi, 1/129. Hadis no: 1065. Ahmed Şakir, isnadının sahih olduğunu söyler. Hadisin aslı Buhârî ve Müslim'dedir.

[128] Mâide Sûresi: 90

[129] Değerli âlim Abdulmuhsin ez-Zâmil ile bu konu üzerine yapılan görüşmelerin özetidir. Onun bu konuyla ilgili ayrıca bir araştırma kaleme almasını dileriz.

[130] Mâide Sûresi:38

[131] Kûsuf (güneş tutulması)
namazı iki rekat olarak kılınır ve
cumhura göre bir rekatta iki rükû
vardır. Geniş bilgi için bkz. Fıkhu's-
Sünne, Seyyid Sabık (Çeviren)

[132] Müslim, Hadis no: 904.

[133] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî:
12/81.

[134] Bakara Sûresi: 188

[135] Ahmed Müsnedi, 2/387, Bkz.
"Sahîhu'l-Câmi", hadis no: 5069.

[136] İbn-i Mace: 2313, Bkz.
Sahihu'l-Cami': 5114.

[137] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî:
5/103.

[138] İmam Ahmed, Taberânî, "el-Mu'cemu'l-Kebir": 22/270, Bkz.
"Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 2719.

[139] Müslim, Bkz. Şerhu'n-Nevevi:
13/141.

[140] Müslim, 4/1726.

[141] Ebu Davud, 5132, Hadis,
Buhârî ve Müslim'de "Edeb Kitabı",
"Mü'minlerin birbirleriyle
yardımlaşması babı"nda mevcuttur.
Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/450.

[142] Ahmed Müsnedi, 5/261, Bkz.
"Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 6292.

[143] Bu, Şeyh Abdulaziz b. Abdullah'ın sözlü olarak yaptığı ilavelerdendir.

[144] el-Âdâbu's-Şer'iyye, İbn-i Müflih: 2/176.

[145] İbn-i Mâce, 2/817, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 1493.

[146] Mutaffifîn Sûresi: 1-3

[147] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî": 4/447.

[148] Bu konuda genel olarak, çocuğun gücünün yetmemesi ve babanın imkanının olması durumunda nafaka türünden yapılan bağış mübahtır. (Abdulaziz b. Baz)

[149] Mâide Sûresi: 8

[150] Yani kendisinin olan bir köleyi ona karşılıksız olarak verir.

[151] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 5/211.

[152] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 5/211.

[153] Müslim, 3/1243

[154] Ebu Dâvud, "Mesâilu'l-İmam Ahmed", s: 204, İmam İbn-i Kayyim, Ebu Dâud'a olan hâşiyesinde bu meseleyi açık bir şekilde tahkik etmiştir.

[155] Ahmed Müsnedi, 4/269, Bkz. Müslim, hadis no: 1623.

[156] Ebu Dâvud, 2/281, Bkz.
"Sahihu'l-Câmi", hadis no: 6280.

[157] Ahmed Müsned, 1/388, Bkz.
"Sahihu'l-Câmi", hadis no: 6255.
Sahih-i Müslim'de Ebu Hureyre'den
-Allah râzı olsun- Rasûlullah
(sallallahu aleyhi ve sellem)'in
(s.a.v.) şu hadisi rivayet edilmiştir:
"İnsanlardan (az veya çok) kendi
malını çoğaltmak için mallarını
isteyen şüphesiz bir ateş parçası
istemiştir." (Abdulaziz b. Baz)

[158] Nisâ Sûresi: 58

[159] Buhârî, Bkz. Fethu'l-Bârî:
5/54.

[160] Nesâî, Bkz. el-Muctebâ: 7/314, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3594.

[161] Taberânî, el-Mu'cemu'l-Kebîr': 19/136, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 4495.

[162] Mâide Sûresi: 90

[163] Müslim, 3/1587.

[164] Taberânî, 12/45, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 6525.

[165] Ahmed Müsned, 5/342, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5453.

[166] Bakara Sûresi: 9

[167] Müslim, 3/1587.

[168] Ebu Dâvud, [hadis no: 3681](#),
Bkz. Sahîhu Ebî Dâvud, [hadis
no:3128](#).

[169] İbn-i Mâce, [hadis no: 3377](#),
Bkz. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no:
6313](#).

[170] Müslim, 3/1634.

[171] Değerli âlim Abdulaziz b.
Baz'ın sözlü ifâdelerindedir.

[172] Hac Sûresi: 30-31

[173] Buhârî. [Bkz: Fethu'l-Bârî:
5/261](#)

[174] Yusuf Sûresi: 81

[175] Lokman Sûresi: 6

[176] İbn-i Kesir Tefsiri, **clt:** 6,
sayfa: 333.

[177] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî:
10/51.

[178] Bkz. "Silsiletul-Ehâdîsi's-Sahiha", **hadis no:** 2203. İbn-i Ebi'd-Dünya'nın, "Zemmu'l-Melâhî'de rivâyet ettiğini söyler. Hadisi Tirmizî de rivâyet etmiştir. **Hadis no:** 2212.

[179] Hucurât Sûresi: 12

[180] Müslim, 4/2001.

[181] "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahiha", **hadis no:** 1871.

[182] Ahmed Müsnedi, 6/450, Bkz: "Sahîhu'l-Câmi", hadis no: 6238.

[183] Kalem Sûresi: 10-11

[184] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/472, İbnü'l-Esir'in en-Nihâye isimli eserinde 4/11 şöyle denilmektedir: "Kattât'ın insanların konuşmalarını, onların haberi olmaksızın gizlice dinleyip sonra başkalarına taşıyan kimse olduğu söylenir."

[185] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 1/317.

[186] Nur Sûresi: 27

[187] Buhârî, Bkz. Fethu'l-Bârî: 11/24.

[188] Müslim, 3/1699.

[189] Ahmed Müsnedi, 2/385, Bk. "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 6022](#).

[190] Buhârî, "Fethu'l-Bârî": 11/83

[191] Müslim, 1/102

[192] Ahmed, 6/254

[193] Buhârî, [hadis no: 3465](#) (el-Beğâ Baskısı)

[194] Ebu Dâvud, 3/353. [Bkz:](#) "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 2770](#)

[195] Ahmed, 4/393, [Bkz:](#) "Sahîhu'l-Câmi", [hadis no: 207](#).

[196] Müslim, 3/1655.

[197] Müslim, 3/1680. Burada kast edilen develer uzun boylu develerdir.

[198] Müslim, 3/1676.

[199] Müslim, 3/1679.

[200] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/332.

[201] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/333.

[202] Ebu Dâvud, 4/355, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5071.

[203] Ebu Dâvud, 4/419, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 8153.

[204] Müslim, 3/1663.

[205] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî:
10/382.

[206] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî":
10/385.

[207] Müslim, 3/1671.

[208] Müslim, 3/1671.

[209] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî":
10/380.

[210] Teğâbun Sûresi: 16

[211] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî:
6/540

[212] Buhârî, Bkz "Fethu'l-Bârî:
12/427.

[213] Müslim, 2/667.

[214] İbn-i Mâce, 1/449, Bkz
"Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5038.

[215] İbn-i Mâce, 1/449, Bkz
"Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5038.

[216] Tuvâlet ihtiyacını giderdikten sonra ön ve arkadaki pisliği su ile temizlemektir. (Çeviren)

[217] Tuvâlet ihtiyacını giderdikten sonra ön ve arkadaki pisliği taş ve benzeri şeylerle temizlemektir. (Çeviren)

[218] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî":
1/317.

[219] Ahmed Müsned, 2/326, Bkz
"Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 1213.

[220] Hucurât Sûresi: 12

[221] Taberânî "el-Mu'cemu'l-Kebir:11/248-249, Bkz "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no:** 6004. Buhârî de rivâyet etmiştir. (Abdulaziz b. Baz)

[222] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/472

[223] Nisâ Sûresi: 36

[224] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî: 10/443.

[225] Ahmed Müsnedi, 1/402, Bkz "Sahîhu'l-Câmi'", **hadis no:** 623

[226] Buhari, el-Edebü'l-Müfred, **hadis no:**103, Bkz."Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahiha",**hadis no:** 65

[227] Ahmed Müsnedi, 3/543, Bkz "Sahîhu'l-Câmi'", [hadis no: 6348](#)

[228] Müslim, 4/1770.

[229] Ahmed Müsnedi, 4/394, Bkz "Sahîhu'l-Câmi'", [hadis no: 6505](#).

[230] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/465.

[231] İbn-i Mâce, 1/505, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", [hadis no: 5068](#).

[232] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 3/163.

[233] Müslim, [hadis no: 934](#).

[234] Müslim, 3/1673

[235] Ebu Davud, 5/215, Bkz Sahihu'l-Cami': 7635.

[236] Yazarın "bisefki demihi" olarak zikrettiğini Şeyh Abdulaziz b. Baz "kesefki demihi" olarak zikretmiştir. Buhârî, "el-Edebü'l-Müfred", hadis no: 406, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 6557.

[237] Müslim, 4/1988.

[238] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/492.

[239] Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ka'b b. Mâlik ve iki arkadaşıyla daha hayırlı olacağını gördüğü için bir müddet ilişkiyi kesmesi ve ilişkiyi kesmemenin

onlarla ilgili olarak daha uygun olması sebebiyle Abdullah b. Ubeyy b. Selül ve münâfiklarla ilişkiyi kesmemesi gibi (Abdulaziz b. Baz)

[240] Bu konu daha uzundur.

Faydalanmanın gereği gibi olabilmesi için Kur'an ve Sünnette yer alan bir kısım yasakları -birbirini tamamlaması amacıyla- ayrı bir bölümde ele almayı uygun gördüm. Ve bu Allah'ın izniyle ayrı bir kitapçıkta olacaktır.